

Sportmonitor Dordrecht 2008

Onderzoekcentrum Drechtsteden

drs. S.A.W. van der Meijden
drs. A.L.C. Leijs

april 2009

Colofon

Opdrachtgevers Sportbedrijf en sector Maatschappelijke Ontwikkeling, gemeente Dordrecht
Tekst Onderzoekcentrum Drechtsteden
Drukwerk Impuls Publiciteit, Alblasserdam
Informatie GR Drechtsteden
Onderzoekcentrum Drechtsteden
Postbus 619
3300 AP Dordrecht
078 – 620 65 25
www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl

Inhoud

Samenvatting en conclusies	5
1 Inleiding	15
1.1 Aanleiding en doel.....	15
1.2 Vraagstelling	16
1.3 Opzet	16
1.4 Leeswijzer.....	18
2 Sporten	19
2.1 Sportdeelname	19
2.2 Sportverenigingen.....	28
2.3 Vrijwilligerswerk	30
2.4 Vergelijking in de tijd	31
2.5 Kerngegevens per wijk	32
3 Sportvoorzieningen	37
3.1 Beoordeling voorzieningen door jongeren.....	37
3.2 Waardering sportaccommodaties en -voorzieningen	42
3.3 Bekendheid en waardering Sportstimulering	45
4 Gezondheid, voeding en beweging	47
4.1 Gezondheid en voeding.....	47
4.2 Nederlandse Norm Gezond Bewegen	51
4.3 Jongeren in beweging	53
4.4 Kerngegevens per wijk	56
Bijlagen	59
Bijlage 1 Vragenlijst 'Boskompas'.....	61
Bijlage 2 Vragenlijst 'Omnibusonderzoek'.....	73
Bijlage 3 Methodologische verantwoording	79
Bijlage 4 Aanvullende tabellen hoofdstuk 2	81
Bijlage 5 Aanvullende tabellen hoofdstuk 3	99
Bijlage 6 Aanvullende tabellen hoofdstuk 4	103

Samenvatting en conclusies

De hoofddoelstelling van het sociaal beleid in Dordrecht is dat meer mensen meedoen aan de samenleving. Sport kan hierbij een belangrijke bijdrage leveren. Sport en beweging zijn niet alleen belangrijk voor fitheid en gezondheid, maar ook voor integratie en gedragsontwikkeling. De gemeente Dordrecht spoort alle Dordtenaren, van jong tot oud, aan deel te nemen aan sport- en bewegingsactiviteiten voor een actief en gezond leven. In opdracht van het Sportbedrijf en de sector Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Dordrecht heeft het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) in de zomer van 2008 een onderzoek uitgevoerd naar de sportdeelname van de Dordtse bevolking. Hieronder vindt u - na een korte inleiding - de belangrijkste resultaten. We sluiten af met conclusies.

In haar sportbeleid richt de gemeente Dordrecht zich op alle Dordtse inwoners, maar zij heeft in het kader van maatschappelijke doelstellingen vanuit haar sociale en welzijnsbeleid specifieke aandacht voor de volgende groepen:

- jonge jeugd 4 t/m 12 jaar;
- jongeren 13 t/m 17 jaar;
- ouderen 55+;
- mensen met een beperking.

Voor het sportonderzoek hebben we gebruik gemaakt van twee bestaande instrumenten: de Boskompas en het Omnibusonderzoek. De Boskompas is een instrument dat de achterstanden van de jeugd meet op het terrein van sport en bewegen, gezondheid, opvoeding, onderwijs, welzijn en overlast. De Boskompas hebben we uitgezet onder kinderen van 4 t/m 17 jaar. Eind juni 2008 hebben zij schriftelijk het verzoek gekregen via internet aan het sportonderzoek mee te werken. De uiteindelijke respons bedroeg 25%.

In opdracht van de gemeente Dordrecht houdt het OCD twee keer per jaar een Omnibusonderzoek. Hierin worden via internet vragen gesteld over verschillende onderwerpen die voor het beleid van de gemeente van belang zijn aan een aselechte steekproef van Dordtenaren van 18 jaar en ouder (exclusief verzorging- en verpleeghuizen). In het Omnibusonderzoek van mei 2008 zijn er voor de Sportmonitor een aantal specifieke vragen over sport opgenomen. De totale respons bedroeg 33%. In totaal hebben meer dan 2.800 Dordtenaren aan het sportonderzoek meegedaan.

Allereerst presenteren we in deze samenvatting de belangrijkste onderzoeksuitkomsten van de Sportmonitor 2008 voor de totale Dordtse bevolking van 4 jaar en ouder. Vervolgens zoomen we in op het gebruik van, behoefte aan en waardering voor de Dordtse sportvoorzieningen. Daarnaast gaan we in op twee onderwerpen die nauw in verband staan met sport: gezondheid en beweging¹. We sluiten de samenvatting af met conclusies.

Sporten

In deze paragraaf presenteren we de belangrijkste uitkomsten voor de Dordtse bevolking van 4 jaar en ouder. Achtereenvolgens bespreken we hun sportdeelname, het lidmaatschap van sportverenigingen en vrijwilligerswerk in de sport. Ook vergelijken we de uitkomsten van dit onderzoek - waar mogelijk - met dat wat gehouden is in 2001².

Sportdeelname

Volgens de definitie van de Richtlijn Sportdeelname-Onderzoek (RSO) kunnen personen als 'sporter' worden beschouwd wanneer zij in de afgelopen 12 maanden 12 keer of meer hebben gesport³. Uit deze Sportmonitor blijkt dat in 2008 zes op de tien (58%) Dordtenaren van 4 jaar en ouder geïdentificeerd kunnen worden als

¹ We presenteren alle gegevens in deze samenvatting voor de totale Dordtse bevolking. Voor een uitsplitsing naar achtergrondkenmerken verwijzen wij graag naar het hoofdrapport en/of bijlage 4.

² Vrijtijdsbesteding in de Drechtsteden; Onderzoekcentrum Drechtsteden, 2002.

³ Wanneer een persoon in de afgelopen 12 maanden slechts één keer een sport heeft beoefend, wordt deze sport al meegerekend in het aantal sporten dat hij/zij in het afgelopen jaar heeft beoefend.

sporter. Op 1 januari 2008 telde Dordrecht 113.000 inwoners van 4 jaar en ouder: ongeveer 65.000 sporters en 48.000 niet-sporters.

In tabel 1 zien we dat een derde van de Dordtse bevolking zichzelf tamelijk of zonder meer als sporter ziet. Het aandeel dat zich enigszins als sporter ziet, bedraagt 23%. Het zelfbeeld komt dus vrij goed overeen met de werkelijkheid.

Tabel 1 Sportdeelname^a en zelfbeeld Dordtse bevolking (%), 2008

	% dat sport	% dat zich tamelijk/zonder meer als sporter ziet
Dordtse bevolking	58	32
man	59	37
vrouw	57	27
4-8 jaar	78	60
9-12 jaar	89	67
13-15 jaar	90	61
16-18 jaar	77	48
19-23 jaar	53	34
24-34 jaar	61	34
35-45 jaar	56	28
46-54 jaar	56	26
55-64 jaar	45	22
> 64 jaar	39	11
autochtoon	60	33
allochtoon	51	31
autochtoon 4 t/m 23 jaar	83	57
allochtoon 4 t/m 23 jaar	66	50
geen beperking	65	37
wel beperking	41	17

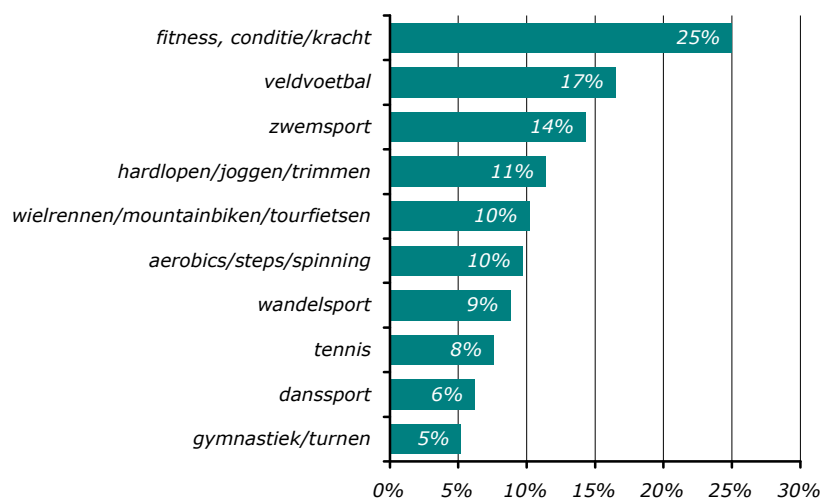
^a in de afgelopen 12 maanden

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Wanneer we de huidige sportdeelname willen vergelijken met die van de meting in 2001, moeten we de leeftijd aanpassen in 15 t/m 74 jaar. Hieruit blijkt dat de huidige sportdeelname 55% bedraagt. In 2001 was dit 58%. We zien dus geen verandering in de sportdeelname van de Dordtse bevolking.

Nog altijd is de meest populaire sport onder de Dordtse bevolking fitness: een kwart van de Dordtenaren doet aan conditie- en/of krachtfitness (figuur 1).

Figuur 1 Top-10 meest beoefende sporten in Dordrecht, 2008^a

^a in de afgelopen 12 maanden

Alleen aan de Dordtse jongeren van 4 t/m 17 jaar die sporten, hebben we de vraag gesteld waarom zij precies sporten? Negen op de tien jongeren geven als reden dat sporten leuk is, de helft sport omdat hij/zij er goed in is. De redenen 'mijn vriendjes doen ook mee' en 'mijn ouders willen graag dat ik sport' worden beide door (ruim) een kwart van de jongeren genoemd.

Sportverband en -accommodaties

In welk verband sport de Dordtse bevolking? Drie op de tien Dordtenaren sporten in verenigingsverband en/of (ook) in ongeorganiseerd verband. Voor een commerciële aanbieder kiest 17%. Een kwart van de Dordtse bevolking neemt (wel eens) deel aan sportlessen, -cursussen en -trainingen, 14% (ook) aan competities en toernooien.

En waar sport de Dordtse bevolking vooral? Bijna de helft van de Dordtenaren (45%) sport bij een officiële binnensportvoorziening, zoals een sporthal of overdekte tennisbaan. Daarnaast kiest een derde van de Dordtse bevolking (ook) voor andersoortige sportvoorzieningen, zoals een park, bos of buurthuis. Een kwart geeft aan bij een officiële buitensportvoorziening te sporten en één op de tien sport bij een sportvoorziening in de openbare ruimte. Voor alle soorten voorzieningen en accommodaties geldt dat Dordtenaren vaker kiezen voor de eigen gemeente dan voor daarbuiten.

Non-participatie sport

De sportdeelname van de gehele Dordtse bevolking bedraagt zoals gezegd 58%. De vraag die hier automatisch uit voortvloeit, is: waarom sport de overige 42% niet (meer)? De meest genoemde reden voor niet-sportdeelname is 'geen tijd' (30%), gevolgd door 'ik heb meer plezier in andere hobby's' (21%) en 'ik heb problemen met mijn gezondheid' (18%).

Aan de Dordtse jongeren tot 18 jaar die momenteel niet sporten (14%) hebben we gevraagd of zij wel (weer) willen gaan sporten. Drie kwart van hen geeft aan (weer) te willen gaan sporten, 6% zegt van niet. De reden die zij het vaakst noemen om (weer) te gaan sporten is 'omdat het leuk is om te doen' (43%).

Sportverenigingen

Ongeveer de helft van de Dordtse bevolking die sport (47%) is lid van een sportvereniging (tabel 2).

Tabel 2 Lidmaatschap sportvereniging (%), 2008

	% van sporters
<i>Dordtse bevolking</i>	47
<i>man</i>	50
<i>vrouw</i>	45
<i>4-8 jaar</i>	68
<i>9-12 jaar</i>	73
<i>13-15 jaar</i>	62
<i>16-18 jaar</i>	51
<i>19-23 jaar</i>	37
<i>24-34 jaar</i>	42
<i>35-45 jaar</i>	36
<i>46-54 jaar</i>	44
<i>55-64 jaar</i>	46
<i>> 64 jaar</i>	39
<i>autochtoon</i>	50
<i>allochtoon</i>	40
<i>autochtoon 4 t/m 23 jaar</i>	63
<i>allochtoon 4 t/m 23 jaar</i>	54
<i>geen beperking</i>	50
<i>wel beperking</i>	37

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Zes op de tien Dordtenaren (58%) zijn wel eens lid geweest van een sportvereniging, maar hebben dit lidmaatschap opgezegd. Wat was hiervoor precies hun reden? De vaakst genoemde redenen zijn: 'ik had er geen tijd meer voor' (37%) en

'ik wilde liever een andere sport doen' (20%), op enige afstand gevolgd door 'de sport was te duur' (11%). Deze redenen komen dus vrij goed overeen met die voor niet-sportdeelnemers.

Vrijwilligerswerk

Een derde van de Dordtse bevolking van 13 jaar en ouder is zelf zeer/enigszins actief als vrijwilliger binnen een sportvereniging. Twee derde niet of nauwelijks. Uit tabel 3 blijkt dat leden van een sportvereniging vaker vrijwilligerswerk doen bij een sportvereniging dan niet-leden. Van degenen die lid zijn van een sportvereniging, is iets meer dan de helft (52%) als vrijwilliger actief.

Tabel 3 Zeer/enigszins actief als vrijwilliger binnen een sportvereniging (% van 13 jaar en ouder)

	% van totale bevolking 13 jaar en ouder	% van lid van een sportvereniging
Dordtse bevolking	33	52
man	38	57
vrouw	27	46
13-15 jaar	52	56
16-18 jaar	43	67
19-23 jaar	31	41
24-34 jaar	27	43
35-45 jaar	35	61
46-54 jaar	33	59
55-64 jaar	22	39
> 64 jaar	38	61
autochtoon	33	54
allochtoon	32	45
autochtoon 13 t/m 23 jaar	39	37
allochtoon 13 t/m 23 jaar	43	42
geen beperking	36	54
wel beperking	23	45

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Sportvoorzieningen

In deze paragraaf behandelen het gebruik van, behoefte aan en waardering voor Dordtse sportvoorzieningen en -accommodaties. Ook bespreken we de bekendheid van Sportstimulering en de waardering voor deze afdeling van het Sportbedrijf.

Buurtvoorzieningen en -activiteiten

Ruim zes op de tien jongeren (63%) zijn van mening dat er (veel) te weinig buurtactiviteiten worden georganiseerd voor de jeugd in hun buurt. Drie op de tien beoordelen de hoeveelheid buurtactiviteiten als genoeg en 8% zegt dat er meer dan genoeg activiteiten voor hen in de buurt zijn. In de wijk Staart zijn de jongeren het minst tevreden over het aantal buurtactiviteiten, in Stadspolders zijn de jongeren het meest tevreden.

De meerderheid van de jongeren (zes op de tien) vindt dat er onvoldoende te doen is voor de jeugd in de buurt en dat de jeugd onvoldoende betrokken wordt bij wat er voor hen is in de wijk. Dit geldt vooral in de Binnenstad, Staart en Sterrenburg.

Een derde van de Dordtse jongeren van 4 t/m 17 jaar (35%) zegt niets te missen in hun buurt. Alle overige jongeren missen echter wel degelijk plekken. Het meest genoemd worden: een voetbalveld (29%), speeltoestellen (25%), grasveld (23%), pleintjes (21%) en een speeltuin (21%).

Waardering Dordtse sportaccommodaties en -voorzieningen

Hoe waardeert men het Dordtse sportaanbod? Van de Dordtse bevolking van 18 jaar en ouder die het afgelopen jaar gebruik heeft gemaakt van een of meer sportvoorzieningen, zijn negen op de tien tevreden over de hoeveelheid sportvoorzieningen in Dordrecht. Het grootste aandeel tevreden sporters vinden we terug in de wijk Staart (99%), het minst tevreden zijn de bewoners van Wielwijk (86%).

De helft van de Dordtenaren beoordeelt de hoeveelheid sportplekken in de eigen wijk als (ruim) voldoende. In Dubbeldam, Stadspolders, Sterrenburg en Reeland zijn de bewoners duidelijk meer tevreden dan gemiddeld. De bewoners in de Binnenstad zijn het minst tevreden. Wat betreft de hoeveelheid sportvoorzieningen in Dordrecht zien we in tabel 4 dat de Dordtse bevolking - over het algemeen - wat meer tevreden is over het aantal buitensport- dan het aantal binnensportvoorzieningen.

Tabel 4 Beoordeling hoeveelheid sportvoorzieningen (%), 2008

	% (ruim) voldoende sportplekken in wijk	% (ruim) voldoende binnensportvoorzieningen in Dordrecht	% (ruim) voldoende buitensportvoorzieningen in Dordrecht
Dordtse bevolking	48	65	73
Binnenstad	25	61	65
Noordflank	40	67	67
Oud- en Nieuw-Krispijn	32	57	65
Reeland	64	74	76
Staart	33	64	76
Wielwijk	49	55	75
Crabbehof/Zuidhoven	38	57	65
Sterrenburg	65	82	82
Dubbeldam	74	70	85
Stadspolders	71	70	79

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Activiteiten van Sportstimulering

Sportstimulering van de gemeente Dordrecht organiseert in verschillende wijken in Dordrecht activiteiten voor de jeugd met als doel jongeren (nog) meer aan het sporten te krijgen. Van de jongeren in Dordrecht zegt ruim een derde wel eens deel te nemen aan deze activiteiten, een gelijk aandeel zegt geen interesse te hebben (tabel 5). De hoogste deelname vinden we in Wielwijk (62%), de laagste in Sterrenburg (19%). Vanzelfsprekend is dit afhankelijk van de mate waarin in een bepaalde wijk activiteiten worden georganiseerd.

Tabel 5 Deelname sportactiviteiten Sportstimulering in wijk (%)

	ja	niet georganiseerd bij ons	nee, geen interesse
Dordtse jeugd	36	29	35
jongens	40	27	34
meisjes	34	31	35
4-12 jaar	46	25	29
13-17 jaar	16	39	45
autochtoon	35	29	36
allochtoon	41	28	31
Binnenstad	26	36	38
Noordflank	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	44	24	32
Reeland	26	34	39
Staart	29	36	35
Wielwijk	62	17	21
Crabbehof/Zuidhoven	46	19	34
Sterrenburg	19	45	36
Dubbeldam	36	27	37
Stadspolders	39	26	35

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Bekendheid en waardering Sportstimulering

'Slechts' 13% van de Dordtenaren van 18 jaar en ouder is bekend met de naschoolse activiteiten van Sportstimulering in hun wijk, 84% niet. Alle overige Dordtenaren geven aan dat deze activiteiten niet in hun wijk worden georganiseerd. De bekendheid is het grootst in Stadspolders en het laagst in de Binnenstad (tabel 6).

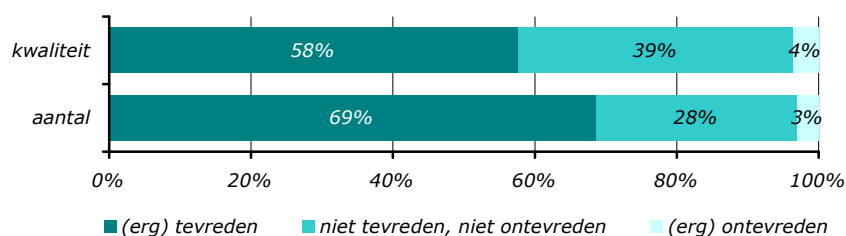
Tabel 6 Bekendheid naschoolse sportactiviteiten Sportstimulering (%)

	%
Dordtse bevolking	13
Binnenstad	8
Noordflank	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	15
Reeland	12
Staart	12
Wielwijk	12
Crabbehof/Zuidhoven	12
Sterrenburg	14
Dubbeldam	12
Stadspolders	20

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Zeven op de tien Dordtenaren zijn (erg) tevreden over het aantal naschoolse sportactiviteiten van Sportstimulering, zes op de tien zijn (ook) (erg) tevreden over de kwaliteit van deze activiteiten.

Figuur 3 Beoordeling naschoolse sportactiviteiten van Sportstimulering

Lidmaatschap verenigingen en organisaties

Twee derde van de Dordtse jongeren is lid van een sportvereniging. Het lidmaatschap van andere instanties is een stuk lager: zo is 13% lid van een zang-, muziek- of toneelvereniging en 8% lid van een vereniging/organisatie verbonden aan een kerk of moskee. Een kwart van de jongeren is zelf actief als vrijwilliger bij een vereniging of organisatie.

Activiteiten op school

Wat is de animo onder schoolgaande jongeren in Dordrecht om na schooltijd op school te blijven om verschillende activiteiten te doen? Zes op de tien schoolgaande jongeren zouden het leuk vinden als zij na schooltijd op school zouden kunnen blijven om te sporten en/of met vriend(inn)en te praten of spelletjes te doen. Om te computeren en/of te internetten of om iets te doen met de handen, zou respectievelijk 44% en 46% van de schoolgaande jongeren na schooltijd op school willen blijven. De huidige deelname aan diverse activiteiten na schooltijd is echter laag (15% of lager).

Gezondheid, voeding en beweging

In deze derde paragraaf gaan we dieper in op drie onderwerpen die nauw verband houden met sport, namelijk gezondheid, voeding en beweging. Hoe beoordelen Dordtse jongeren hun gezondheid? Hoe ziet hun voedingspatroon er uit? En hoeveel procent van de gehele Dordtse bevolking voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen?

Gezondheid en voeding

De helft van de Dordtse jeugd (53%) beoordeelt zijn/haar gezondheid als goed, een derde zelfs als heel goed (tabel 7). Op de vraag of zij zich de afgelopen week fit en gezond hebben gevoeld, antwoorden drie op de tien jongeren 'nogal' en nog eens 46% 'helemaal'. Het aandeel van de Dordtse jeugd dat zich redelijk vaak tot altijd vol energie heeft gevoeld, is ongeveer gelijk aan het aandeel dat zich nogal of helemaal fit en gezond heeft gevoeld.

Tabel 7 Beoordeling gezondheid (%), 2008

	% dat gezondheid als (heel) goed beoordeelt	% dat zich nogal / helemaal fit en gezond heeft gevoeld	% dat zich vaak / altijd vol energie heeft gevoeld
Dordtse jeugd	87	76	79
jongens	88	79	82
meisjes	86	73	75
4-12 jaar	88	80	81
13-17 jaar	82	67	77
autochtoon	91	76	81
allochtoon	80	74	74

Acht op de tien jongeren (83%) ontbijten dagelijks en ruim vier op de tien (43%) zeggen (ook) dagelijks fruit te eten. Het aandeel jongeren dat dagelijks groente eet, is nog wat kleiner (35%) (tabel 8).

Tabel 8 Frequentie ontbijt, fruit en groente (%), 2008

	% dat dagelijks ontbijt	% dat dagelijks fruit eet	% dat dagelijks groente eet
Dordtse jeugd	83	43	35
jongens	84	44	33
meisjes	82	44	38
4-12 jaar	85	48	34
13-17 jaar	77	34	39
autochtoon	88	42	34
allochtoon	73	47	38

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Nederlandse Norm Gezond Bewegen

De Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) is in 1998 vastgesteld en is afgeleid van internationale richtlijnen. De norm verschilt per leeftijdsgroep en is vastgesteld op minimaal vijf dagen in de week 30 minuten matig intensief bewegen⁴. De NNGB per leeftijdsgroep:

- **jeugd (onder de 18 jaar):** dagelijks een uur matig intensieve lichamelijke activiteit, waarbij de activiteiten minimaal twee maal per week gericht zijn op het verbeteren of handhaven van lichamelijke fitheid (kracht, lenigheid en coördinatie).
- **volwassenen (18 jaar en ouder):** een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op tenminste vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week.

Een derde van de Dordtenaren (35%) doet minimaal vijf keer per week aan matig intensieve beweging, waarvan 4% iedere dag (tabel 9). Gemiddeld beweegt men zich bijna drieënhalve dag per week matig intensief. De NNGB wordt dus zeker niet door iedereen gehaald. Zoals gezegd verschilt de norm per leeftijdsgroep (zie kader). Voor de groep 4-12 jarigen en 13-18 jarigen⁵ geldt dat respectievelijk 20% en 13% voldoet aan de norm van dagelijks een uur matig intensief bewegen.

Voor de oudere leeftijdsgroep geldt dat zij minimaal vijf keer in de week aan matig intensieve beweging moeten doen. Deze norm wordt door (ruim) drie op de tien 18-plussers gehaald.

⁴ Het gaat hierbij om alle lichaamsbeweging die ten minste even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen. Er wordt geen verschil gemaakt tussen zomer en winter.

⁵ Twee van de vier doelgroepen van de gemeente Dordrecht.

Tabel 9 Matig intensief bewegen, aantal dagen per week (%), 2008

	0x	1-4x	5-6x	7x
Dordtse bevolking	10	55	32	4
man	9	56	31	4
vrouw	11	53	32	3
4-8 jaar	6	38	36	20
9-12 jaar	3	45	32	20
13-15 jaar	6	49	32	14
16-18 jaar	4	51	33	12
19-23 jaar	7	58	35	-
24-34 jaar	10	63	27	1
35-45 jaar	9	61	30	-
46-54 jaar	13	57	30	0
55-64 jaar	11	58	31	-
> 64 jaar	18	43	39	-
autochtoon	9	54	33	4
allochtoon	13	56	27	4
autochtoon 4 t/m 23 jaar	3	47	36	13
allochtoon 4 t/m 23 jaar	8	52	27	13
geen beperking	7	57	31	5
wel beperking	19	46	33	1

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Jongeren in beweging

Niet alleen sporten bij een vereniging brengt de nodige beweging met zich mee, ook doen jongeren (onbewust) veel beweging op in hun dagelijks leven. Acht op de tien jongeren van 4 t/m 17 jaar gaan alle schooldagen per week lopend of met de fiets naar school en 87% sport (ook) één of twee keer per week op school. Daarnaast sporten vier op de tien jongeren (ook) één of twee dagen per week bij een vereniging (buiten schooltijd) (tabel 10).

Tabel 10 Frequentie sporten naar, op en buiten school (%), 2008

	% dat iedere dag lopen/fietsend naar school gaat	% dat 1-2 keer per week op school sport	% dat 1-2 dagen per week bij een vereniging sport
Dordtse jeugd	79	88	41
jongens	79	86	35
meisjes	79	91	45
4-12 jaar	73	91	45
13-17 jaar	91	84	32
autochtoon	80	89	40
allochtoon	77	86	40

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Conclusies

Met de sportmonitor Dordrecht 2008 wordt beoogd een vijftal onderzoeksvragen te beantwoorden. Hier op iedere vraag het antwoord:

1. Hoe groot is de sportdeelname van de Dordtse bevolking? Hoe heeft die zich in de afgelopen jaren ontwikkeld?

De sportdeelname van de Dordtse bevolking van 4 jaar en ouder bedraagt 58%. Dit betekent dat zes op de tien Dordtenaren in de afgelopen 12 maanden 12 keer of meer hebben gesport. Voor een vergelijking met het onderzoek uit 2001 passen we de leeftijdsgrenzen aan naar een minimum van 15 jaar en een maximum van 74 jaar. Wanneer we ons beperken tot de groep 15-74 jarigen blijkt dat in 2008 55% van de Dordtse bevolking als sporter beschouwd kan worden. In 2001 was dit 58%. We zien dus geen noemenswaardige verandering in de sportdeelname van de Dordtse bevolking.

2. Hoe groot is de sportdeelname van de door de gemeente onderscheiden doelgroepen?

De sportdeelname van Dordtse kinderen en jongeren wijkt duidelijk af van die van de Dordtse 55-plussers. Van de kinderen in de leeftijdscategorie 4-8 jaar sport 78%, van de 9-12 jarigen 89%, van de 13-15 jarigen 90% en 77% van de 16-18 jarigen. Beduidend hoger dan het gemiddelde van 58%. De Dordtse 55-plussers sporten duidelijk minder dan de gemiddelde Dordtenaar. Van de 55-64 jarigen sport 45% en van de 65 jarigen en ouder sport 39%. Kijken we naar de groep allochtone jongeren in vergelijking met die van autochtone afkomst dan zien we ook hier een duidelijk verschil tussen beide groepen. Ruim acht op de tien autochtone jongeren in de leeftijd van 4 t/m 23 jaar (83%) sporten, terwijl twee derde van de allochtone jongeren in deze leeftijdscategorie sport. Van de Dordtenaren met een beperking sport 41%. Dit is duidelijk minder dan degenen zonder een beperking.

3. Hoe tevreden zijn de inwoners van Dordrecht over de sportvoorzieningen in de wijk en in de stad?

De helft van de Dordtse bevolking van 18 jaar en ouder beoordeelt de hoeveelheid sportplekken in de eigen wijk als (ruim) voldoende, een kwart stelt zich neutraal op. De overige Dordtenaren (ook een kwart) vinden dat er (ruim) onvoldoende plekken in hun wijk zijn om te sporten, voor mensen die dit graag zouden willen. In Dubbeldam en Stadspolders zijn de bewoners het meest positief: (ruim) zeven op de tien vinden dat er in hun wijk (ruim) voldoende sportplekken zijn voor mensen die graag willen sporten. Heel anders is het in de Binnenstad en Staart waar ruim vier op de tien bewoners van mening zijn dat er (veel) te weinig sportplekken in hun wijk zijn.

En hoe staat het met de hoeveelheid sportvoorzieningen in de stad Dordrecht? Twee derde van de Dordtenaren vindt dat er in het algemeen in Dordrecht voldoende binnenssportvoorzieningen zijn voor mensen die graag willen sporten, één op de tien beoordeelt de hoeveelheid binnensportvoorzieningen als (ruim) onvoldoende. Dit alles wordt sterk beïnvloed door de nabijheid van voorzieningen. De bewoners in Sterrenburg zijn het meest positief: 82% beoordeelt de hoeveelheid binnensportvoorzieningen in Dordrecht als (ruim) voldoende. Het minst positief zijn de bewoners in Wielwijk en de Binnenstad.

Het aantal buitenssportvoorzieningen wordt beter beoordeeld dan het aantal voorzieningen binnen: drie kwart van de Dordtse bevolking vindt het aanbod aan buitensportvoorzieningen in Dordrecht (ruim) voldoende. Slechts 6% beoordeelt het aanbod als (ruim) onvoldoende. De bewoners in Oud- en Nieuw-Krispijn beoordelen de hoeveelheid buitensportvoorzieningen het slechtst: 12% vindt dat er in Dordrecht (ruim) onvoldoende buitensportvoorzieningen zijn. In Dubbeldam deelt slechts 1% van de bewoners deze mening. In deze wijk vinden we juist het grootste aandeel bewoners dat van mening is dat er (ruim) voldoende buitensportvoorzieningen in Dordrecht zijn, namelijk 85%.

4. Aan welke sportvoorzieningen in de wijk en in de stad hebben de inwoners van Dordrecht behoefte?

Sportvoorzieningen die in de wijk het meest worden gemist zijn een fitnesscentrum, sportschool en sporthal. Maar ook voetbalveldjes/-kooien, een zwembad, tennisvelden en skeeler- en wandelpaden worden vaak genoemd. Daarnaast wordt er een diversiteit aan voorzieningen genoemd door slechts één of enkele respondenten, zoals veldjes om te volleyballen en basketballen, squashbanen en hardloopcircuit. Vragen we naar Dordrecht als geheel, dan zien we ook hier dat een veelheid aan voorzieningen (meestal) door slechts enkele Dordtenaren wordt genoemd. Een zwembad, overdekte tennisbanen en sportzalen worden als binnensportvoorzieningen het meest gemist. Buitensportvoorzieningen die gemist worden, zijn een openluchtzwembad, voetbalvelden, sport-/trapveldjes, ruiterspaden, wandelpaden en skeelerpaden.

5. Wat is de ontwikkeling van het sport- en bewegingsgedrag van de kinderen in de wijken Staart, Noordflank, Wielwijk, Crabbehof en (Oud- en Nieuw-) Krispijn? En hoe verhoudt dit zich tot de andere wijken?

De ontwikkeling van het sport- en bewegingsgedrag van de kinderen in de wijken Staart, Noordflank, Wielwijk, Crabbehof en Oud- en Nieuw-Krispijn kunnen we in deze sportmonitor nog niet presenteren aangezien dit onderzoek een 0-meting betreft (voor deze onderzoeksvraag). Dit is pas mogelijk in het herhalingsonderzoek, dat in 2010 zal plaatsvinden. Wel kunnen we de stand van zaken in 2008 weergeven (behalve voor de wijken Noordflank en Staart, waar de respons onder kinderen van 4 t/m 12 jaar te laag is om betrouwbare uitspraken te kunnen doen). Van alle wijken vinden we de laagste sportdeelname onder 4-12 jarigen in Crabbehof/Zuidhoven, namelijk 63%. In Wielwijk en Krispijn sport respectievelijk 77% en 79% van de kinderen. Het doel dat 60% van de kinderen in de betreffende wijken actief participeert in sportactiviteiten wordt dus gehaald. Echter, ten opzichte van het gemiddelde in Dordrecht (86%) is er wel sprake van een achterstand.

Het aandeel kinderen dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen van dagelijks een uur matig intensief bewegen, is (van alle Dordtse wijken) juist het hoogst in Crabbehof/Zuidhoven. Drie op de tien kinderen in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar beweegt in deze wijk dagelijks een uur matig intensief. In Krispijn geldt dit voor 15% van de kinderen, in Wielwijk voor 22%. Het gemiddelde in Dordrecht ligt op 20%.

1 Inleiding

De hoofddoelstelling van het sociaal beleid in Dordrecht is dat meer mensen meedoen aan de samenleving. Sport kan hierbij een belangrijke bijdrage leveren. Sport en beweging zijn niet alleen belangrijk voor fitheid en gezondheid, maar ook voor integratie en gedragsontwikkeling. De gemeente Dordrecht spoort alle Dordtenaren, van jong tot oud, aan deel te nemen aan sport- en bewegingsactiviteiten voor een actief en gezond leven. In opdracht van het Sportbedrijf en de sector Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Dordrecht heeft het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) in de zomer van 2008 een groot stedelijk onderzoek uitgevoerd naar de sportdeelname van de Dordtse bevolking.

1.1 Aanleiding en doel

Om verschillende redenen investeert de gemeente Dordrecht in sport, met bijzondere aandacht voor de ontwikkeling van de breedtesport om zoveel mogelijk mensen aan het sporten en bewegen te krijgen. De gemeente Dordrecht streeft met het stimuleren van de deelname aan sport- en bewegingsactiviteiten zowel intrinsieke als extrinsieke waarden na. De intrinsieke waarde van sport verwijst naar de kwaliteiten van de sportactiviteit zelf: plezier in het bewegen, competitie met anderen, ontspanning, ontplooiing en sportieve grenzen verleggen. De extrinsieke waarde van sport verwijst naar de maatschappelijke betekenis ervan. Sport speelt een rol in sociale binding en zorgt voor ontmoeting, participatie en interactie op vrijwillige basis.

In 2001 heeft het Onderzoekcentrum Drechtsteden reeds een onderzoek uitgevoerd naar de sportdeelname van de Dordtse bevolking van 15 t/m 74 jaar. Hieruit bleek dat destijds 58% van de Dordtse bevolking aan sport deed⁶. Het sportbeleid is erop gericht een zo hoog mogelijke sportparticipatiegraad in Dordrecht te realiseren, waarbij de sportverenigingen en het stimuleren van sport op school en in de wijken een belangrijke rol spelen. Als kapstok voor het uitvoeringsprogramma (voor de periode 2008-2011) wordt metaforisch een wiel gehanteerd, het Dordts Sportwiel⁷. De as van het wiel wordt gevormd door de centrale doelstelling van het sportbeleid: meer Dordtenaren sporten. Om dit te realiseren worden vijf programmalijnen uitgezet die de spaken van het wiel vormen:

1. sportieve en gezonde wijken;
2. sterke sportverenigingen;
3. aantrekkelijke sportaccommodaties;
4. ruimte voor talent en topsport;
5. aansprekende evenementen.

De gemeente Dordrecht richt zich bij de bevordering van sport en bewegingsactiviteiten op alle Dordtse inwoners, maar heeft in het kader van maatschappelijke doelstellingen vanuit haar sociale en welzijnsbeleid (speerpunten: fitheid en gezondheid, participatie, integratie en gedragsontwikkeling) specifieke aandacht voor de volgende groepen:

1. jonge jeugd 4 t/m 12 jaar;
2. jongeren 13 t/m 17 jaar;
3. ouderen 55+;
4. mensen met een beperking.

Het OCD zal de ontwikkeling van de sport de komende jaren gaan monitoren. Daarnaast lopen er in Dordrecht al projecten gefaciliteerd vanuit het Rijk die specifiek gemonitord moeten worden. Deze projecten zijn gericht op sportstimulering van een aantal van de hierboven genoemde doelgroepen: BOS-projecten en Meedoen Allochtone Jeugd door Sport.

---

⁶ Vrijtijdsbesteding in de Drechtsteden; Onderzoekcentrum Drechtsteden, 2002. Volgens dit onderzoek (op basis van de RSO) wordt een persoon gedefinieerd als sporter wanneer deze 12 keer of vaker per jaar aan sport doet'.

⁷ 'De Demarrage', 2008-2011. Uitvoeringsprogramma van het beleidskader 'Dordt sport' van de gemeente Dordrecht.

BOS-projecten

In de wijken Staart, Noordflank, Wielwijk, Crabbehof en (Oud- en Nieuw-) Krispijn spelen de zogeheten BOS (Buurt, Onderwijs, Sport) projecten tot en met 2010 een centrale rol. Vanaf 2007 worden deze projecten onder de noemer 'Doe ff gezond' door de gemeente samen met de DWO⁸ en de GGD uitgevoerd. De projecten zijn gericht op 17 basisscholen en circa 5.000 kinderen. De algemene doelstelling van de projecten is: het stimuleren van een gezonde leefstijl (bewegen en gezonde voeding) onder de basisschoolleerlingen (4-12 jaar) in de betreffende wijken. Concreet doel is dat 60% van de kinderen in de betreffende wijken actief participeert in sportactiviteiten.

Meedoen Allochtone Jeugd door Sport

Een specifieke doelgroep binnen de doelgroepen jeugd en jongeren krijgt in 2007-2011 aandacht via het project 'Meedoen Allochtone Jeugd door Sport'. Dit programma beoogt ontmoeting, binding, opvoeding en integratie van allochtone jeugd, en hun ouders, in en door sport. Overheden en sportorganisaties zetten zich samen in om de bestaande sportinfrastructuur meer open te stellen voor allochtonen en om de allochtone jeugd en ouders te stimuleren om meer deel te nemen aan sport en vrijwilligerswerk. Een concreet en meetbaar resultaat van de beleidsinspanningen moet zijn dat de achterstand van allochtone jeugd in sportdeelname wordt ingelopen. Om dit te kunnen bepalen, moet zowel in 2008 als 2010 de sportdeelname van allochtone jeugd en jongeren (4 t/m 23 jaar) in Dordrecht (doelgroep 5) gemeten worden.

Het doel van de Sportmonitor is inzicht te bieden in:

- de ontwikkeling van de sportdeelname, het sport- en bewegingsgedrag van de Dordtse bevolking in het algemeen en van diverse doelgroepen in het bijzonder;
- de ontwikkeling van de tevredenheid en behoefte van de Dordtse bevolking over/aan de sportinfrastructuur in de stad .

1.2 Vraagstelling

De Sportmonitor geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoe groot is de sportdeelname van de Dordtse bevolking? Hoe heeft die zich in de afgelopen jaren ontwikkeld?
2. Hoe groot is de sportdeelname van de door de gemeente onderscheiden doelgroepen?
3. Hoe tevreden zijn de inwoners van Dordrecht over de sportvoorzieningen in de wijk en in de stad?
4. Aan welke sportvoorzieningen in de wijk en in de stad hebben de inwoners van Dordrecht behoefte?
5. Wat is de ontwikkeling van het sport- en bewegingsgedrag van de kinderen in de wijken Staart, Noordflank, Wielwijk, Crabbehof en (Oud- en Nieuw-) Krispijn? En hoe verhoudt dit zich tot de andere wijken?

1.3 Opzet

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, hebben we gebruik gemaakt van de volgende twee bestaande instrumenten: Boskompas en Omnibusonderzoek (tabel 1.1).

Tabel 1.1 Inzet instrumenten per doelgroep

doelgroep	instrument
jeugd 4-12 jaar	Boskompas
jongeren 13-17 jaar	Boskompas
allochtone jongeren 4 t/m 23 jaar	Boskompas/Omnibus
ouderen 55+	Omnibus
mensen met een beperking	Omnibus
totale bevolking	Boskompas/Omnibus

⁸ Dordtse Welzijnorganisaties.

Boskompas

Het Boskompas is een instrument dat de achterstanden van jeugd meet op het terrein van sport en bewegen, gezondheid, opvoeding, onderwijs, welzijn en overlast. Het Boskompas is ontwikkeld onder verantwoordelijkheid van het Ondersteuningsnetwerk BOS-impuls. Op genoemde terreinen biedt het Boskompas voor de verschillende leeftijdsgroepen onder kinderen en jongeren standaard indicatoren.

Het Boskompas (zie bijlage 1) hebben we uitgezet onder kinderen van 4 t/m 8 jaar, 9 t/m 12 jaar en jongeren van 13 t/m 17 jaar. Voor de enquêtes onder de twee jongste groepen hebben we de medewerking gekregen van vijftien basisscholen, verspreid over de elf Dordtse wijken. Voor de enquête onder kinderen van 4 t/m 8 jaar hebben we ouders/verzorgers gevraagd de vragen samen met hun kind te beantwoorden. De kinderen in deze leeftijdsgroep kregen hiervoor via school een brief (met eigen gebruikersnaam en wachtwoord) mee naar huis. Zij konden thuis op internet de vragen beantwoorden. De 9 t/m 12 jarigen hebben de enquête zelf op school via Internet ingevuld. Op eigen verzoek zijn er bij een viertal scholen bij deze leeftijdsgroep schriftelijke vragenlijsten afgenomen in plaats van via internet.

Voor het onderzoek onder 13 t/m 17 jarigen hebben we een aselechte steekproef getrokken van 1.400 jongeren uit de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA), gestratificeerd naar wijk. Zij hebben eind juni schriftelijk het verzoek gekregen (ook) via internet de enquête in te vullen. Bij het trekken van de steekproef is extra rekening gehouden met een voldoende vertegenwoordiging van allochtone jongeren voor de meting in het kader van 'Meedoen Allochtone Jeugd door Sport'. Van de benaderde jongeren heeft een kwart de vragenlijst ingevuld (tabel 1.2).

Tabel 1.2 Responsoverzicht

doelgroep	aantal uitgezette vragenlijsten	aantal ingevulde vragenlijsten	%
4 t/m 12 jaar	4.627	1.226	26
13 t/m 17 jaar	1.418	342	24
18 jaar en ouder	3.875	1.261	33

Omnibusonderzoek

In opdracht van de gemeente Dordrecht houdt het OCD twee keer per jaar een Omnibusonderzoek. Hierin worden via internet vragen gesteld over verschillende onderwerpen die voor het beleid van de gemeente Dordrecht van belang zijn aan een aselechte steekproef van Dordtenaren van 18 jaar en ouder. In het Omnibusonderzoek van mei 2008 zijn er voor de Sportmonitor een aantal specifieke vragen over sport opgenomen (zie bijlage 2):

- sportdeelname (inclusief vragen in het kader van de NNGB);
- tevredenheid over sportvoorzieningen waarvan gebruik wordt gemaakt;
- mate van vrijwilligerswerk in de sport;
- tevredenheid over sportinfrastructuur in de wijken en in de stad;
- behoefte aan sportinfrastructuur in de wijken en in de stad.

In totaal hebben we een schriftelijke enquête gehouden onder een per wijk gestratificeerde bruto-steekproef van circa 3.900 inwoners van 18 jaar en ouder (excl. personen in verzorgings- en verpleegtehuizen), die na gerichte inzet van enquêteurs uitgekomen is op een respons van ±100 personen per wijk (33%, tabel 1.2). We hebben extra aandacht besteed aan een voldoende vertegenwoordiging van allochtone jongeren van 18 t/m 23 jaar, voor de meting in het kader van 'Meedoen Allochtone Jeugd door Sport'.

Methodologische verantwoording

Uiteindelijk hebben we onze netto steekproef (2.829 respondenten) - de respons - herwogen naar de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd, etniciteit en gebied. Hierdoor zijn de resultaten van het onderzoek representatief voor de gehele Dordtse bevolking van 4 jaar en ouder. Voor een uitgebreide onderzoeksverantwoording verwijzen wij naar bijlage 3.

1.4 Leeswijzer

Allereerst staat in hoofdstuk 2 de sportparticipatie van de Dordtse bevolking van vier jaar en ouder centraal. Ook behandelen we het lidmaatschap van sportverenigingen, en de mate van vrijwilligerswerk in de sport. We maken hierbij steeds een uitsplitsing naar de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd, etniciteit en het wel of niet hebben van een beperking, zodat alle vijf de doelgroepen van de gemeente Dordrecht aan bod komen. Te weten: jeugd 4 t/m 12 jaar, jongeren 13 t/m 17 jaar, allochtone jongeren 4 t/m 23 jaar, ouderen 55+ en mensen met een beperking. De belangrijkste kerndata per wijk presenteren we aan het eind van het hoofdstuk in een aparte paragraaf evenals een vergelijking met het sportonderzoek uit 2001.

In hoofdstuk 3 zoomen we verder in op sportaccommodaties en -voorzieningen. We behandelen het gebruik van en de waardering voor sportvoorzieningen in de wijken en Dordrecht als geheel. Tevens gaan we in op de bekendheid van en waardering voor Sportstimulering van de gemeente Dordrecht.

In hoofdstuk 4 behandelen we de onderwerpen gezondheid en beweging. Hoe beoordelen jongeren hun gezondheid en hoe ziet hun voedingspatroon er uit? Hoeveel procent van de totale Dordtse bevolking voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen? Ook dit hoofdstuk sluiten we af met enkele belangrijke kerngegevens op wijkniveau.

Voorafgaand aan deze inleiding vindt u een apart leesbare samenvatting met conclusies. In de bijlagen 1 en 2 vindt u de vragenlijsten van respectievelijk het Boskompas en het Omnibusonderzoek. In bijlage 3 presenteren we een uitgebreide methodologische verantwoording en in bijlage 4 presenteren we ten slotte de tabellen uit het rapport, uitgesplitst naar de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd, etniciteit, wijk en het wel of niet hebben van een beperking (indien deze niet in het hoofdrapport zijn opgenomen).

2 Sporten

In dit hoofdstuk staat de sportdeelname van de Dordtse bevolking van 4 jaar en ouder centraal. Hoeveel Dordtenaren sporten er precies? Hoe vaak sporten zij? En in welk verband? Daarnaast behandelen we in dit hoofdstuk (het lidmaatschap van) sportverenigingen en de mate waarin de Dordtse bevolking aan vrijwilligerswerk doet. We sluiten het hoofdstuk af met enkele uitkomsten voor de Dordtse wijken en een vergelijking met het sportonderzoek uit 2001.

Voor de uitsplitsingen naar geslacht, leeftijd, etniciteit, beperking en wijk van de tabellen en figuren in dit hoofdstuk verwijzen wij graag naar bijlage 4.

2.1 Sportdeelname

Hoeveel procent van de Dordtse bevolking sport? En hoeveel procent ziet zichzelf ook echt als sporter? Wat zijn de tien meest populaire sporten in Dordrecht? Waar sport men zoal en in welk verband? Waarom sporten sporters eigenlijk en wat zijn de redenen van niet-sporters om niet te sporten? In deze paragraaf vindt u het antwoord.

Volgens de definitie van de Richtlijn Sportdeelname-Onderzoek (RSO) kunnen personen als 'sporter' worden geclassificeerd indien zij in de afgelopen 12 maanden 12 keer of meer hebben gesport. Uit deze Sportmonitor blijkt dat in 2008 58% van de Dordtse bevolking van 4 jaar en ouder beschouwd kan worden als sporter. Op 1 januari 2008 telde Dordrecht bijna 113.000 inwoners van 4 jaar en ouder en dus ongeveer 65.000 sporters en 48.000 niet-sporters (zie kader).

Een vergelijking met de monitor uit 2001 - toen ook 58% van de Dordtse bevolking van 15 t/m 74 jaar beschouwd kon worden als sporter - is niet één-op-één mogelijk, aangezien de leeftijdscategorieën niet met elkaar overeenstemmen. In deze meting zijn ook jongeren van 4 t/m 14 jaar en ouderen van 75 jaar en ouder ondervraagd. In paragraaf 2.5 laten we deze twee leeftijdscategorieën buiten beschouwing, waardoor een vergelijking met de uitkomsten van 2001 wel mogelijk is.

Tabel 2.1 Sportdeelname Dordtse bevolking (%), 2008^a

	% dat sport	gemiddeld aantal sporten per persoon
Dordtse bevolking	58	3,4
man	59	3,6
vrouw	57	3,2
4-8 jaar	78	3,9
9-12 jaar	89	6,7
13-15 jaar	90	7,1
16-18 jaar	77	4,9
19-23 jaar	53	2,7
24-34 jaar	61	3,1
35-45 jaar	56	2,6
46-54 jaar	56	2,5
55-64 jaar	45	2,3
> 64 jaar	39	1,7
autochtoon	60	3,3
allochtoon	51	3,7
autochtoon 4 t/m 23 jaar	83	5,3
allochtoon 4 t/m 23 jaar	66	5,5
geen beperking	65	3,7
wel beperking	41	2,4

^a in de afgelopen 12 maanden

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Sporters en niet-sporters onder de Dordtse bevolking

	<i>bevolkingsaantal</i>	<i>sporters</i>	<i>niet-sporters</i>
<i>Dordtse bevolking</i>	<i>113.000</i>	<i>65.000</i>	<i>48.000</i>
<i>mannen</i>	<i>55.000</i>	<i>32.000</i>	<i>23.000</i>
<i>vrouwen</i>	<i>58.000</i>	<i>33.000</i>	<i>25.000</i>
<i>4-12 jaar</i>	<i>13.000</i>	<i>11.000</i>	<i>2.000</i>
<i>13-17 jaar</i>	<i>7.000</i>	<i>6.000</i>	<i>1.000</i>
<i>18-34 jaar</i>	<i>25.000</i>	<i>15.000</i>	<i>10.000</i>
<i>35-54 jaar</i>	<i>36.000</i>	<i>20.000</i>	<i>16.000</i>
<i>55-64 jaar</i>	<i>15.000</i>	<i>7.000</i>	<i>8.000</i>
<i>65 jaar en ouder</i>	<i>17.000</i>	<i>7.000</i>	<i>10.000</i>
<i>autochtoon</i>	<i>83.000</i>	<i>50.000</i>	<i>33.000</i>
<i>allochtoon</i>	<i>30.000</i>	<i>15.000</i>	<i>15.000</i>

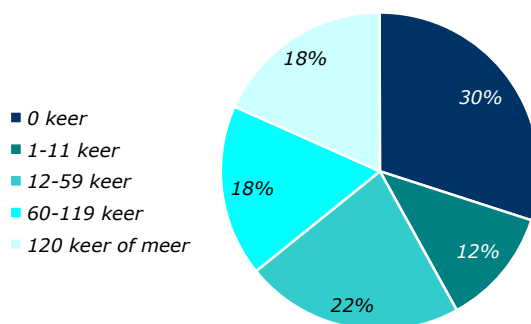
Kijken we naar de verschillen in sportdeelname uitgesplitst naar de verschillende achtergrondkenmerken, dan zien we een lagere sportdeelname bij Dordtenaren van allochtone afkomst, ouderen en Dordtenaren met een beperking.

Verder zien we in tabel 2.1 het gemiddeld aantal sporten dat Dordtenaren het afgelopen jaar hebben beoefend⁹. Gemiddeld beoefenen Dordtenaren ruim drie sporten per jaar. Kijken we naar de uitsplitsing in achtergrondkenmerken dan zien we duidelijke verschillen tussen leeftijdscategorieën, mannen en vrouwen en het wel of niet hebben van een beperking. Over het algemeen geldt dat hoe jonger men is, hoe meer sporten men per jaar beoefent. Ook geldt dat Dordtenaren met een beperking en vrouwen duidelijk minder sporten beoefenen.

Sportfrequentie

Hoe vaak sport de Dordtse bevolking van 4 jaar en ouder? In figuur 2.1 zien we dat twee op de tien Dordtenaren in het afgelopen jaar tussen de 12 en 59 keer hebben gesport, 18% tussen de 60 en 119 keer en nog eens 18% 120 keer of meer (bij elkaar opgeteld het percentage sporters). Alle overige Dordtenaren sporten óf helemaal niet (30%) óf minder dan 12 keer per jaar (12%).

Figuur 2.1 Sportfrequentie van Dordtse bevolking, 2008^a

Toelichting: in de afgelopen 12 maanden

⁹ Wanneer een persoon in de afgelopen 12 maanden slechts één keer een sport heeft beoefend, wordt deze sport al meegerekend in het aantal sporten dat hij/zij in het afgelopen jaar heeft beoefend.

In tabel 2.2 zien we de sportfrequentie van de Dordtse bevolking, uitgesplitst naar geslacht, leeftijd, etniciteit en wel/geen beperking. De meest opvallende resultaten op een rij:

- mannen sporten vaker dan vrouwen;
- jongeren (duidelijk) vaker dan ouderen;
- autochtonen vaker dan allochtonen;
- Dordtenaren zonder een beperking duidelijk vaker dan degenen met een beperking.

Tabel 2.2 Sportfrequentie Dordtse bevolking (%), 2008^a

	0 keer	1-11 keer	12-59 keer	60-119 keer	120 keer of meer
Dordtse bevolking	30	12	22	18	18
man	29	12	20	18	22
vrouw	31	12	25	17	15
4-8 jaar	12	11	32	24	21
9-12 jaar	4	7	19	27	43
13-15 jaar	6	4	19	25	46
16-18 jaar	9	14	13	24	40
19-23 jaar	24	23	14	22	18
24-34 jaar	20	19	27	19	14
35-45 jaar	31	13	25	16	15
46-54 jaar	32	12	23	17	17
55-64 jaar	44	11	19	15	11
> 64 jaar	54	7	24	8	7
autochtoon	29	11	23	19	19
allochtoon	32	17	22	12	17
autochtoon 4 t/m 23 jaar	8	8	20	25	39
allochtoon 4 t/m 23 jaar	16	18	18	23	25
geen beperking	23	12	23	20	22
wel beperking	48	11	21	11	9

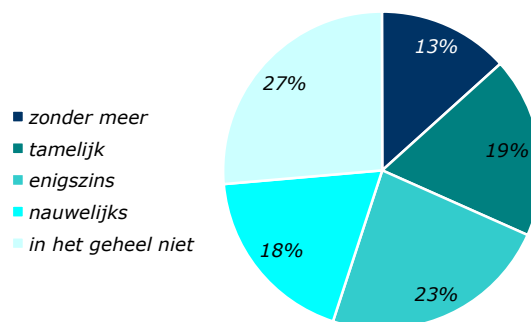
^a in de afgelopen 12 maanden

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Zelfbeeld

We hebben de Dordtse bevolking ook gevraagd of zij zichzelf zien als sporter en zo ja, in welke mate. In figuur 2.2 zien we dat het zelfbeeld van de Dordtenaren de werkelijkheid vrij goed benadert. Zoals we eerder in dit hoofdstuk zagen, kan 58% van de Dordtse bevolking beschouwd worden als sporter. In figuur 2.2 zien we dat 55% van de Dordtse bevolking zich ook (enigszins (23%), tamelijk (19%) of zonder meer (13%)) ziet als sporter.

Figuur 2.2 Zelfbeeld Dordtse bevolking: ziet u zichzelf als sporter?

Uit tabel 2.3 blijkt dat:

- mannen zich meer als sporter zien dan vrouwen;
- hoe ouder men wordt, hoe minder men zichzelf ziet als sporter;
- Dordtenaren met een beperking zich minder als sporter zien dan degenen zonder een beperking.

Het zelfbeeld komt dus overeen met de werkelijkheid.

Tabel 2.3 Zelfbeeld Dordtse bevolking: ziet u zichzelf als sporter? (%)

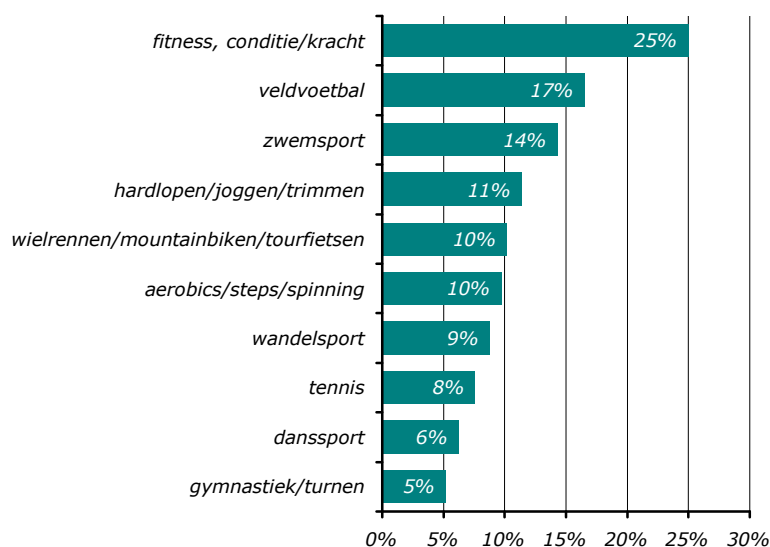
	geheel niet	nauwelijks	enigszins	tamelijk	zonder meer
Dordtse bevolking	27	18	23	19	13
man	24	16	22	19	18
vrouw	29	21	24	18	9
4-8 jaar	6	9	25	34	26
9-12 jaar	9	7	18	34	33
13-15 jaar	7	9	23	27	34
16-18 jaar	14	14	24	19	29
19-23 jaar	24	19	24	24	10
24-34 jaar	22	21	22	22	12
35-45 jaar	22	19	31	18	10
46-54 jaar	25	20	29	16	10
55-64 jaar	30	24	24	14	8
> 64 jaar	55	20	14	6	5
autochtoon	25	19	24	19	14
allochtoon	30	18	22	18	13
autochtoon 4 t/m 23 jaar	9	11	22	29	28
allochtoon 4 t/m 23 jaar	19	11	20	27	23
geen beperking	20	19	24	22	15
wel beperking	42	18	23	9	8

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Takken van sport

Evenals in 2001 is de meest populaire sport onder de Dordtse bevolking fitness: een kwart van de Dordtenaren doet aan fitness (conditie/kracht). Veldvoetbal stond in 2001 nog niet in de top-10 en nu op een tweede plaats met 17%. Waarschijnlijk heeft dit (ook) te maken met het verschil in onderzoekspopulatie van de twee metingen, in deze meting inclusief jongeren en kinderen. Andere sporten die door één op de tien of meer Dordtenaren wordt beoefend, zijn (op volgorde van populariteit): zwemsport, hardlopen/ joggen/trimmen, wielrennen/mountainbiken/tourfietsen, aerobics/steps/spinning, wandelsport en tennis (figuur 2.3). Een uitsplitsing naar achtergrondkenmerken vindt u in bijlage 4.

Figuur 2.3 Top-10 meest beoefende sporten in Dordrecht, 2008^a

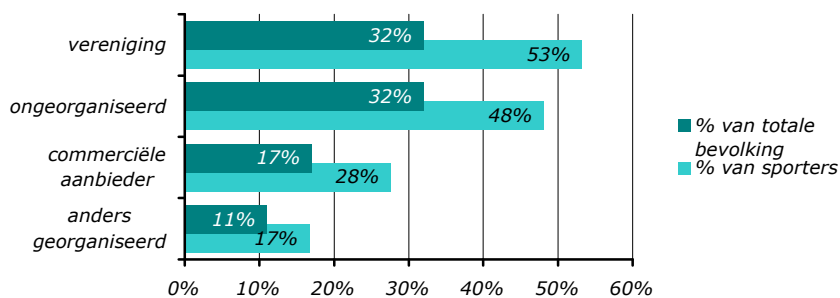

Toelichting: in de afgelopen 12 maanden

Sportverband

Een derde van de Dordtse bevolking sport bij een vereniging en/of (ook) in ongeorganiseerd verband (alleen of in groepsverband, georganiseerd door de sporter zelf, familie, vrienden en/of kennissen). Kijken we alleen naar de sporters, dan is dit respectievelijk 53% en 48%. Voor een commerciële aanbieder kiest 17% van de Dordtenaren en 28% van de sporters (figuur 2.4). Tot de categorie 'anders georganiseerd' behoort: bedrijfssport, sport via sociaal-cultureel werk, sport tijdens een georganiseerde vakantie en sport tijdens een georganiseerd sportevenement.

Figuur 2.4 Sportverband waarin Dordtse bevolking sport, 2008^a

Toelichting: de afgelopen 12 maanden, gekoppeld aan de drie meest beoefende sporten

Mannen sporten vaker bij een sportvereniging, terwijl vrouwen vaker kiezen voor een commerciële sportaanbieder. Logischerwijze zien we wat betreft leeftijd dat jongeren van 4 t/m 18 jaar om te sporten duidelijk vaker zijn aangesloten bij een vereniging en minder vaak bij een commerciële aanbieder of andersoortig verband. Voor de andere leeftijdsgroepen geldt dat het sporten in ongeorganiseerd verband het grootste aandeel kent. Ook tussen Dordtenaren met en zonder een beperking zien we verschillen. Dordtenaren zonder een beperking sporten het vaakst bij een sportvereniging (38%), degenen met een beperking sporten het vaakst in ongeorganiseerd verband (25%).

Tabel 2.4 Sportverband waarin Dordtse bevolking sport (%), 2008^a

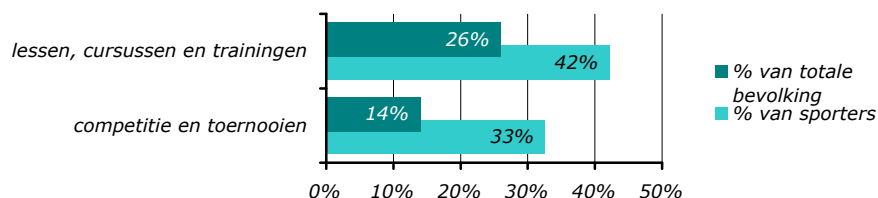
	vereniging	commerciële aanbieder	ongeorganiseerd	anders georganiseerd
Dordtse bevolking	32	17	32	11
man	36	14	34	12
vrouw	29	20	31	10
4-8 jaar	52	2	8	7
9-12 jaar	74	9	19	16
13-15 jaar	64	1	2	-
16-18 jaar	44	7	26	15
19-23 jaar	31	26	54	14
24-34 jaar	32	31	49	19
35-45 jaar	27	18	41	9
46-54 jaar	25	26	38	12
55-64 jaar	21	16	36	10
> 64 jaar	17	8	18	7
autochtoon	34	18	34	11
allochtoon	28	16	28	12
autochtoon 4 t/m 23 jaar	61	10	26	10
allochtoon 4 t/m 23 jaar	49	13	19	15
geen beperking	38	19	35	12
wel beperking	19	12	25	8

^a in de afgelopen 12 maanden

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

In figuur 2.5 hebben we een onderscheid gemaakt tussen het wel of niet sporten in competitieverband. We zien dat een kwart van de Dordtse bevolking (wel eens) deelneemt aan sportlessen, -cursussen en -trainingen (dus niet competitief bezig is) en 14% (ook) aan competities en toernooien deelneemt (figuur 2.5). Van de sporters volgen vier op de tien lessen, cursussen en trainingen. Een derde sport in competitie- en/of toernooiverband.

Figuur 2.5 Sportdeelname aan... van Dordtse bevolking, 2008^a

Toelichting: in de afgelopen 12 maanden

Het verschil tussen mannen en vrouwen in deze is dat mannen vaker deelnemen aan competities en toernooien (tabel 2.5). Zoals verwacht geven jongeren vaker aan deel te nemen aan lessen, cursussen en trainingen. Dordtenaren zonder een beperking nemen zowel vaker deel aan lessen, cursussen en trainingen als aan competities en toernooien dan degenen met een beperking.

Tabel 2.5 Sportdeelname aan... van Dordtse bevolking (%), 2008^a

	lessen, cursussen en trainingen	competitie en toernooien
Dordtse bevolking	26	14
man	25	19
vrouw	26	9
4-8 jaar	51	7
9-12 jaar	53	24
13-15 jaar	42	1
16-18 jaar	40	13
19-23 jaar	22	18
24-34 jaar	30	17
35-45 jaar	26	16
46-54 jaar	24	16
55-64 jaar	14	11
> 64 jaar	8	9
autochtoon	26	15
allochtoon	25	12
autochtoon 4 t/m 23 jaar	45	13
allochtoon 4 t/m 23 jaar	39	19
geen beperking	30	17
wel beperking	14	8

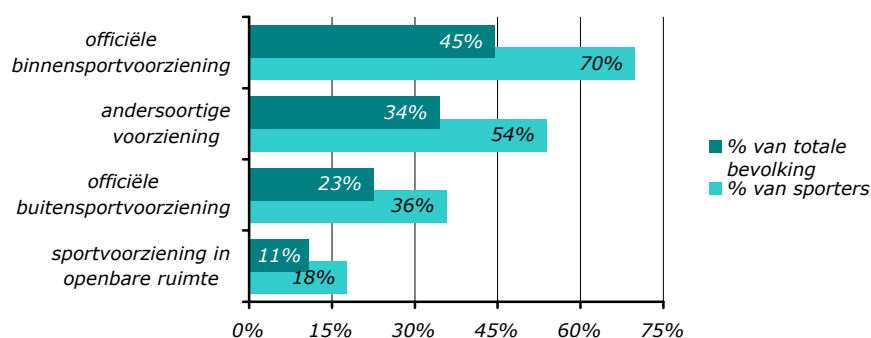
^a in de afgelopen 12 maanden

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Sportlocaties

Waar sporten Dordtenaren zoal? Bijna de helft van de Dordtse bevolking (45%) sport bij een officiële binnensportvoorziening, zoals een sporthal, fitnessschool en overdekte tennisbaan. Daarnaast kiest een derde van de Dordtse bevolking (ook) voor andersoortige voorzieningen (figuur 2.6). Hierbij kan gedacht worden aan een park, bos, strand, meer, maar ook een buurthuis of wijkcentrum behoren tot deze categorie. Een kwart geeft aan bij een officiële buitensportvoorziening te sporten en één op de tien Dordtenaren sport bij een sportvoorziening in de openbare ruimte, zoals een halfpipe, voetbalkooi of basketbalveldje. Kijken we alleen naar de Dordtse sporters, dan zien we (logischerwijze) hogere percentages.

Figuur 2.6 Sportaccommodatie of -voorziening waar Dordtse bevolking sport, 2008^a

^a in de afgelopen 12 maanden

In tabel 2.6 hebben we een verdere uitsplitsing gemaakt naar de eigen gemeente en elders. Ook vindt u een uitsplitsing naar achtergrondkenmerken en significante verschillen. We zien dat voor alle soorten voorzieningen en accommodaties geldt dat Dordtenaren vaker kiezen voor de eigen gemeente dan voor daarbuiten.

Tabel 2.6 Sportaccommodatie of -voorziening waar Dordtse bevolking sport (%), 2008^a

	officiële binnen-sportvoorziening		officiële buiten-sportvoorziening		sportvoorziening in openbare ruimte		andervoortzorg	
	gemeente	elders	gemeente	elders	gemeente	elders	gemeente	elders
Dordtse bevolking	39	15	17	11	8	5	26	20
man	37	17	20	13	10	6	30	22
vrouw	41	13	14	8	7	4	23	17
4-8 jaar	53	15	34	15	23	11	27	17
9-12 jaar	57	23	44	22	36	18	41	22
13-15 jaar	55	25	45	23	36	27	48	30
16-18 jaar	50	20	30	30	23	18	37	34
19-23 jaar	43	22	12	12	4	4	27	22
24-34 jaar	45	20	14	9	2	4	28	27
35-45 jaar	36	14	15	10	5	3	32	20
46-54 jaar	41	15	14	12	1	1	26	25
55-64 jaar	30	10	11	6	3	2	22	15
> 64 jaar	23	5	3	1	1	-	10	7
autochtoon	40	15	17	11	7	4	27	21
allochtoon	36	15	17	11	10	8	24	16
autochtoon 4 t/m 23 jaar	56	23	35	19	27	15	41	25
allochtoon 4 t/m 23 jaar	45	21	32	22	23	17	28	22
geen beperking	43	17	20	13	10	6	30	23
wel beperking	28	8	8	5	3	3	17	12

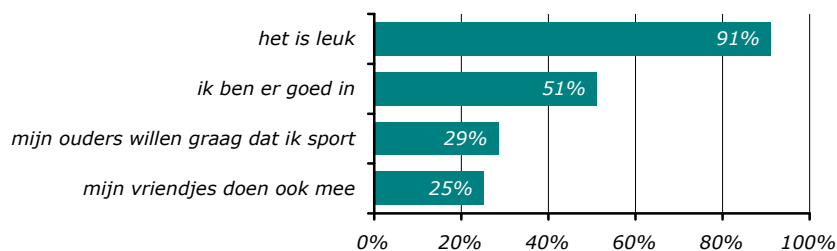
^a in de afgelopen 12 maanden

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Redenen voor sportdeelname

Alleen aan de Dordtse jongeren van 4 tot 18 jaar hebben we gevraagd waarom zij aan sport doen? Negen op de tien jongeren geven als reden dat sporten leuk is, de helft sport omdat hij/zij er goed in is. De redenen 'mijn ouders willen graag dat ik sport' en 'mijn vriendjes doen ook mee' worden beide door (ruim) een kwart van de Dordtse jongeren als reden genoemd (figuur 2.7). Een uitsplitsing naar geslacht, leeftijd, etniciteit en wijk vindt u in de bijlage.

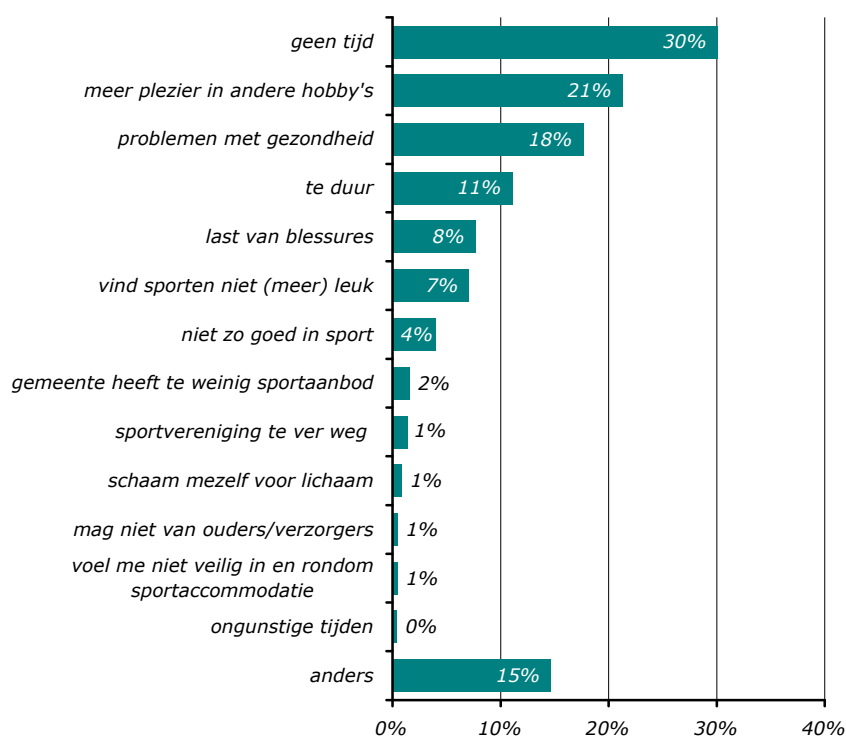
Figuur 2.7 Beweegredenen om te sporten (% van Dordtse jeugd)

Non-participatie sport

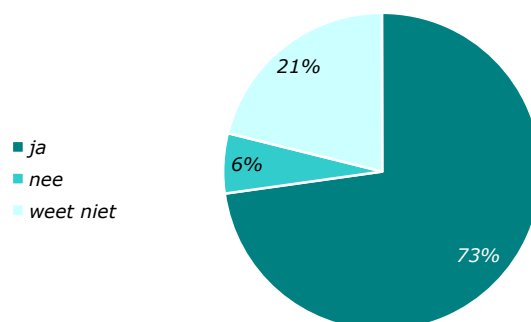
De sportdeelname van de gehele Dordtse bevolking bedraagt zoals gezegd 58%. De vraag die hier automatisch uit voortvloeit, is: waarom sport de overige 42% niet (meer)? In figuur 2.8 zien we dat de vaakst genoemde reden voor niet-sportdeelname is 'geen tijd' (30%), gevolgd door 'ik heb meer plezier in andere hobby's' (21%) en 'ik heb problemen met mijn gezondheid' (18%). Bij de optie 'anders' (15%) worden verschillende redenen genoemd, zoals leeftijd (te oud of nog te jong), het feit dat men al op een andere manier aan beweging komt en zwangerschap. Enkele jongeren geven daarnaast als reden dat hun ouders geen tijd hebben en/of zij nog op zoek zijn naar een sport. Een uitsplitsing naar achtergrondkenmerken vindt u in bijlage 4.

Figuur 2.8 Redenen voor niet-sportdeelname

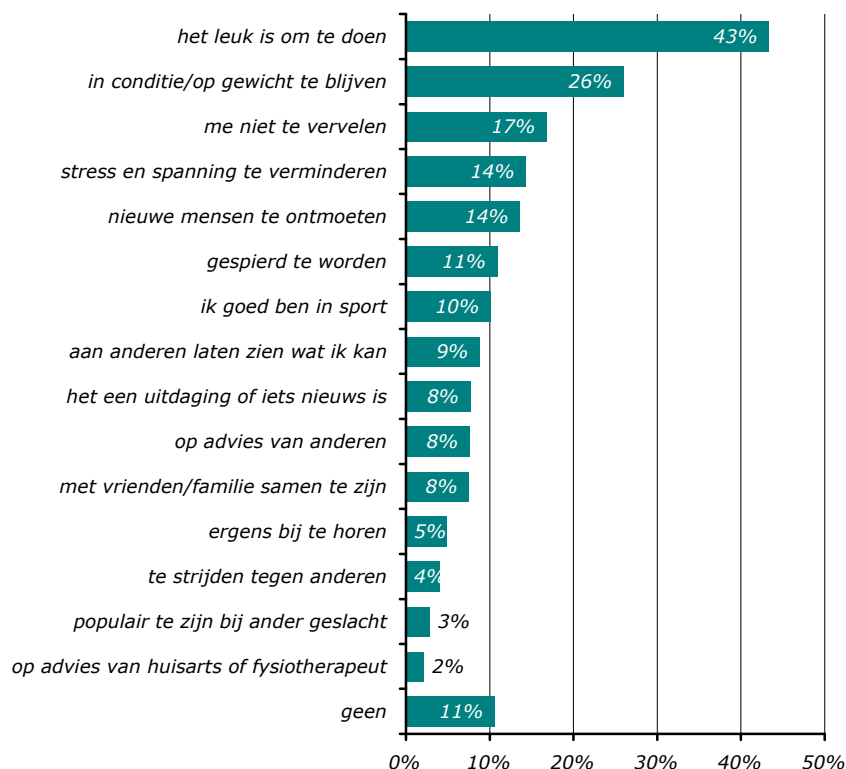
Aan de Dordtse jongeren van 4 tot 18 jaar die momenteel niet sporten hebben we de vraag gesteld of zij wel (weer) willen gaan sporten. Wie zou graag (weer) willen gaan sporten? Wie niet? En wie twijfelt nog? In figuur 2.9 zien we dat drie kwart van de Dordtse jongeren die momenteel niet sporten wel (weer) zou willen gaan sporten, 6% zegt 'nee' en één op de vijf weet het nog niet.

Figuur 2.9 Animo om (weer) te gaan sporten (% van Dordtse jeugd)

Aan degenen die zeggen graag (weer) te willen gaan sporten, hebben we de vraag gesteld wat voor hen de belangrijkste redenen hiervoor zouden zijn. Vier op de tien zouden weer gaan sporten omdat het leuk is om te doen en een kwart zou (ook) (weer) gaan sporten om in conditie en/of op het juiste gewicht te blijven (figuur 2.10). Verder worden de volgende redenen door (meer dan) 10% van de jongeren tot 18 jaar genoemd: 'om me niet te vervelen' (17%), 'ik ben goed in sport' (14%), 'om nieuwe mensen te ontmoeten' (14%).

Figuur 2.10 Belangrijke redenen om (weer) te gaan sporten (% van Dordtse jeugd)

2.2 Sportverenigingen

In deze paragraaf gaan we dieper in op het lidmaatschap van sportverenigingen. Hoeveel Dordtse sporters zijn lid van een sportvereniging? Hoeveel Dordtenaren zijn wel eens lid geweest van een sportvereniging maar hebben dit opgezegd? En wat was (waren) de reden(en) hiervoor?

Iets meer dan de helft van de Dordtse sporters van 4 jaar en ouder (56%) is in 2008 lid van een sportvereniging¹⁰. Uit het onderzoek blijkt dat allochtone sporters minder vaak lid zijn van een sportvereniging dan autochtone sporters en sporters zonder een beperking vaker dan sporters met een beperking. Ook zien we dat jongeren (t/m 12 jaar) vaker lid zijn van een sportvereniging dan oudere leeftijdsgroepen (tabel 2.7).

Naast huidig lidmaatschap hebben we de Dordtse bevolking gevraagd naar het verleden. Is men wel eens lid geweest van een sportvereniging en dit lidmaatschap opgezegd? Zes op de tien Dordtenaren (58%) antwoorden bevestigend. Voor mannen en vrouwen maakt dit geen verschil. Wel zien we verschillen in leeftijd, etniciteit en wel/geen beperking (tabel 2.7).

¹⁰ Dit lijkt tegenstrijdig met een eerdere bevinding (figuur 2.4) dat 53% van de sporters in 2008 lid was van een sportvereniging. Het verschil wordt veroorzaakt door de vragen waarop beide percentages berusten. Het eerste percentage (53%) is gebaseerd op de drie meest beoefende sporten in het afgelopen jaar (ten tijde van het onderzoek hoefde men niet meer lid te zijn). Het tweede percentage (56%) is berekend op de vraag of men juist ten tijde van het onderzoek lid was van een sportvereniging.

Tabel 2.7 Lidmaatschap sportvereniging, momenteel en/of het verleden (%)

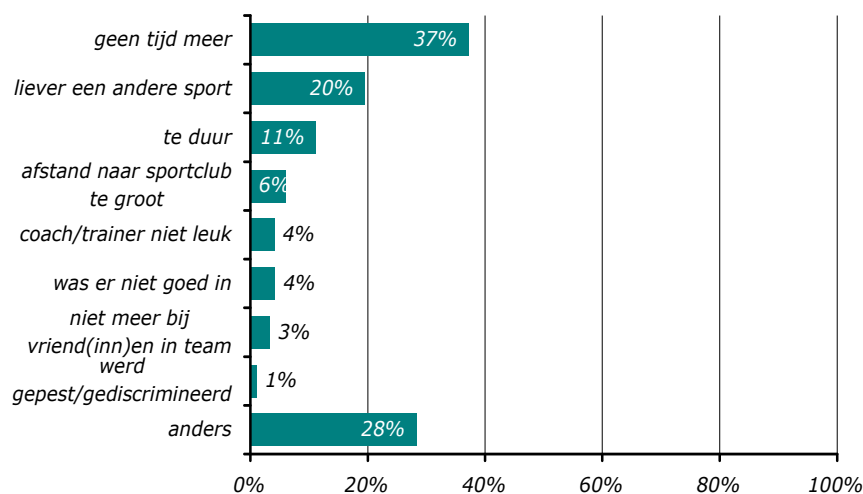
	momenteel lid (% van sporters)	ooit lid geweest maar ook opgezegd (% van Dordtse bevolking)
Dordtse bevolking	56	58
man	58	58
vrouw	54	59
4-8 jaar	73	28
9-12 jaar	76	68
13-15 jaar	64	77
16-18 jaar	61	69
19-23 jaar	47	62
24-34 jaar	49	64
35-45 jaar	45	65
46-54 jaar	53	63
55-64 jaar	56	55
> 64 jaar	54	39
autochtoon	58	62
allochtoon	49	47
autochtoon 4 t/m 23 jaar	68	62
allochtoon 4 t/m 23 jaar	62	64
geen beperking	59	60
wel beperking	46	54

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Wat waren de redenen van personen om hun lidmaatschap op te zeggen bij een sportvereniging? In figuur 2.11 zien we dat de vaakst genoemde redenen zijn 'ik had er geen tijd meer voor' (37%) en 'ik wilde liever een andere sport doen' (20%), op afstand gevolgd door 'de sport was te duur' (11%). Het minst vaak wordt genoemd 'omdat ik gepest/gediscrimineerd werd'. 'Slechts' 1% van de Dordtse bevolking van 4 jaar en ouder geeft dit antwoord. Van de jongeren van 4 tot 18 jaar is dit 4%. Een ander antwoord dat jongeren nog vaak noemen is 'ik vond de coach/trainer niet meer leuk' (13%).

Bij de optie anders (28%) worden diverse redenen genoemd¹¹ als de gezondheid en/of blessures, geen motivatie (meer) voor betreffende sport, leeftijd, verhuizing, sfeer binnen sportvereniging, sportvereniging hield op te bestaan en interesse voor een andere bezigheid dan sport.

Figuur 2.11 Redenen voor opzeggen lidmaatschap bij sportvereniging(en)

¹¹ Op volgorde van aantal keer genoemd (variërend van 70 respondenten tot 10 respondenten).

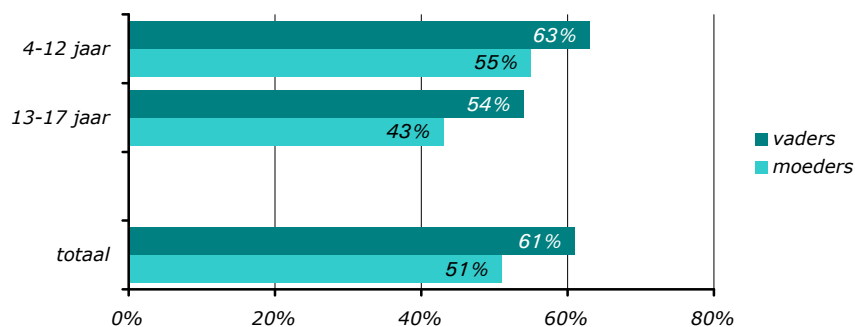
Overigens moet worden opgemerkt dat drie op de tien Dordtse sporters momenteel lid zijn van een sportvereniging, zonder ooit van een vereniging af te zijn gegaan. Zij zijn dus erg loyaal naar hun sport en vereniging. Daar staan echter twee op de tien sporters tegenover die nog nooit lid zijn geweest van een sportvereniging.

2.3 Vrijwilligerswerk

In deze paragraaf staat vrijwilligerswerk in de sport centraal. We hebben hierbij een onderscheid gemaakt tussen 4 t/m 12 jarigen en 13 jarigen en ouder. De eerste groep hebben we alleen gevraagd naar het vrijwilligerswerk van hun ouders, de Dordtse bevolking van 13 jaar en ouder hebben we gevraagd naar hun eigen mate van vrijwilligerswerk in de sport.

Van de kinderen t/m 12 jaar doet 55% van de moeders aan vrijwilligerswerk binnen een sportvereniging en 63% van de vaders. Voor de jongeren in de leeftijd van 13 t/m 17 liggen deze percentages lager: 43% van de moeders is actief als vrijwilliger en 54% van de vaders. Voor beide leeftijdscategorieën geldt dus dat vaders vaker actief zijn dan moeders (figuur 2.12).

Figuur 2.12 Aandeel ouders dat enigszins/zeer actief is bij sportvereniging (% van Dordtse jeugd)

Aan de Dordtse bevolking van 13 jaar en ouder hebben we gevraagd in hoeverre zij zelf actief zijn als vrijwilliger binnen een sportvereniging. In tabel 2.11 zien we dat een derde van hen zeer/enigszins actief is en twee derde niet of nauwelijks. Ook blijkt dat (logischerwijze) leden van een sportvereniging vaker vrijwilligerswerk doen bij een sportvereniging dan niet-leden. Van degenen die lid zijn van een sportvereniging, is iets meer dan de helft (52%) als vrijwilliger actief versus 33% van de totale bevolking van 13 jaar en ouder. Ook zien we in de tabel dat mannen vaker actief zijn als vrijwilliger binnen een sportvereniging dan vrouwen, 13-15 jarigen vaker dan 24-34 jarigen en 55-64 jarigen en personen zonder een beperking vaker dan degenen met een beperking.

Tabel 2.11 Zeer/enigszins actief als vrijwilliger binnen een sportvereniging (% van 13 jaar en ouder)

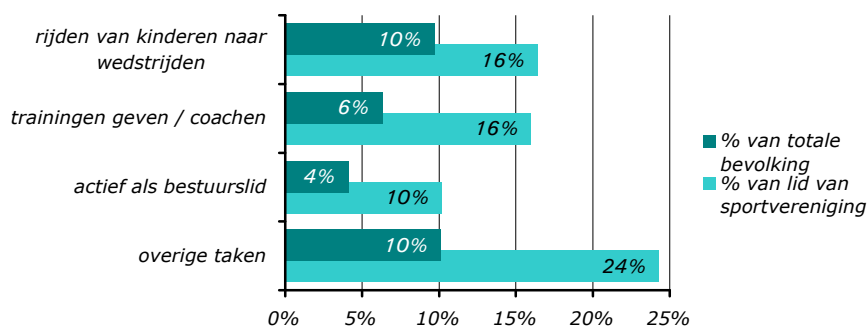
	% van totale bevolking 13 jaar en ouder	% van lid van een sportvereniging
Dordtse bevolking	33	52
man	38	57
vrouw	27	46
13-15 jaar	52	56
16-18 jaar	43	67
19-23 jaar	31	41
24-34 jaar	27	43
35-45 jaar	35	61
46-54 jaar	33	59
55-64 jaar	22	39
> 64 jaar	38	61
autochtoon	33	54
allochtoon	32	45
autochtoon 13 t/m 23 jaar	39	37
allochtoon 13 t/m 23 jaar	43	42
geen beperking	36	54
wel beperking	23	45

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Vormen van vrijwilligerswerk

Aan de Dordtenaren van 18 jaar en ouder hebben we gevraagd aan welke vormen van vrijwilligerswerk zij doen. Eén op de tien Dordtenaren rijdt zijn/haar kinderen wel eens naar wedstrijden, 6% geeft zelf trainingen of is coach en 4% is actief lid in het bestuur van een sportvereniging (figuur 2.13). 'Overige taken', zoals kantine-dienst en het uitvoeren van onderhoud wordt door één op de tien genoemd. Leden van een sportvereniging doen duidelijk vaker aan vrijwilligerswerk dan niet-leden. In totaal zijn drie op de tien Dordtenaren van 18 jaar en ouder zeer/enigszins actief als vrijwilliger binnen een sportvereniging. Van de sporters zijn dit er vier op de tien.

Figuur 2.13 Vormen van vrijwilligerswerk (% van Dordtenaren van 18 jaar en ouder)

2.4 Vergelijking in de tijd

In 2001 heeft het Onderzoekcentrum Drechtsteden reeds een onderzoek uitgevoerd naar de sportdeelname van de Dordtse bevolking van 15 t/m 74 jaar. Hieruit bleek dat destijds 58% van de Dordtse bevolking aan sport deed. Wanneer we ons in dit onderzoek beperken tot de leeftijdsgroep 15 t/m 74 jaar, blijkt dat in 2008 55% van de Dordtse bevolking als sporter geassocieerd kan worden (tabel 2.12). Geen noemenswaardige verandering ten opzichte van 2001.

Tabel 2.12 Sportdeelname Dordtse bevolking van 15 t/m 74 jaar (%), 2008 versus 2001

	2008	2001
Dordtse bevolking	55	58
man	56	63
vrouw	53	53
15-29 jaar	63	65
30-39 jaar	55	65
40-49 jaar	61	55
50-64 jaar	47	46
65-74 jaar	46	60
autochtoon	58	63
allochtoon	46	41

Toelichting: in de afgelopen 12 maanden

Kijken we naar de top-10 van meest beoefende sporten, dan zien we dat in 2008 de categorie 'fitness' niet is opgesplitst tussen conditie en kracht (wat wel gebeurt is in 2001). Een één-op-één vergelijking is dus niet helemaal mogelijk (tabel 2.13).

Tabel 2.13 Top-10 van meest beoefende sporten, 2008 versus 2001

2008	2001
fitness	fitness, conditie
hardlopen	zwemsport
wielrennen en aerobics	hardlopen
zwemsport	fitness, kracht
wandelsport	wielrennen
veldvoetbal	en skiën
tennis	wandelsport
danssport	tennis
squash	en biljart
	aerobics en skeeleren

De huidige sportdeelname van de Dordtse bevolking verschilt nauwelijks met die in 2001, wel zien we een verschuiving in de sportfrequentie (tabel 2.14). Het lijkt er op dat het aandeel Dordtenaren dat 1-11 keer per jaar sport iets is toegenomen (niet-sporters) en het aandeel intensieve sporters wat is afgenomen.

Tabel 2.14 Sportfrequentie Dordtse bevolking van 15 t/m 74 jaar (%), 2008 versus 2001

	0 keer	1-11 keer	12-59 keer	60-119 keer	120 keer of meer
2001	35	7	22	16	20
2008	32	13	22	17	15

Toelichting: in de afgelopen 12 maanden

2.5 Kerngegevens per wijk

In deze paragraaf presenteren we de twee belangrijkste kerngegevens op wijk-niveau in de tabellen 2.16 t/m 2.21: de sportdeelname en het lidmaatschap van sportverenigingen. We maken hierbij ook een onderscheid tussen de verschillende leeftijdscategorieën. Vanwege het geringe aantal waarnemingen per cel zijn de uitkomsten niet getoetst op significantie. Allereerst de totale bevolking.

Van de totale Dordtse bevolking sport 58%. De sportdeelname is het hoogst onder de bevolking in de wijken Stadspolders (74%) en Dubbeldam (71%). De laagste sportdeelname vinden we in Crabbehof/Zuidhoven (43%) en Wielwijk (47%). Ruim de helft van de Dordtse sporters (56%) is lid van een vereniging. Variërend van 66% in de Binnenstad en Dubbeldam tot 48% in Noordflank.

Tabel 2.15 Kerngegevens op wijkniveau (%), 2008

	sporters	lid van sportvereniging (% van sporters)
Dordrecht	58	56
Binnenstad	63	66
Noordflank	56	48
Oud- en Nieuw-Krispijn	53	50
Reeland	64	51
Staart	51	53
Wielwijk	47	52
Crabbehof/Zuidhoven	43	55
Sterrenburg	56	50
Dubbeldam	71	66
Stadspolders	74	64

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

4-12 jaar

De hoogste sportdeelname van 4-12 jarigen vinden we in Dubbeldam, waar 97% van de kinderen sport. In Crabbehof/Zuidhoven sport 63% van de kinderen, het laagste deelnamepercentage. Kijken we naar het aandeel sporters dat lid is van een sportvereniging, dan zien we het laagste aandeel in Oud- en Nieuw-Krispijn (56%) en het hoogste wederom in Dubbeldam (88%).

Tabel 2.16 Kerngegevens op wijkniveau 4-12 jaar (%), 2008

	sporters	lid van sportvereniging (% van sporters)
Dordrecht	86	75
Binnenstad	89	73
Noordflank	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	79	56
Reeland	91	71
Staart	.	.
Wielwijk	77	63
Crabbehof/Zuidhoven	63	64
Sterrenburg	81	75
Dubbeldam	97	88
Stadspolders	92	81

Toelichting: de uitkomsten zijn niet getoetst op significante vanwege het kleine aantal waarnemingen

13-17 jaar

De sportdeelname van 13-17 jarigen varieert van 82% tot 92%. Ook onder deze leeftijdscategorie vinden we de hoogste sportdeelname terug in Dubbeldam (92%), maar ook de Binnenstad scoort goed (90%). De sportende jongeren in Crabbehof / Zuidhoven (58%) en Oud- en Nieuw-Krispijn (59%) zijn het minst vaak lid van een sportvereniging, de sportende jongeren in Dubbeldam het meest (76%).

Tabel 2.17 Kerngegevens op wijkniveau 13-17 jaar (%), 2008

	sporters	lid van sportvereniging (% van sporters)
Dordrecht	87	64
Binnenstad	90	65
Noordflank	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	86	59
Reeland	85	60
Staart	.	.
Wielwijk	.	.
Crabbehof/Zuidhoven	83	58
Sterrenburg	82	62
Dubbeldam	92	76
Stadspolders	87	71

Toelichting: de uitkomsten zijn niet getoetst op significante vanwege het kleine aantal waarnemingen

18-34 jaar

Het aandeel bewoners tussen de 18 en 34 jaar dat sport varieert erg sterk tussen de wijken, namelijk van 33% in Wielwijk tot 94% in Dubbeldam. Dit geldt ook voor het aandeel dat lid is van een sportvereniging. In Crabbehof/ Zuidhoven is 'slechts' 36% van de sportende bevolking van 18-34 jaar lid van een sportvereniging, in de Binnenstad is dit 69%.

Tabel 2.18 Kerngegevens op wijkniveau 18-34 jaar (%), 2008

	sporters	lid van sportvereniging (% van sporters)
Dordrecht	60	49
Binnenstad	81	69
Noordflank	55	27
Oud- en Nieuw-Krispijn	62	50
Reeland	75	37
Staart	60	47
Wielwijk	33	48
Crabbehof/Zuidhoven	47	36
Sterrenburg	61	61
Dubbeldam	94	63
Stadspolders	57	54

Toelichting: de uitkomsten zijn niet getoetst op significante vanwege het kleine aantal waarnemingen

35-54 jaar

Ook onder 35-54 jarigen varieert het aandeel dat sport en het aandeel dat lid is van een sportvereniging redelijk sterk. Nog altijd vinden we de hoogste sportdeelname in Dubbeldam (75%) en de laagste in Crabbehof/Zuidhoven (38%). Het aandeel sporters dat lid is van een sportvereniging is het hoogst in de Binnenstad en Staart (beide 63%) en het laagst in Sterrenburg (35%).

Tabel 2.19 Kerngegevens op wijkniveau 35-54 jaar (%), 2008

	sporters	lid van sportvereniging (% van sporters)
Dordrecht	56	49
Binnenstad	57	63
Noordflank	55	49
Oud- en Nieuw-Krispijn	48	43
Reeland	60	40
Staart	46	63
Wielwijk	58	49
Crabbehof/Zuidhoven	38	55
Sterrenburg	60	35
Dubbeldam	75	53
Stadspolders	72	49

Toelichting: de uitkomsten zijn niet getoetst op significante vanwege het kleine aantal waarnemingen

55-64 jaar

Voor de 55-64 jarigen vinden we de hoogste percentages in de Binnenstad. In de Binnenstad sport 60% van de 55-64 jarigen en is 67% van de sporters lid van een sportvereniging. De laagste sportdeelname vinden we wederom in Crabbehof / Zuidhoven (30%), het laagste aandeel sporters dat lid is van een sportvereniging wederom in Sterrenburg (38%).

Tabel 2.20 Kerngegevens op wijkniveau 55-64 jaar (%), 2008

	sporters	lid van sportvereniging (% van sporters)
Dordrecht	45	56
Binnenstad	60	67
Noordflank	52	58
Oud- en Nieuw-Krispijn	42	56
Reeland	37	62
Staart	51	54
Wielwijk	45	50
Crabbehof/Zuidhoven	30	55
Sterrenburg	36	38
Dubbeldam	45	53
Stadspolders	55	57

Toelichting: de uitkomsten zijn niet getoetst op significante vanwege het kleine aantal waarnemingen

65 jaar en ouder

Van de Dordtenaren van 65 jaar en ouder in Noordflank sport 59%; de hoogste sportdeelname van alle wijken. In Reeland en de Binnenstad sport respectievelijk 28% en 27% van de 65-plussers. In Crabbehof/Zuidhoven vinden we het hoogste percentage sporters dat lid is van een sportvereniging (86%), het laagste aandeel vinden we ook voor 65-plussers in Sterrenburg (27%).

Tabel 2.21 Kerngegevens op wijkniveau 65 jaar en ouder (%), 2008

	% sporters	% lid van sportvereniging
<i>Dordrecht</i>	39	54
<i>Binnenstad</i>	27	50
<i>Noordflank</i>	59	50
<i>Oud- en Nieuw-Krispijn</i>	38	54
<i>Reeland</i>	.	.
<i>Staart</i>	41	38
<i>Wielwijk</i>	.	.
<i>Crabbehof/Zuidhoven</i>	34	86
<i>Sterrenburg</i>	45	27
<i>Dubbeldam</i>	46	70
<i>Stadspolders</i>	.	.

Toelichting: de uitkomsten zijn niet getoetst op significante vanwege het kleine aantal waarnemingen

3 Sportvoorzieningen

In dit hoofdstuk gaan we in op het gebruik van en waardering voor (sport)voorzieningen in de Dordtse wijken en Dordrecht als geheel. Allereerst bespreken we het gebruik van (sport)voorzieningen door de Dordtse jeugd (kinderen van 4 t/m 12 jaar en jongeren van 13 t/m 17 jaar). Vervolgens gaan we dieper in op de waardering van de Dordtse bevolking van 18 jaar en ouder voor sportaccommodaties en -voorzieningen. We sluiten het hoofdstuk af met de bekendheid van en waardering voor de activiteiten van Sportstimulering van de gemeente Dordrecht.

Voor de uitsplitsingen naar geslacht, leeftijd, etniciteit en wijk van de tabellen en figuren in dit hoofdstuk verwijzen wij graag naar bijlage 5.

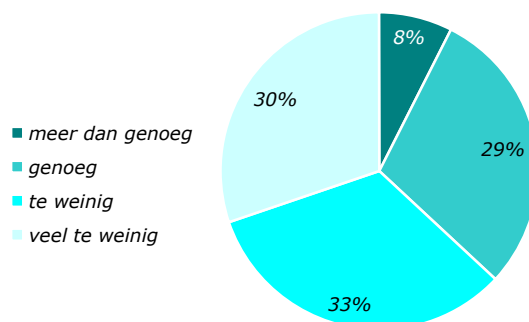
3.1 Beoordeling voorzieningen door jongeren

In deze paragraaf staat de beoordeling van voorzieningen door de Dordtse jeugd van 4 t/m 17 jaar centraal. Zijn zij tevreden met de hoeveelheid activiteiten in hun buurt? Nemen ze wel eens deel aan activiteiten van Sportstimulering in hun wijk? Zijn zij lid van bepaalde verenigingen en organisaties? En wat is de animo van jongeren om na schooltijd op school te blijven om verschillende activiteiten te doen?

Buurtvoorzieningen en -activiteiten

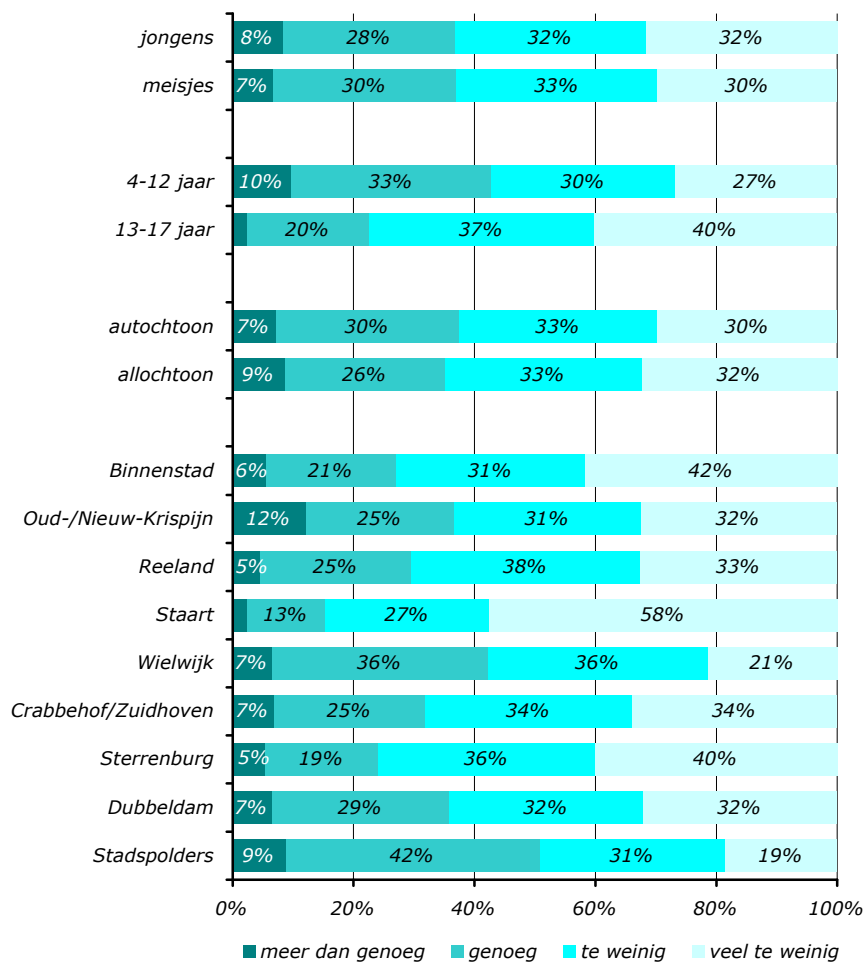
Ruim zes op de tien Dordtse jongeren (63%) zijn van mening dat er (veel) te weinig buurtactiviteiten worden georganiseerd voor de jeugd in hun buurt. Drie op de tien beoordelen de hoeveelheid buurtactiviteiten als genoeg en 8% zegt dat er meer dan genoeg activiteiten voor hen in de buurt zijn (figuur 3.1).

Figuur 3.1 Tevredenheid jongeren over hoeveelheid buurtactiviteiten voor jeugd

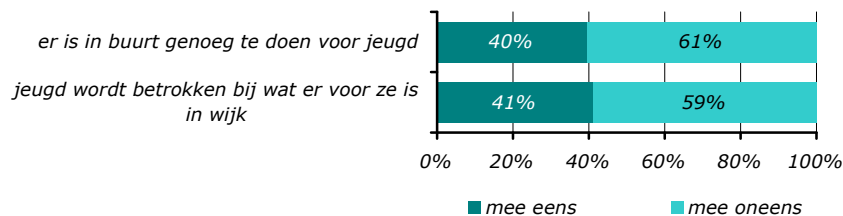
In figuur 3.2 zien we alleen echte verschillen in leeftijd: 13-17 jarigen geven duidelijk vaker aan dat er veel te weinig activiteiten in hun buurt georganiseerd worden voor jongeren. In de wijk Staart geven zes op de tien jongeren aan dat er veel te weinig buurtactiviteiten voor hen georganiseerd worden. In de Binnenstad en Sterrenburg zijn dit er vier op de tien. Het meest tevreden over de hoeveelheid buurtactiviteiten voor de jeugd zijn de jongeren in Stadspolders (51% meer dan genoeg), gevolgd door Wielwijk (43%).

Figuur 3.2 Tevredenheid jongeren over hoeveelheid buurtactiviteiten voor jeugd (%)

We hebben de Dordtse jeugd daarnaast een tweetal stellingen voorgelegd over activiteiten in hun buurt of wijk. Voor beide stellingen 'er is in de buurt genoeg te doen voor de jeugd' en 'de jeugd wordt betrokken bij wat er voor ze is in de wijk' geldt dat vier op de tien jongeren het er mee eens zijn, maar de meerderheid (zes op de tien) niet (figuur 3.3).

Figuur 3.3 Mening jongeren ten aanzien van stellingen...

In tabel 3.1 zien we dat 13-17 jarigen minder vaak vinden dat er in de buurt genoeg te doen is voor de jeugd. In Stadspolders zijn de jongeren het juist vaker met deze stelling eens. Een bevestiging van figuur 3.2.

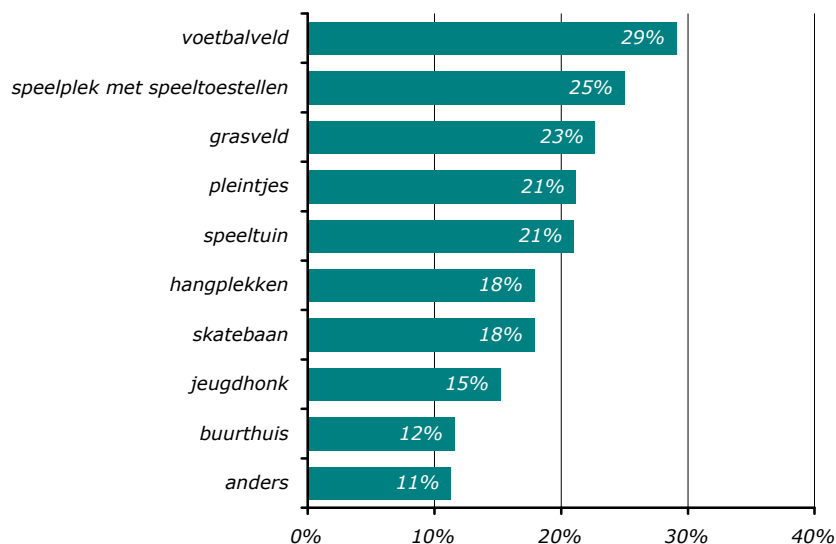
Tabel 3.1 Mening jongeren ten aanzien van stellingen... (% mee eens)

	er is in buurt genoeg te doen voor jeugd	jeugd wordt betrokken bij wat er voor ze is in wijk
jongens	42	41
meisjes	37	42
4-12 jaar	46	44
13-17 jaar	24	35
autochtoon	41	39
allochtoon	36	50
Binnenstad	28	26
Oud- en Nieuw-Krispijn	36	54
Reeland	34	35
Staart	21	44
Wielwijk	48	48
Crabbehof/Zuidhoven	30	35
Sterrenburg	28	37
Dubbeldam	35	31
Stadspolders	58	52

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Missen jongeren bepaald soort plekken bij hun in de buurt? Een derde van de Dordtse jongeren van 4 t/m 17 jaar (35%) zegt van niet. In figuur 3.4 zien we echter dat er wel degelijk plekken zijn die gemist worden. Van een achttal plekken geeft (meer dan) één op de vijf Dordtse jongeren aan dat zij deze missen in hun buurt. Een voetbalveld wordt het meest gemist (29%), maar ook een speelplek met speeltoestellen, grasveld, pleintjes en een speeltuin worden door meer dan één op de vijf jongeren genoemd. Overige plekken (11%) die worden genoemd: een voetbalkooi, gamehal, park of bos, sportvelden, hutten, zwembad, klimbomen, een boerderij en attractiepark.

Figuur 3.4 Plekken die jongeren missen (%)

Een uitsplitsing naar de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd, etniciteit en wijk zien we in tabel 3.2. Jongens missen vooral een voetbalveld, kinderen van 4-12 jaar missen vaak speeltoestellen en een speeltuin; jongeren van 13 t/m 17 jaar een jeugdhonek en hangplekken. De verschillen tussen de wijken zijn hierbij ook van groot belang. Dat het grootste aandeel jongeren dat vindt dat er (meer dan) genoeg buurtactiviteiten in hun buurt zijn zich in Stadspolders bevindt, zien we ook terug in tabel 3.2. Voor alle genoemde plekken in de tabel geldt dat één van de laagste percentages in Stadspolders is terug te vinden. De meest gemiste plekken per wijk op een rij:

- Binnenstad: grasveld en voetbalveld;
- Oud- en Nieuw-Krispijn: voetbalveld;
- Reeland: grasveld, speeltoestellen en voetbalveld;
- Staart: hangplekken, skatebaan en jeugdhonk;
- Wielwijk: skatebaan;
- Crabbehof/Zuidhoven: speeltuin, voetbalveld en speeltoestellen;
- Sterrenburg: speeltoestellen en speeltuin;
- Dubbeldam: voetbalveld;
- Stadspolders: voetbalveld.

Tabel 3.2 Plekken die jongeren missen (%)

	plein- tjes	gras- veld	skate- baan	voet- balveld	jeugd- honk	hang- plekken	buur- huis	speel- toestel	speel- tuin
jongens	18	23	19	39	14	16	10	21	17
meisjes	25	22	17	18	17	20	14	29	25
4-12 jaar	22	23	18	31	13	15	11	31	26
13-17 jaar	20	22	17	26	20	24	14	12	9
autochtoon	20	23	17	27	15	18	11	25	18
allochtoon	25	24	22	34	16	20	14	23	28
Binnenstad	23	38	13	34	12	12	12	18	18
Oud-/Nieuw- Krispijn	24	25	23	37	11	14	8	24	21
Reeland	23	35	18	28	15	19	11	32	21
Staat	23	16	34	30	33	34	5	28	28
Wielwijk	19	12	32	26	18	27	7	21	20
Crabbehof/ Zuidhoven	17	12	13	27	13	15	9	27	28
Sterrenburg	24	19	31	32	20	25	26	39	38
Dubbeldam	25	27	17	32	22	24	14	26	23
Stadspolders	17	16	9	23	11	13	9	18	11

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Activiteiten van Sportstimulering

Sportstimulering van de gemeente Dordrecht organiseert in verschillende wijken in Dordrecht activiteiten voor de jeugd met als doel jongeren (nog) meer aan het sporten te krijgen. Van de jongeren in Dordrecht zegt ruim een derde wel eens deel te nemen aan deze activiteiten, een gelijk aandeel zegt geen interesse te hebben (tabel 3.3). De hoogste deelname aan sportactiviteiten van Sportstimulering vinden we in Wielwijk (62%) en de laagste in Sterrenburg (19%). Vanzelfsprekend hangt dit samen met de mate waarin in een wijk activiteiten worden georganiseerd.

Tabel 3.3 Deelname jongeren aan sportactiviteiten Sportstimulering in wijk (%)

	ja	niet geor- ganiseerd bij ons	nee, geen interesse
Dordtse jeugd	36	29	35
jongens	40	27	34
meisjes	34	31	35
4-12 jaar	46	25	29
13-17 jaar	16	39	45
autochtoon	35	29	36
allochtoon	41	28	31
Binnenstad	26	36	38
Noordflank	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	44	24	32
Reeland	26	34	39
Staat	29	36	35
Wielwijk	62	17	21
Crabbehof/Zuidhoven	46	19	34
Sterrenburg	19	45	36
Dubbeldam	36	27	37
Stadspolders	39	26	35

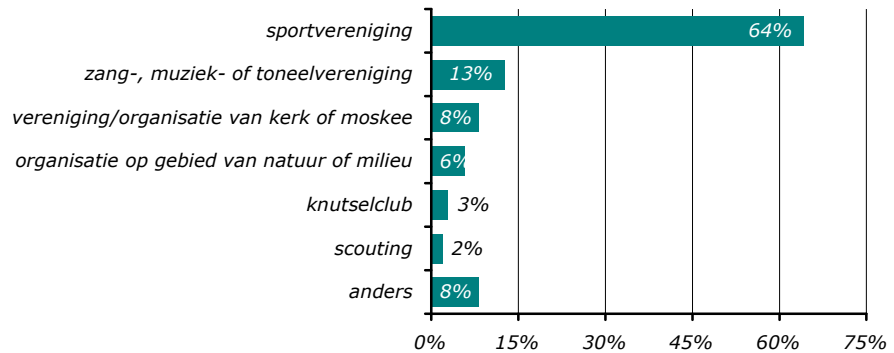
Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Lidmaatschap verenigingen en organisaties

Twee op de drie Dordtse jongeren van 4 t/m 17 jaar zijn lid van een sportvereniging (figuur 3.5). Daarmee vergeleken is het lidmaatschap van andere verenigingen en organisaties een stuk lager: zo is 13% lid van een zang-, muziek- of toneelvereniging en 8% lid van een vereniging/organisatie verbonden aan een kerk of moskee. Het lidmaatschap van een knutselclub en scouting is onder de Dordtse jeugd nog lager (resp. 3% en 2%). Overige verenigingen/organisaties die worden genoemd, zijn speeltuinverenigingen en het kindercircus. Een uitsplitsing naar geslacht, leeftijd, etniciteit en wijk vindt u in bijlage 5.

Figuur 3.5 Lidmaatschap jongeren van verenigingen en organisaties (%)

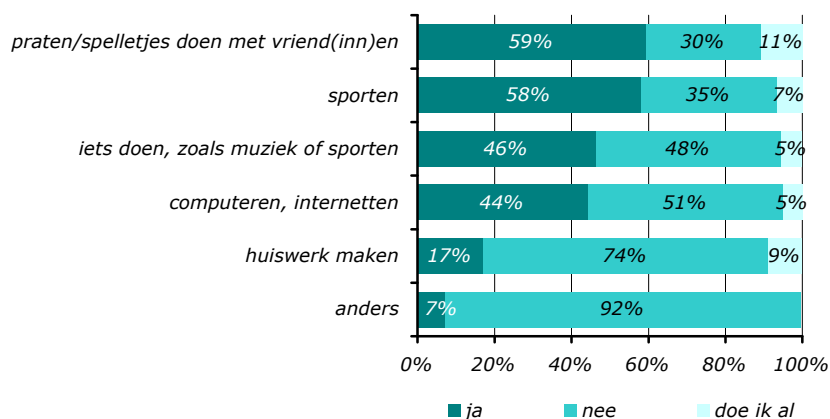

In het vorige hoofdstuk zijn we ingegaan op het vrijwilligerswerk onder Dordtenaren ouder dan 18 jaar en onder ouders van jongeren t/m 17 jaar. Hoe staat het met de jongeren zelf? Uit dit onderzoek blijkt dat een kwart van de Dordtse jongeren zelf aan vrijwilligerswerk doet bij een van de in figuur 3.5 genoemde verenigingen/organisaties. Er zijn hierbij geen duidelijke verschillen in achtergrondkenmerken.

Activiteiten op school

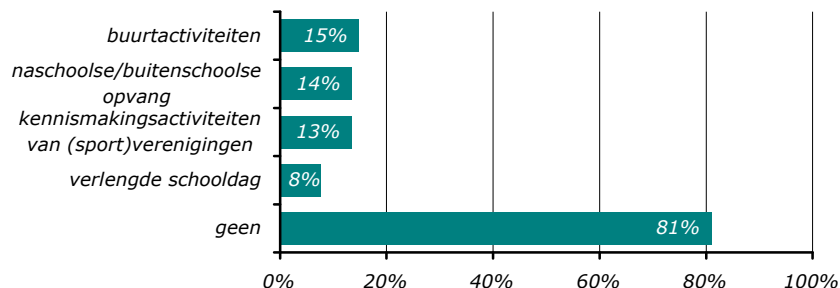
Wat is de animo onder schoolgaande jongeren in Dordrecht om na schooltijd op school te blijven om verschillende activiteiten te doen? Zes op de tien schoolgaande jongeren zouden het leuk vinden als zij na schooltijd op school zouden kunnen blijven om te sporten en/of met vriend(inn)en te praten of spelletjes te doen, gewoon voor de gezelligheid. Overigens doet één op de tien dit laatste momenteel al (figuur 3.6). Om te computeren en/of te internetten of om iets te doen, zoals muziek maken of schilderen zou respectievelijk 44% en 46% van de schoolgaande jongeren na schooltijd op school willen blijven. De vraag die natuurlijk blijft, is of zij dit - wanneer de mogelijkheid er is - ook daadwerkelijk doen. Bij de optie 'anders' worden verschillende antwoorden gegeven, zoals de meester/juf helpen, opruimen en buitenspelen.

Figuur 3.6 Animo jongeren voor naschoolse activiteiten (%)

In vergelijking met de belangstelling die er is voor naschoolse activiteiten op school is de daadwerkelijke deelname aan activiteiten na schooltijd niet groot. Vier op de vijf Dordtse jongeren in de leeftijd van 4 t/m 17 jaar zegt aan geen van de activiteiten genoemd in figuur 3.7 deel te nemen. Aan buurtactiviteiten (15%), naschoolse/buitenschoolse opvang (14%) en kennismakingsactiviteiten van (sport)verenigingen (13%) doet ruim één op de tien jongeren mee. Zie bijlage 5 voor een uitsplitsing naar achtergrondkenmerken.

Figuur 3.7 Deelname jongeren aan activiteiten na schooltijd (%)

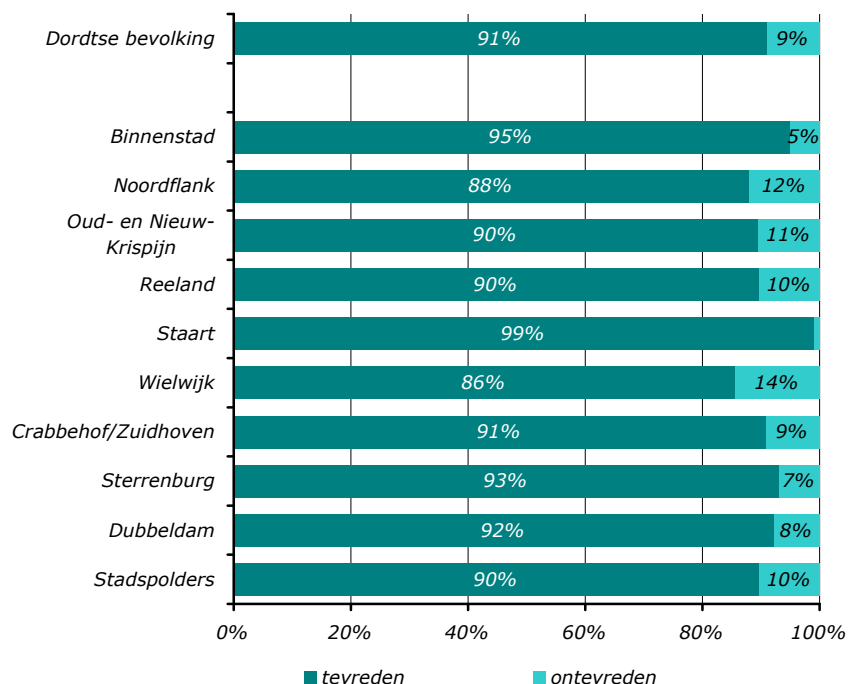
3.2 Waardering sportaccommodaties en -voorzieningen

De Dordtenaren van 18 jaar en ouder die in de afgelopen 12 maanden gebruik hebben gemaakt van een of meer sportvoorzieningen¹² hebben we de vraag gesteld hoe tevreden zij hierover zijn. Negen op de tien zeggen tevreden te zijn, één op de tien is dit niet (figuur 3.8). Hetzelfde beeld zien we voor de wijken, variërend van 86% tevreden sportende bewoners in Wielwijk tot 99% in de Staart.

Aan degenen die ontevreden zijn, hebben we de vraag gesteld over welke voorzieningen zij precies ontevreden zijn en waarom. Veelgenoemde voorzieningen zijn de zwembaden, fietspaden, sporthallen, fitnesscentra, sportvelden, manages, natuurrecreatie en de ijsbaan in Dordrecht. De redenen die het vaakst worden genoemd, zijn: te weinig aanbod, achterstallig onderhoud, te klein en te weinig parkeermogelijkheden.

¹² Ongeacht waar deze sportaccommodaties en -voorzieningen zich bevinden. Het gaat dus niet alleen om de waardering voor Dordtse sportaccommodaties en -voorzieningen.

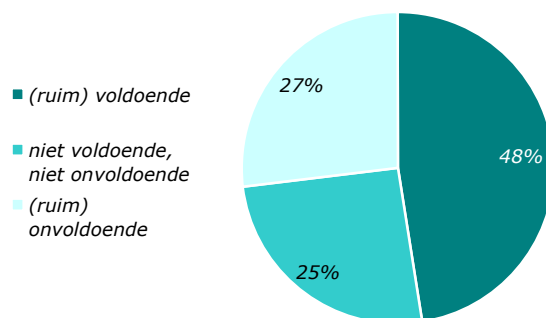
Figuur 3.8 Tevredenheid gebruikers van sportvoorziening(en)

De helft van de Dordtse bevolking van 18 jaar en ouder beoordeelt de hoeveelheid sportplekken in de eigen wijk als (ruim) voldoende, een kwart stelt zich neutraal op. Ook een kwart vindt dat er (ruim) onvoldoende plekken in hun wijk zijn om te sporten, voor mensen die dit graag zouden willen (figuur 3.9).

Welke sportvoorzieningen mist men precies in de wijk? Het vaakst wordt genoemd een fitnesscentrum/sportschool en sporthal. Maar ook voetbalveldjes/-kooien, een zwembad, tennisvelden en skeeler- en wandelpaden worden vaak genoemd. Daarnaast wordt er een diversiteit aan voorzieningen genoemd door slechts één of enkele respondenten, zoals veldjes om te volleyballen en basketballen, squashbanen en hardloopcircuits.

Figuur 3.9 Beoordeling hoeveelheid sportplekken in eigen wijk

Hoe ziet dit eruit voor iedere wijk in Dordrecht afzonderlijk? In Dubbeldam en Stadspolders vinden (ruim) zeven op de tien bewoners dat er in hun wijk (ruim) voldoende sportplekken zijn voor mensen die graag willen sporten. Heel anders is het in de Binnenstad en Staat waar ruim vier op de tien bewoners van mening zijn dat er (veel) te weinig sportplekken in hun wijk zijn (tabel 3.4). Een uitsplitsing naar de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd en etniciteit vindt u in de bijlage.

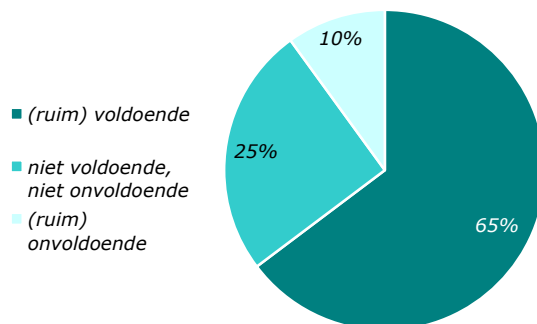
Tabel 3.4 Beoordeling hoeveelheid sportplekken in wijk

	(ruim) voldoende	neutraal	(ruim) onvoldoende
Dordtse bevolking	48	25	27
Binnenstad	25	33	42
Noordflank	40	28	32
Oud- en Nieuw-Krispijn	32	31	37
Reeland	64	19	17
Staart	33	20	47
Wielwijk	49	22	29
Crabbehof/Zuidhoven	38	34	28
Sterrenburg	65	29	6
Dubbeldam	74	14	12
Stadspolders	71	22	8

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Naast de sportplekken in de eigen wijk hebben we ook gevraagd naar de tevredenheid over het aantal sportvoorzieningen in de stad. Vindt men dat er in Dordrecht in het algemeen voldoende binnenssportvoorzieningen zijn voor mensen die graag willen sporten? Twee derde vindt van wel, één op de tien beoordeelt de hoeveelheid binnensportvoorzieningen als (ruim) onvoldoende (figuur 3.10).

Figuur 3.10 Beoordeling hoeveelheid binnenssportvoorzieningen in Dordrecht

In tabel 3.5 zien we dat de bewoners in Sterrenburg het meest positief zijn over de hoeveelheid binnensportvoorzieningen in Dordrecht: 82% beoordeelt deze hoeveelheid als (ruim) voldoende. Dit heeft te maken met de huidige concentratie aan binnensportvoorzieningen in deze wijk. Het minst positief zijn de bewoners in Wielwijk en de Binnenstad.

Tabel 3.5 Beoordeling hoeveelheid binnenssportvoorzieningen in Dordrecht

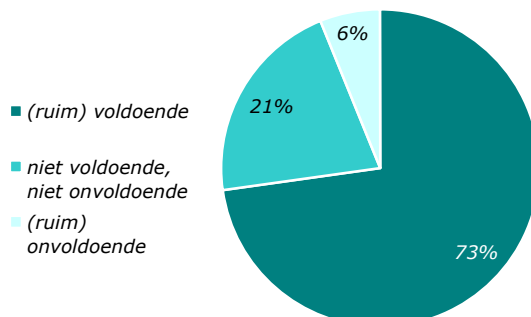
	(ruim) voldoende	neutraal	(ruim) onvoldoende
Dordtse bevolking	65	25	10
Binnenstad	61	23	16
Noordflank	67	21	12
Oud- en Nieuw-Krispijn	57	34	9
Reeland	74	18	8
Staart	64	25	11
Wielwijk	55	28	17
Crabbehof/Zuidhoven	57	34	9
Sterrenburg	82	14	3
Dubbeldam	70	18	11
Stadspolders	70	26	4

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

En hoe beoordeelt de Dordtse bevolking het aantal buitenssportvoorzieningen in Dordrecht? In figuur 3.11 zien we dat het aantal buitensportvoorzieningen beter wordt beoordeeld dan het aantal voorzieningen binnen: drie kwart van de Dordtse

bevolking vindt het aanbod (ruim) voldoende. Slechts 6% beoordeelt het aanbod aan buitensportvoorzieningen als (ruim) onvoldoende.

Figuur 3.11 Beoordeling hoeveelheid buitensportvoorzieningen in Dordrecht

De bewoners in Oud- en Nieuw-Krispijn beoordelen de hoeveelheid buitensportvoorzieningen het slechtst: 12% vindt dat er in Dordrecht (ruim) onvoldoende buitensportvoorzieningen zijn (tabel 3.6). Dit in tegenstelling tot Dubbeldam waar slechts 1% van de bewoners deze mening deelt. In deze wijk vinden we juist het grootste aandeel bewoners terug dat van mening is dat er (ruim) voldoende buitensportvoorzieningen in Dordrecht zijn, namelijk 85%. In bijlage 5 vindt u de verschillen in geslacht, leeftijd en etniciteit.

Tabel 3.6 Beoordeling hoeveelheid buitensportvoorzieningen in Dordrecht

	(ruim) voldoende	neutraal	(ruim) onvoldoende
Dordtse bevolking	73	21	6
Binnenstad	65	26	9
Noordflank	67	27	7
Oud- en Nieuw-Krispijn	65	23	12
Reeland	76	15	9
Staat	76	22	2
Wielwijk	75	22	3
Crabbehof/Zuidhoven	65	28	7
Sterrenburg	82	15	3
Dubbeldam	85	14	1
Stadspolders	79	18	3

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

We hebben de Dordtse bevolking gevraagd welke binnen- en buitensportvoorzieningen zij binnen hun gemeente missen. Binnensportvoorzieningen die duidelijk het vaakst genoemd worden, zijn een zwembad, overdekte tennisbanen en sportzalen. Gemiste buitensportvoorzieningen zijn een openluchtwembad, voetbalvelden, sport-/trapveldjes, ruiterspaden, wandelpaden, fietspaden en skeelerpaden.

3.3 Bekendheid en waardering Sportstimulering

Sportstimulering is een onderdeel van het Sportbedrijf van de gemeente Dordrecht. Het doel van de afdeling is om zoveel mogelijk Dordtenaren aan het sporten te krijgen. Om dit doel te bereiken, wordt vooral ingezet op projecten voor bepaalde groepen. Dit betreft de jeugd (4-12 jaar), jongeren (12-19 jaar), ouderen (50+), gehandicapten en allochtonen. Globaal zijn de activiteiten van Sportstimulering te verdelen in activiteiten gericht op gezondheidsbevordering (gezond door sporten) en participatie (meedoen door sporten).

We hebben de Dordtse bevolking van 18 jaar en ouder gevraagd of zij bekend zijn met de naschoolse sportactiviteiten van Sportstimulering in hun wijk, zoals cursussen, clinics en schoolsporttoernooien. 'Slechts' 13% van de Dordtenaren is bekend

met deze activiteiten, 84% niet. Alle overige Dordtenaren (4%) zeggen dat deze naschoolse sportactiviteiten niet in hun wijk worden georganiseerd (tabel 3.7). Verder zien we de volgende verschillen in de tabel:

- de groep '35-54 jarigen' zijn van alle leeftijdsgroepen het meest bekend met de naschoolse sportactiviteiten van sportstimulering;
- de bekendheid van de naschoolse sportactiviteiten van Sportstimulering is het grootst in Stadspolders en het laagst in de Binnenstad.

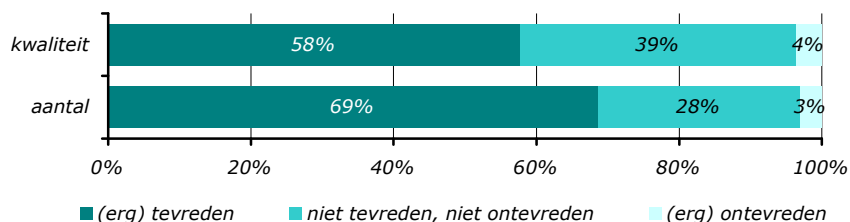
Tabel 3.7 Bekendheid naschoolse sportactiviteit van Sportstimulering in de wijk (%)

	ja	nee	niet georganiseerd in de wijk
Dordtse bevolking	13	84	4
man	11	86	4
vrouw	15	82	3
18-34 jaar	10	88	2
35-54 jaar	19	78	3
55-64 jaar	11	84	5
> 64 jaar	6	89	5
autochtoon	13	84	3
allochtoon	11	84	5
autochtoon 18 t/m 23 jaar	8	90	2
allochtoon 18 t/m 23 jaar	13	84	2
Binnenstad	8	89	3
Noordflank	11	84	6
Oud- en Nieuw-Krispijn	15	84	1
Reeland	12	84	4
Staart	12	80	8
Wielwijk	12	78	10
Crabbehof/Zuidhoven	12	85	3
Sterrenburg	14	84	2
Dubbeldam	12	85	3
Stadspolders	20	80	-
geen beperking	13	83	4
wel beperking	13	84	3

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Wat vindt men van de naschoolse sportactiviteiten van Sportstimulering in de wijk? In figuur 3.12 zien we dat het aantal activiteiten beter wordt gewaardeerd dan de kwaliteit ervan. Zeven op de tien Dordtenaren - die bekend zijn met de activiteiten van Sportstimulering - zijn (erg) tevreden over het aantal activiteiten, zes op de tien zijn (erg) tevreden over de kwaliteit van de sportactiviteiten van Sportstimulering. Het aandeel (erg) ontevreden Dordtenaren bedraagt respectievelijk 28% en 39%. In bijlage 5 vindt u de uitsplitsing naar geslacht, etniciteit, leeftijd, wijk en wel/geen beperking.

Figuur 3.12 Beoordeling naschoolse sportactiviteiten van Sportstimulering in de wijk

4 Gezondheid, voeding en beweging

In dit laatste hoofdstuk bespreken we de onderwerpen gezondheid, voeding en beweging. Voor de onderwerpen gezondheid en voeding hebben we alleen de Dordtse jongeren van 4 t/m 17 jaar ondervraagd, voor beweging de gehele Dordtse bevolking van 4 jaar en ouder. Hoe beoordelen de jongeren hun gezondheid? Hoe ziet hun voedingspatroon eruit? En hoeveel procent van de gehele Dordtse bevolking voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen? In paragraaf drie behandelen we een aantal bewegingsvragen specifiek voor jongeren. We sluiten het hoofdstuk af met enkele kerngegevens op wijkniveau.

Voor de uitsplitsingen naar geslacht, leeftijd, etniciteit en wijk van de tabellen en figuren in dit hoofdstuk verwijzen wij u graag naar bijlage 6.

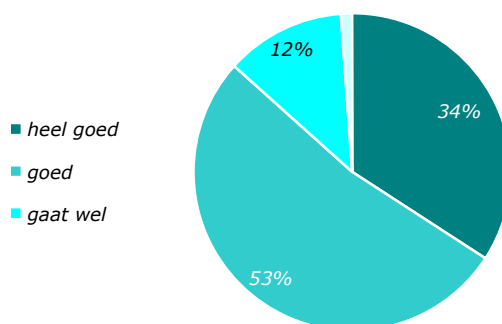
4.1 Gezondheid en voeding

Voordat we ingaan op de Nederlandse Norm Gezond Bewegen in paragraaf 4.2 bespreken we in deze eerste paragraaf de gezondheid van de jeugd tot 18 jaar - hoe zij deze zelf beoordelen - en hun voedingspatroon. Hoe vaak per week ontbijten zij, en hoe vaak eten ze fruit en groente?

Gezondheid

De helft van de Dordtse jongeren (53%) beoordeelt zijn/haar gezondheid als goed, een derde zelfs als heel goed (figuur 4.1). Slechts 1% beoordeelt zijn of haar gezondheid als niet zo best of slecht.

Figuur 4.1 Beoordeling jongeren eigen gezondheid

In tabel 4.1 zien we de uitsplitsing naar jongens en meisjes, 4-12 jarigen en 13-17 jarigen en autochtonen en allochtonen. Het enige duidelijke verschil is dat allochtone jongeren vaker antwoorden dat hun gezondheid wel gaat.

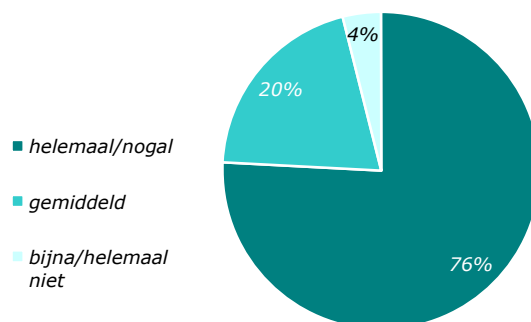
Tabel 4.1 Beoordeling jongeren eigen gezondheid (%)

	heel goed	goed	gaat wel	niet zo best / slecht
Dordtse jeugd	34	53	12	1
jongens	37	51	11	2
meisjes	32	54	14	1
4-12 jaar	37	51	10	1
13-17 jaar	29	53	17	1
autochtoon	36	55	9	1
allochtoon	33	47	19	2

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Op de vraag of zij zich de afgelopen week fit en gezond hebben gevoeld, antwoorden drie op de tien jongeren 'nogal' en nog eens 46% 'helemaal'. Het aandeel dat zich bijna niet of helemaal niet fit en gezond heeft gevoeld, bedraagt slechts 3% en 1% (figuur 4.2).

Figuur 4.2 Aandeel jongeren dat zich fit en gezond heeft gevoeld

In tabel 4.2 zien we de uitsplitsing naar geslacht, leeftijd en etniciteit. Hieruit blijkt dat er geen verschillen zijn tussen autochtonen en allochtonen en jongens en meisjes. Wel zien we dat 4-12 jarigen zich vaker gezond en fit hebben gevoeld dan 13-17 jarigen.

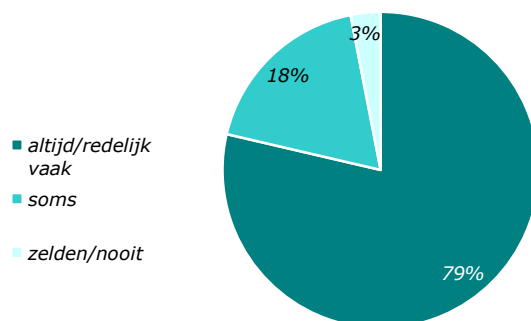
Tabel 4.2 Aandeel jongeren dat zich fit en gezond heeft gevoeld (%)

	helemaal	nogal	gemiddeld	bijna niet	helemaal niet
Dordtse jeugd	46	30	20	3	1
jongens	49	30	18	2	1
meisjes	44	29	22	4	1
4-12 jaar	53	27	16	3	1
13-17 jaar	32	35	28	4	1
autochtoon	46	32	19	3	1
allochtoon	49	25	20	4	2

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Het aandeel van de Dordtse jeugd dat zich redelijk vaak of altijd vol energie heeft gevoeld in de afgelopen week (78%) is ongeveer gelijk aan het aandeel dat zich nogal of helemaal fit en gezond heeft gevoeld (figuur 4.3).

Figuur 4.3 Aandeel jongeren dat zich vol energie heeft gevoeld

We zien geen verschillen tussen jongens en meisjes, 4-12 jarigen en 13-17 jarigen en autochtonen en allochtonen (tabel 4.3).

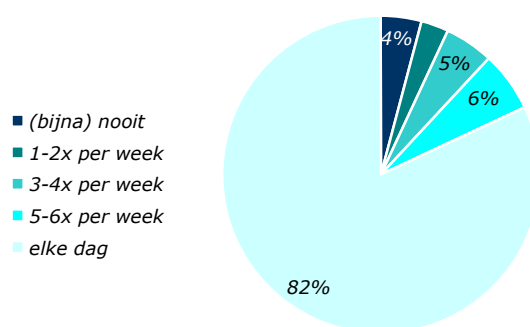
Tabel 4.3 Aandeel jongeren dat zich vol energie heeft gevoeld (%)

	altijd	redelijk vaak	soms	zelden	nooit
Dordtse jeugd	32	46	18	2	1
jongens	37	46	15	2	1
meisjes	29	47	21	3	1
4-12 jaar	36	45	17	2	1
13-17 jaar	26	51	21	3	0
autochtoon	31	50	17	2	1
allochtoon	36	39	21	4	1

Voeding

Hoe vaak ontbijt de Dordtse jeugd van 4 t/m 17 jaar? Gemiddeld 6,3 dagen per week. Acht op de tien jongeren (82%) ontbijten dagelijks, 4% (bijna) nooit (figuur 4.4).

Figuur 4.4 Frequentie ontbijten door jongeren

Verschillen in frequentie van ontbijten tussen jongens en meisjes, 4-12 jarigen en 13-17 jarigen en allochtonen en autochtonen vindt u in tabel 4.4. Hierin zien we dat jongens en meisjes en 4-12 jarigen en 13-17 jarigen niet van elkaar verschillen. Wat betreft etniciteit zien we wel verschillen. Allochtonen ontbijten minder vaak dan autochtonen: 5,9 versus 6,5 dagen gemiddeld per week.

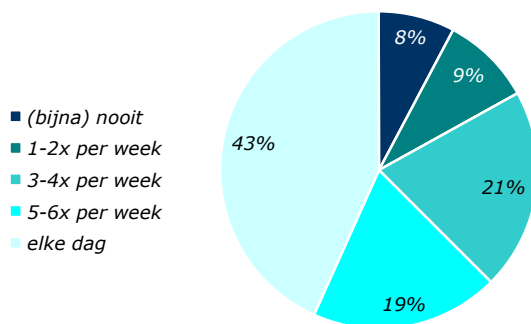
Tabel 4.4 Frequentie ontbijten door jongeren (%)

	0x	1-2x	3-4x	5-6x	7x	gem. aantal dagen
Dordtse jeugd	4	2	5	6	83	6,3
jongen	4	3	4	6	84	6,4
meisje	5	2	5	6	82	6,3
4-12 jaar	3	2	4	6	85	6,5
13-17 jaar	8	3	6	6	77	6,0
autochtoon	3	2	3	5	88	6,5
allochtoon	7	4	8	9	73	5,9

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Naast dagelijks ontbijten is het ook van groot belang dat de bevolking (dus ook jongeren) dagelijks fruit eet. In figuur 4.5 zien we dat ruim vier op de tien jongeren (43%) zeggen dagelijks fruit te eten, en nog eens één op de vijf zes of vijf keer per week. Het aandeel jongeren dat aangeeft (bijna) nooit fruit te eten, bedraagt één op de tien (8%).

Figuur 4.5 Frequentie fruit eten door jongeren

We zien geen noemenswaardige verschillen wat betreft geslacht en etniciteit (tabel 4.5). Wel zien we verschillen in leeftijd: 4 t/m 12 jarigen eten gemiddeld ruim vijf dagen per week fruit, terwijl 13 t/m 17 jarigen ruim vier dagen per week gemiddeld fruit eten.

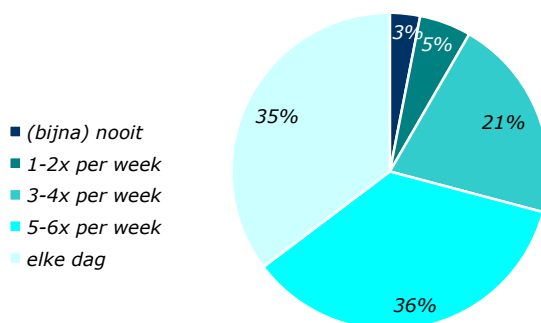
Tabel 4.5 Frequentie fruit eten door jongeren (%)

	0x	1-2x	3-4x	5-6x	7x	gem. aantal dagen
Dordtse jeugd	8	9	21	19	43	5,0
jongen	8	10	22	17	44	4,9
meisje	8	8	20	21	44	5,0
4-12 jaar	5	7	20	21	48	5,3
13-17 jaar	14	14	23	15	34	4,2
autochtoon	8	8	20	22	42	4,9
allochtoon	7	11	22	13	47	5,0

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Het aandeel jongeren dat dagelijks groente eet is nog iets kleiner dan het aandeel dat dagelijks fruit eet (35% versus 43%). Wel is het aandeel dat zes of vijf keer per week zegt groente te eten groter (respectievelijk 19% en 36%). Van de Dordtse jeugd geeft slechts 3% aan (bijna) nooit groente te eten (figuur 4.6).

Figuur 4.6 Frequentie groente eten door jongeren

Voor de frequentie waarmee men groente eet, zien we dat meisjes vaker groente eten dan jongens en autochtonen vaker dan allochtonen (tabel 4.6).

Tabel 4.6 Frequentie groente eten door jongeren (%)

	0x	1-2x	3-4x	5-6x	7x	gem. aantal dagen
<i>Dordtse jeugd</i>	3	5	21	36	35	5,3
<i>jongens</i>	4	6	23	35	33	5,1
<i>meisjes</i>	3	4	18	37	38	5,5
<i>4-12 jaar</i>	3	5	20	39	34	5,3
<i>13-17 jaar</i>	3	5	23	30	39	5,3
<i>autochtoon</i>	2	3	19	42	34	5,4
<i>allochtoon</i>	5	9	25	24	38	5,0

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

4.2 Nederlandse Norm Gezond Bewegen

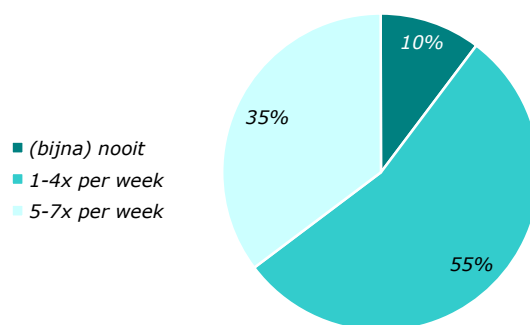
In 1998 is de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) vastgesteld, die afgeleid is van internationale richtlijnen. De norm verschilt per leeftijdsgroep en is vastgesteld op minimaal vijf dagen in de week 30 minuten matig intensief bewegen. Hierbij wordt geen verschil gemaakt tussen zomer en winter. De NNGB per leeftijdsgroep:

- **jeugd (onder de 18 jaar):** dagelijks een uur matig intensieve lichamelijke activiteit, waarbij de activiteiten minimaal twee maal per week gericht zijn op het verbeteren of handhaven van lichamelijke fitheid (kracht, lenigheid en coördinatie).
- **volwassenen (18 jaar en ouder):** een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op tenminste vijf, maar bij voorkeur alle dagen van de week.

Matig intensieve lichaamsbeweging

In figuur 4.7 zien we dat 35% van de Dordtse bevolking van 4 jaar en ouder minimaal vijf keer per week matig intensief beweegt, waarvan 4% iedere dag. Gemiddeld beweegt men zich bijna drieënhalve dag per week matig intensief. De norm wordt dus zeker niet door iedereen gehaald.

Figuur 4.7 Matig intensief bewegen, aantal dagen per week

Dat 35% van de Dordtenaren minimaal vijf keer per week matig intensief beweegt, betekent niet dat zij automatisch voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen. Dit is zoals gezegd per leeftijdsgroep verschillend (tabel 4.7). Voor de groep 4-12 jarigen en 13-18 jarigen¹³ geldt dat respectievelijk 20% en 13% voldoet aan de norm van dagelijks een uur matig intensief bewegen. Gemiddeld bewegen deze leeftijdsgroepen (ruim) vier dagen per week minimaal een uur matig intensief. Voor de oudere leeftijdsgroepen geldt dat 35% (19-23 jaar), 27% (24-34 jaar), 30% (35-45 jaar), 30% (46-54 jaar), 31% (55-64 jaar) en 39% (65 jaar en ouder)

¹³ Twee van de vier doelgroepen van de gemeente Dordrecht.

voldoet aan de norm van minimaal vijf dagen per week een half uur matig intensief bewegen. Gemiddeld bewegen zij (ruim) drie dagen per week matig intensief.

Tabel 4.7 Matig intensief bewegen, aantal dagen per week (%)

	0x	1-4x	5-6x	7x	gem.
Dordtse bevolking	10	55	32	4	3,4
man	9	56	31	4	3,4
vrouw	11	53	32	3	3,4
4-8 jaar	6	38	36	20	4,3
9-12 jaar	3	45	32	20	4,2
13-15 jaar	6	49	32	14	3,9
16-18 jaar	4	51	33	12	3,9
19-23 jaar	7	58	35	-	3,4
24-34 jaar	10	63	27	1	3,0
35-45 jaar	9	61	30	-	3,2
46-54 jaar	13	57	30	0	3,2
55-64 jaar	11	58	31	-	3,2
> 64 jaar	18	43	39	-	3,3
autochtoon	9	54	33	4	3,5
allochtoon	13	56	27	4	3,1
autochtoon 4 t/m 23 jaar	3	47	36	13	4,1
allochtoon 4 t/m 23 jaar	8	52	27	13	3,6
geen beperking	7	57	31	5	3,5
wel beperking	19	46	33	1	3,1

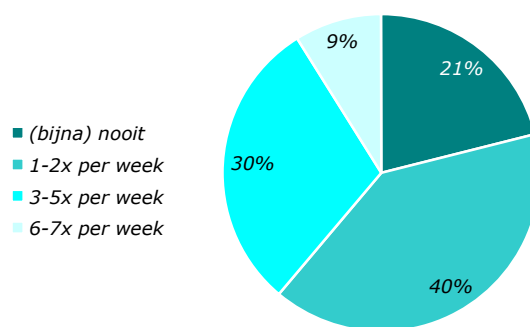
Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Zware lichaamsbeweging

Naast matig intensief bewegen hebben we de Dordtse bevolking gevraagd naar het aantal dagen per week dat zij zware lichaamsbeweging uitvoeren van tenminste 20 minuten per keer. Het grote verschil tussen matig intensief bewegen en zware lichaamsbeweging is dat men van dit laatste merkbaar sneller gaat ademen.

Gemiddeld heeft de Dordtse bevolking van 4 jaar en ouder ruim twee dagen per week zware lichaamsbeweging. Twee op de tien Dordtenaren geven aan (bijna) nooit zware lichaamsbeweging te hebben, vier op de tien heeft dit minimaal drie keer per week en voldoet hiermee aan de Nederlandse fitnorm (figuur 4.8).

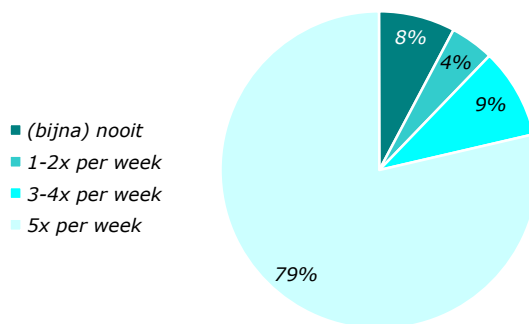
Figuur 4.8 Zware lichaamsbeweging, aantal dagen per week

Kijken we naar verschillen in achtergrondkenmerken dan zien we wat betreft geslacht en etniciteit geen verschillen (tabel 4.8). Verschillen zien we wel tussen het wel of niet hebben van een beperking en leeftijd. Dordtenaren met een beperking hebben minder vaak zware lichaamsbeweging dan hun medeburgers zonder beperking: 1,7 versus 2,3 keer per week. Ook geldt dat hoe ouder men is, hoe minder vaak men per week aan zware lichaamsbeweging doet.

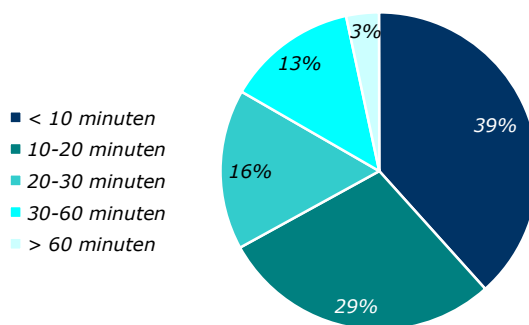

Figuur 4.10 Frequentie lopend of fietsend naar school door jongeren

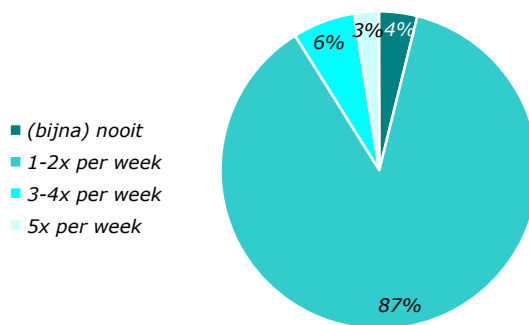
De hoeveelheid beweging die het met zich meebrengt, is ook afhankelijk van de duur van het lopen of fietsen van huis naar school en terug. Aan degenen die één keer of vaker per week lopend of fietsend naar school gaan, hebben we daarom gevraagd hoeveel tijd zij hier gemiddeld mee kwijt zijn. Vier op de tien jongeren zijn hiermee korter dan 10 minuten per dag kwijt, drie op de tien tussen de 10 en 20 minuten per dag (figuur 4.11). Ruim één op de tien (16%) jongeren loopt of fietst per dag meer dan een half uur, waarvan 3% meer dan een uur.

Figuur 4.11 Duur van fietsen of lopen naar school door jongeren (heen en terug), per dag

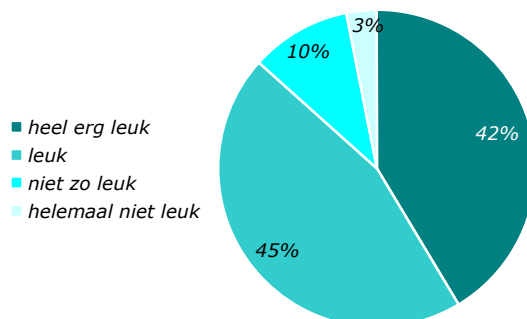
Ook op school zelf bewegen jongeren, namelijk tijdens de gymles. Gemiddeld sport de Dordtse jeugd van 4 t/m 17 jaar bijna twee dagen per week op school: 37% geeft aan één keer per week te sporten op school, 49% zegt twee keer per week te sporten (figuur 4.12). De verschillen tussen jongens en meisjes, 4-12 jarigen en 13-17 jarigen en autochtonen en allochtonen vindt u in de bijlage.

Figuur 4.12 Frequentie sporten op school door jongeren

Hoe beoordelen jongeren de gymles op school? De ruime meerderheid (87%) vindt zijn/haar gymles (heel erg) leuk, één op de tien beoordeelt de les als niet zo leuk en 3% als helemaal niet leuk (figuur 4.13).

Figuur 4.13 Beoordeling jongeren gymles op school

In tabel 4.9 zien we de uitsplitsing naar jongens en meisjes, 4-12 jarigen en 13-17 jarigen en autochtonen en allochtonen. We zien dat 13-17 jarigen minder positief zijn over de gymles op school dan 4-12 jarigen.

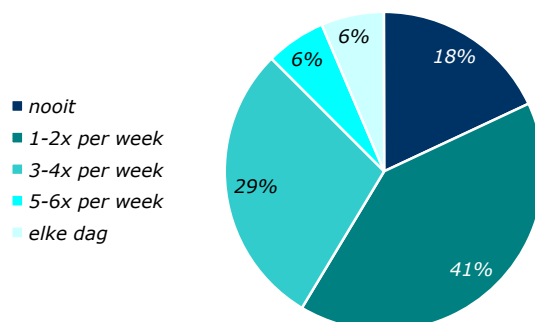
Tabel 4.9 Beoordeling jongeren gymles op school (%)

	heel erg leuk	leuk	niet zo leuk	helemaal niet leuk
Dordtse jeugd	42	45	10	3
jongens	46	45	7	2
meisjes	37	45	13	4
4-12 jaar	48	45	7	1
13-17 jaar	28	46	18	9
autochtoon	38	48	11	3
allochtoon	50	39	8	3

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

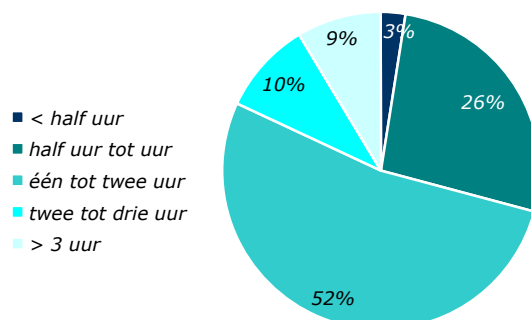
Buiten schooltijd doen jongeren ook aan beweging tijdens het sporten bij een vereniging. Eerder in hoofdstuk 3 zagen we al dat 36% van de Dordtse jongeren momenteel niet lid is van een sportvereniging. Op de vraag hoe vaak men per week bij een vereniging sport, antwoordt een wat kleiner aandeel (18%) 'nooit'. Vier op de tien jongeren sporten tussen één of twee keer per week bij een sportvereniging, drie op de tien drie of vier keer per week en nog eens 6% vijf of zes keer per week. Het aandeel jongeren dat iedere dag bij een vereniging sport is 6% (figuur 4.14). Het gemiddelde komt hiermee te liggen op 2,4 dagen per week. In bijlage 6 vindt u een uitsplitsing naar de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd en etniciteit.

Figuur 4.14 Frequentie sporten van jongeren bij een vereniging (buiten school)

Van degenen die één keer of meer per week sporten bij een vereniging sport de helft tussen de één en twee uur per keer (figuur 4.15). Eén op de tien sport tussen de twee en drie uur per keer, evenals één op de tien die langer dan drie uur per keer sport. Het aandeel dat korter dan een uur per keer sport, bedraagt 29%.

Figuur 4.15 Duur sporten bij een vereniging door jongeren (buiten school), per keer

4.4 Kerngegevens per wijk

In deze paragraaf bespreken we de belangrijkste kerngegevens van dit hoofdstuk op wijkniveau. We hebben hierbij een onderscheid gemaakt tussen 4-12 jarigen en 13-17 jarigen. Voor een totaaloverzicht per wijk, verwijzen wij naar bijlage 6. We zien in de tabellen 4.10, 4.11 en 4.12 nauwelijks echte verschillen tussen de wijken onderling.

4-12 jaar

Het aandeel jongeren in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar dat hun gezondheid als (heel) goed beoordeelt, varieert van 84% in Wielwijk tot 93% in Dubbeldam en de Binnenstad. In deze laatste wijk ontbijt 95% van de jongeren iedere dag van de week, in Wielwijk en Crabbehof/Zuidhoven is dit het minst (72%).

Van alle wijken gaan in Stadspolders de meeste jongeren iedere dag lopend of fietsend naar school (84%). Het laagste aandeel vinden we in Dubbeldam, waar zes op de tien jongeren dagelijks lopend of fietsend naar school gaan. Naast het lopen of fietsen naar school hebben kinderen ook beweging op school (tijdens de gymles) en daarbuiten (bij een vereniging). Kijken we naar het aandeel jongeren dat één, twee of drie keer per week op school sport, dan zien we het laagste percentage in Oud- en Nieuw-Krispijn (tabel 4.10).

Tabel 4.10 Kerngegevens op wijkniveau 4-12 jaar (%), 2008

	% jongeren dat gezondheid als (heel) goed beoordeelt	% jongeren dat dagelijks ontbijt
Dordrecht	88	85
Binnenstad	93	95
Noordflank	.	..
Oud- en Nieuw-Krispijn	86	76
Reeland	90	88
Staart	.	.
Wielwijk	84	71
Crabbehof/Zuidhoven	86	73
Sterrenburg	85	83
Dubbeldam	93	92
Stadspolders	91	91

Tabel 4.10 Vervolg

	% jongeren dat iedere dag lopend/ fietsend naar school gaat	% jongeren dat 1-3 keer per week op school sport	% jongeren dat 1-3 dagen per week bij een vereniging sport
Dordrecht	73	64	93
Binnenstad	72	80	96
Noordflank	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	64	52	92
Reeland	72	59	94
Staart	.	.	.
Wielwijk	76	59	87
Crabbehof/Zuidhoven	72	57	95
Sterrenburg	78	59	94
Dubbeldam	61	64	95
Stadspolders	84	71	93

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

13-17 jaar

Ook voor de 13 t/m 17-jarigen geldt dat de jongeren in Dubbeldam hun eigen gezondheid als het beste beoordelen. In Oud- en Nieuw-Krispijn beoordeelt drie kwart van de jongeren hun gezondheid als (heel) goed; het laagste aandeel. Het aandeel jongeren dat iedere dag van de week ontbijt varieert van 69% in de Binnenstad en Crabbehof/Zuidhoven tot 88% in Dubbeldam.

Alle ondervraagde jongeren in de leeftijd van 13 t/m 17 jaar in Sterrenburg gaan iedere dag lopend of fietsend naar school. In Crabbehof/Zuidhoven, Oud- en Nieuw-Krispijn en Reeland is dit het laagst, met ruim acht op de tien jongeren die dagelijks te voet of met de fiets naar school gaan. In Sterrenburg (en de Binnenstad) vinden we ook het hoogste aandeel jongeren dat één tot drie keer per week op school of bij een vereniging sport.

Tabel 4.11 Kerngegevens op wijkniveau 13-17 jaar (%), 2008

	% jongeren dat gezondheid als (heel) goed beoordeelt	% jongeren dat dagelijks ontbijt
Dordrecht	83	77
Binnenstad	82	69
Noordflank	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	74	74
Reeland	88	78
Staart	.	.
Wielwijk	.	.
Crabbehof/Zuidhoven	86	69
Sterrenburg	87	83
Dubbeldam	90	88
Stadspolders	85	75

Tabel 4.11 Vervolg

	% jongeren dat iedere dag lopend/ fietsend naar school gaat	% jongeren dat 1-3 keer per week op school sport	% jongeren dat 1-3 dagen per week bij een vereniging sport
Dordrecht	91	54	96
Binnenstad	92	57	100
Noordflank	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	87	52	89
Reeland	88	54	100
Staart	.	.	.
Wielwijk	.	.	.
Crabbehof/Zuidhoven	86	52	92
Sterrenburg	100	58	100
Dubbeldam	98	57	97
Stadspolders	95	47	95

Kijken we naar het aandeel van de Dordtse bevolking dat voldoet aan de NNGB, dan zien we zowel binnen als tussen de wijken onderling verschillen. In de Binnenstad zien we bijvoorbeeld een duidelijk verschil tussen bewoners van 17 jaar en jonger en degenen van 18 jaar en ouder. In Dubbeldam valt de leeftijdscategorie

13-17 jaar buiten de boot. In Crabbehof/Zuidhoven voldoen de meeste jongeren tot 18 jaar aan de norm, in Reeland juist de meeste 65-plussers.

Tabel 4.12 Aandeel van de bevolking dat voldoet aan de NNGB (%)

	4-12	13-17	18-34	35-54	55-64	> 64
Dordrecht	20	14	31	30	31	39
Binnenstad	6	12	55	31	30	52
Noordflank	.	.	36	27	21	26
Oud- en Nieuw-Krispijn	13	10	25	25	43	28
Reeland	23	8	43	44	29	.
Staart	.	.	17	34	27	30
Wielwijk	22	.	23	28	38	37
Crabbehof/Zuidhoven	29	25	21	24	27	45
Sterrenburg	26	7	38	40	22	52
Dubbeldam	24	9	56	31	38	38
Stadspolders	17	18	28	20	13	27

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Bijlagen

Bijlage 1 Vragenlijst 'Boskompas'

juni/ juli 2008

respnr

Onderzoekcentrum Drechtsteden

Dit onderzoek gaat over onderwerpen als gezondheid, school, ouders, sport en bewegen. De vragenlijst is bedoeld voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar.

A. ALGEMEEN

1. Ben je een jongen of een meisje?

jongen

meisje

2. Hoe oud ben je?

jaar

3. Hoe lang ben je?

cm

4. Hoeveel weeg je ongeveer?

kg

5. In welk land ben je zelf geboren en in welk land zijn je vader en je moeder geboren?

	jij zelf	je vader	je moeder
Nederland	☐	☐	☐
Turkije	☐	☐	☐
Suriname	☐	☐	☐
Marokko	☐	☐	☐
Nederlandse Antillen, Aruba	☐	☐	☐
ander land in Europa/ Noord-Amerika/ Oceanië, Japan, Indonesië	☐	☐	☐
ander land in Afrika/ Latijns-Amerika/ Azië (excl. Japan en Indonesië)	☐	☐	☐
weet ik niet	☐	☐	☐

6. In welke wijk woon je? (de meeste tijd)

- Binnenstad
- Noordflank
- Oud-Krispijn
- Nieuw-Krispijn
- Reeland
- Staart
- Wielwijk (incl. Dordtse Hout)
- Crabbehof/Zuidhoven
- Sterrenburg
- Dubbeldam
- Stadspolders
- anders, namelijk:

7. Heb je een beperking of chronische aandoening?

- ja, een lichamelijke beperking
- ja, een auditieve beperking (doof, slechthorend)
- ja, een visuele beperking (blind, slechtziend)
- ja, een verstandelijke beperking
- ja, een chronische aandoening (cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, cva, reuma, rugaandoeningen etc.)
- nee

8. Reken je jezelf tot een bepaalde godsdienst of religie?

- ja, Christendom
- ja, Islam
- ja, Hindoeïsme
- ja, andere godsdienst, namelijk:
- nee
- weet niet

B. GEZONDHEID

9. Hoe vind je je gezondheid in het algemeen?

- heel goed
- goed
- gaat wel
- niet zo best
- slecht

Denk aan de afgelopen week.

10. Heb je je fit en gezond gevoeld?

- helemaal niet
- bijna niet
- gemiddeld
- nogal
- helemaal

11. Heb je je vol energie gevoeld?

- nooit
- zelden (bijna nooit)
- zo nu en dan (soms)
- redelijk vaak
- altijd

C. VOEDING

- 12. Hoeveel dagen per week ontbijt jij?** *(dat is eten nadat je 's ochtends bent opgestaan)*
- (bijna) nooit
  - 1 dag per week
  - 2 dagen per week
  - 3 dagen per week
  - 4 dagen per week
  - 5 dagen per week
  - 6 dagen per week
  - elke dag
- 13. Hoeveel dagen per week eet je fruit?** *(appels, sinaasappels, mandarijnen, bananen enz.)*
- (bijna) nooit
  - 1 dag per week
  - 2 dagen per week
  - 3 dagen per week
  - 4 dagen per week
  - 5 dagen per week
  - 6 dagen per week
  - elke dag
- 14. Hoeveel dagen per week eet je groente?**
- (bijna) nooit
  - 1 dag per week
  - 2 dagen per week
  - 3 dagen per week
  - 4 dagen per week
  - 5 dagen per week
  - 6 dagen per week
  - elke dag

D. WOONOMGEVING

Beantwoord de volgende vragen voor het adres waar je (de meeste tijd) woont.

- 15. Vind je dat er in de buurt voldoende leuke dingen voor de jeugd georganiseerd worden?**
- meer dan genoeg
  - genoeg
  - te weinig
  - veel te weinig
  - weet niet/ geen mening
- 16. Welke van de volgende plekken mis je in jouw buurt?** *Je mag meerdere antwoorden geven.*
- pleintjes
  - grasveld
  - skatebaan
  - voetbalveld
  - jeugdhonk
  - hangplekken
  - buurthuis
  - speelplek met speeltoestellen
  - speeltuin
  - anders, namelijk:
  - ik mis niets
-

E. PARTICIPATIE

17. Hieronder staat een aantal soorten verenigingen en organisaties. Wil je de hokjes aanvinken van de verenigingen en organisaties waar je lid van bent? Je mag meerdere antwoorden geven.

- sportvereniging
 zang-, muziek- of toneelvereniging
 organisatie op het gebied van natuur of milieu (zoals WNF Rangerclub, NJN)
 scouting
 knutselclub
 vereniging of organisatie van kerk of moskee
 geen van deze verenigingen of organisaties
 ander soort vereniging of organisatie, namelijk:

--> ga verder met vraag 19

18. Doe je wel eens aan vrijwilligerswerk bij deze vereniging(en)/ organisatie(s)?
Bijvoorbeeld het clubblad maken of rondbrengen, activiteiten helpen organiseren, etc.

- ja
 nee

19. Geef aan of je het met de volgende uitspraken eens bent of niet.

	mee eens	mee oneens	weet niet/ geen mening
de jeugd wordt betrokken bij wat er voor ze te doen is in de wijk (er wordt bijvoorbeeld gevraagd wat zij zouden willen)	☐	☐	☐
er is in de buurt genoeg te doen voor de jeugd	☐	☐	☐

20. Zou je het leuk vinden als je, na schooltijd, op school zou kunnen blijven om:

	ja	nee	doe ik nu al op school
huiswerk te maken	☐	☐	☐
met vriend(inn)en te praten of spelletjes te doen, voor de gezelligheid	☐	☐	☐
iets te doen, bijvoorbeeld muziek maken, schilderen etc.	☐	☐	☐
te sporten	☐	☐	☐
te computeren, internetten	☐	☐	☐
iets anders, namelijk	☐	☐	☐

21. Aan welke activiteiten doe je mee na schooltijd? Je mag meerdere antwoorden geven.

- buurtactiviteiten
 kennismakingsactiviteiten van (sport)verenigingen
 Verlengde Schooldag
 naschoolse/ buitenschoolse opvang
 geen van bovenstaande

F. SPORTDEELNAME

De volgende vragen gaan over sportbeoefening. Het gaat om activiteiten die je in de afgelopen twaalf maanden hebt gedaan. Je moet dus denken aan voetbal, badminton, fitness en schaken, maar niet aan puzzelen, wandelen met de hond of fietsen naar school. Sporten die je tijdens de vakanties hebt gedaan, tellen wel mee. Sporten tijdens de gymlessen op school tellen niet mee, maar sporten die je doet tijdens de pauze en bij de naschoolse opvang wel.

22. Welke sporten heb je in de afgelopen 12 maanden gedaan?

☐ aerobics/steps/spinning (groepslessen op muziek) (1)	☐ schaatsen (28)
☐ badminton (3)	☐ schaken (29)
☐ basketbal (4)	☐ schietsport (30)
☐ biljart/poolbiljart/snooker (5)	☐ skeelers/skaten (31)
☐ bowling (6)	☐ skiën/langlaufen/snowboarden (32)
☐ bridge (7)	☐ squash (33)
☐ dammen (8)	☐ tafeltennis (34)
☐ danssport (9)	☐ tennis (35)
☐ darts (10)	☐ vecht- en verdedigingssporten (excl. judo) (36)
☐ duiksport (11)	☐ veldvoetbal (37)
☐ fitness cardio/kracht (12)	☐ volleybal (38)
☐ golf (13)	☐ wandelsport (39)
☐ gymnastiek/turnen (14)	☐ waterpolo (40)
☐ handbal (15)	☐ wielrennen/mountainbiken/toerfietsen (41)
☐ hardlopen/joggen/trimmen (16)	☐ zaalvoetbal (42)
☐ hockey (17)	☐ zeilen/surfen (43)
☐ honkbal/softbal (18)	☐ zwemsport (excl. waterpolo) (44)
☐ jeu de boules (19)	☐ andere sport, namelijk: (45)
☐ judo (20)	
☐ kano (21)	
☐ klimsport/ bergwandelen (22)	
☐ korfbal (23)	
☐ midgetgolf (24)	
☐ motorsport (25)paardensport (26)	
☐ roeien (27)	
☐	

geen sport (46) -> ga naar vraag 31

23. Hoeveel keer heb je in de afgelopen 12 maanden in totaal gesport?

- 1-11 keer
 12-59 keer
 60-119 keer
 120 keer of meer

De volgende vragen gaan over de sporten die je hebt aangevinkt bij vraag 22.

24. Welke van deze sporten heb je de afgelopen 12 maanden het meest beoefend?

Vul maximaal drie sporten in. Doe dit door het nummer te noteren dat in bovenstaande lijst bij de betreffende sport(en) is aangegeven. Begin met de vaakst beoefende sport.

	sport 1	sport 2	sport 3
	<input style="width: 30px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 30px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 30px; height: 20px;" type="text"/>

25. Hoeveel keer heb je deze sport in de afgelopen twaalf maanden beoefend?

	sport 1	sport 2	sport 3
	<input style="width: 40px; height: 25px;" type="text"/>	<input style="width: 40px; height: 25px;" type="text"/>	<input style="width: 40px; height: 25px;" type="text"/>

26. Beoefende je deze sporten in de afgelopen 12 maanden...*Per sport meerdere antwoorden mogelijk*

	sport 1 (meest beoefende sport)	sport 2 (op-één-na-meest beoefende sport)	sport 3 (op-twee-na-meest beoefende sport)
als lid van een sportvereniging	☐	☐	☐
als abonnee/lid/cursist van een fitnesscentrum of andere commerciële sportaanbieder	☐	☐	☐
via het sociaal-cultureel werk, sportbuurtwerk of welzijnswerk	☐	☐	☐
tijdens een georganiseerde sportvakantie	☐	☐	☐
als deelnemer aan een georganiseerd sportevenement	☐	☐	☐
in groepsverband, georganiseerd door uzelf, familie, vrienden en/of kennissen	☐	☐	☐
alleen, ongeorganiseerd	☐	☐	☐
anders,	<input type="text"/>		

27. Heb je voor deze sporten in de afgelopen 12 maanden deelgenomen aan...*Per sport meerdere antwoorden mogelijk*

	sport 1 (meest beoefende sport)	sport 2 (op-één-na-meest beoefende sport)	sport 3 (op-twee-na-meest beoefende sport)
lessen/cursussen	☐	☐	☐
trainingen	☐	☐	☐
competitie	☐	☐	☐
toernooien/sportevenementen	☐	☐	☐
geen van bovenstaande	☐	☐	☐

28. Waar heb je deze sport(en) in de afgelopen 12 maanden beoefend? En was dit binnen e eigen gemeente en/of ergens anders?

Per sport meerdere antwoorden mogelijk	sport 1		sport 2		sport 3	
	eigen gemeente	elders	eigen gemeente	elders	eigen gemeente	elders
Officiële <u>binnensport</u> accommodatie zoals sporthal, gymnastieklokaal, fitnesscentrum/sportschool, overdekt of combizwembad, ijshal/ijsbaan (binnen), tennisbaan (binnen), klimhal, karthal etc.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Officiële <u>buitensport</u> accommodaties zoals voetbalveld, hockeyveld, tennisbaan (buiten), openluchtwembad, ijsbaan (buiten/half overdekt), manege etc.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sportvoorziening de openbare ruimte zoals halfpipe, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi (met goals) etc.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andersoortige voorziening zoals park, bos, bergen, strand, meer, openbare weg, buurthuis, wijkcentrum, café, huis/tuin etc.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

29. Waarom doe je aan sport? Je mag meerdere antwoorden geven.

- het is leuk
- ik ben er goed in
- mijn vriendjes doen ook mee
- mijn ouders willen graag dat ik sport

30. Ben je op het ogenblik lid van één of meer sportverenigingen?

- ja
- nee

31. Ben je ooit lid geweest van een sportvereniging en daar vanaf gegaan?

- ja
- nee --> ga naar vraag 33

32. Waarom ben je gestopt bij die sportvereniging? Als er meer verenigingen zijn waarvan je ooit lid bent geweest, beantwoord dan de vraag voor de club waar je het laatste lid van bent geweest. Meer antwoorden zijn mogelijk.

- ik was er niet goed in
- de sport was te duur
- de afstand naar de sportclub was te groot
- ik werd gepest/gediscrimineerd
- ik wilde liever een andere sport doen
- ik had er geen tijd meer voor
- ik vond de coach/trainer niet leuk
- ik zat niet meer bij mijn vrienden/vriendinnen in het team
- andere reden, namelijk:

33. Zie je jezelf als sporter?

- nee, in het geheel niet
- nee, nauwelijks
- enigszins
- ja, tamelijk
- ja, zonder meer

34. Ben jij, je vader en/of je moeder als vrijwilliger actief binnen een sportvereniging?

	zeer actief	enigszins actief	niet of nauwelijks actief	niet van toepassing/ weet niet
Ik zelf	☐	☐	☐	☐
mijn vader	☐	☐	☐	☐
mijn moeder	☐	☐	☐	☐

G. NON-PARTICIPATIE SPORT

35. Waarom doe je niet (meer) aan sport?

- niet van toepassing, want ik doe nog wel aan sport -->ga naar vraag 38 (onderdeel H)
- geen tijd vanwege school
- ik heb meer plezier in andere hobby's
- ik vind sporten niet (meer) leuk
- ik heb last van blessures
- ik ben niet zo goed in sport
- ik heb problemen met mijn gezondheid
- ik schaam mij voor mijn lichaam
- ik word gepest als ik sport
- de school heeft geen sportaanbod
- de tijden waarop sport wordt aangeboden zijn ongunstig
- de sportvereniging is te ver weg (slechte bereikbaarheid)
- ik voel me niet veilig in en rondom de sportaccommodaties
- te duur (contributies/entreegelden)
- ik mag niet van mijn ouders/verzorgers
- de gemeente heeft te weinig sportaanbod
- anders, namelijk:

36. Zou je (weer) willen gaan sporten?

- ja
- nee
- weet niet

37. Wat zouden voor jou de belangrijkste redenen zijn om (weer) te gaan sporten? *Je mag meerdere antwoorden geven.*

- geen, ik ga niet (weer) sporten
- omdat het leuk is om te doen
- om in conditie/ op gewicht te blijven
- om gespierd te worden
- op advies van huisarts of fysiotherapeut (gezondheidsredenen)
- op advies van anderen (ouders, familie, vrienden)
- om met vrienden/ gezin/ familieleden samen te zijn
- om nieuwe mensen te ontmoeten
- om ergens bij te horen
- omdat het een uitdaging of iets nieuws is/ mijn eigen grenzen te verkennen
- omdat ik goed ben in sport
- om aan anderen te laten zien wat ik kan
- om populair te zijn bij het andere geslacht
- om te strijden tegen anderen
- om me niet te vervelen
- om stress en spanning te verminderen

H. BEWEGEN

38. Heb jij een zwemdiploma of zwemdiploma? *Je mag meerdere antwoorden geven.*

- ja
- nee, maar ik zit op zwemles
- nee, maar ik heb schoolzwemmen
- nee en ik zit (nog) *niet* op zwemles en ik heb ook *geen* schoolzwemmen

39. Hoeveel dagen per week ga jij lopend of zelf fietsend naar school? *Denk hierbij aan de afgelopen week.*

- (bijna) nooit --> ga naar vraag 41
- 1 dag per week
- 2 dagen per week
- 3 dagen per week
- 4 dagen per week
- 5 dagen per week

40. Hoe lang ben je lopend of fietsend per dag onderweg van huis naar school en van school naar huis? *Tel de minuten bij elkaar op van één dag (ochtend en middag).*

- minder dan 10 minuten per dag
- 10 tot 20 minuten per dag
- 20 tot 30 minuten per dag
- 30 minuten tot een uur per dag
- langer dan een uur per dag

41. Hoeveel keer per week doe je aan sport bij een vereniging (buiten school)? *zwemmen, voetballen, ballet, paardrijden enz. Denk hierbij aan de afgelopen week.*

- nooit --> ga naar vraag 43
- 1 keer per week
- 2 keer per week
- 3 keer per week
- 4 keer per week
- 5 keer per week
- 6 keer per week
- 7 keer per week

- 42. Hoe lang per keer sport je dan?** *Denk hierbij aan de afgelopen week.*
- korter dan een half uur per keer
  - een half uur tot 1 uur per keer
  - 1 tot 2 uur per keer
  - 2 tot 3 uur per keer
  - meer dan 3 uur per keer
- 43. Hoeveel keer per week heb jij sport op school, zoals schoolgym, schoolzwemmen, enz.?**
Denk hierbij aan de afgelopen week.
- (bijna) nooit --> ga naar vraag 45
  - 1 keer per week
  - 2 keer per week
  - 3 keer per week
  - 4 keer per week
  - 5 keer per week of vaker
- 44. Wat vind je van de gymles op school?**
- heel erg leuk
  - leuk
  - niet zo leuk
  - helemaal niet leuk
- 45. Doe je wel eens mee aan naschoolse sportactiviteiten van Bureau Sportstimulering in je wijk** *(bijvoorbeeld een cursus, een schoolsporttoernooi, clinics)?*
- ja
  - nee, die worden bij ons niet georganiseerd
  - nee, geen interesse

Deze vragen gaan over lichaamsbeweging, zoals bijvoorbeeld wandelen of fietsen, sporten, buitenspelen of beweging op school. Het gaat om alle lichaamsbeweging die tenminste even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen.

- 46. Hoeveel dagen per week heb je in de ZOMER tenminste 60 minuten per dag zulke lichaamsbeweging?** *Het gaat om het gemiddelde aantal dagen van een gewone week.*
- (bijna) nooit
  - 1 dag per week
  - 2 dagen per week
  - 3 dagen per week
  - 4 dagen per week
  - 5 dagen per week
  - 6 dagen per week
  - elke dag
- 47. En hoeveel dagen per week heb je in de WINTER tenminste 60 minuten per dag zulke lichaamsbeweging?** *Het gaat weer om het gemiddelde aantal dagen van een gewone week.*
- (bijna) nooit
  - 1 dag per week
  - 2 dagen per week
  - 3 dagen per week
  - 4 dagen per week
  - 5 dagen per week
  - 6 dagen per week
  - elke dag

De volgende vragen gaan over inspannende lichaamsbeweging waarvan je merkbaar sneller gaat ademen, zoals stevig wandelen of fietsen, sporten en andere activiteiten op school of in je vrije tijd.

- 48. Hoe vaak per WEEK beoefen je in jouw vrije tijd, in de ZOMER inspannende sporten of zware lichamelijke activiteiten die lang genoeg duren om bezweet te raken? Het gaat om inspannende lichaamsbeweging in jouw vrije tijd die tenminste 20 minuten per keer duurt.**
- (bijna) nooit
  - 1 keer per week
  - 2 keer per week
  - 3 keer per week
  - 4 keer per week
  - 5 keer per week
  - 6 keer per week
  - 7 keer of meer per week
- 49. En hoe vaak per WEEK beoefen je in jouw vrije tijd, in de WINTER inspannende sporten of zware lichamelijke activiteiten die lang genoeg duren om bezweet te raken? Het gaat om inspannende lichaamsbeweging in jouw vrije tijd die tenminste 20 minuten per keer duurt.**
- (bijna) nooit
  - 1 keer per week
  - 2 keer per week
  - 3 keer per week
  - 4 keer per week
  - 5 keer per week
  - 6 keer per week
  - 7 keer of meer per week

HARTELIJK BEDANKT VOOR UW MEDEWERKING!

Bijlage 2 Vragenlijst 'Omnibusonderzoek'

VRAGEN OVER SPORT

De volgende vragen gaan over sportbeoefening. Het gaat om activiteiten die u in de afgelopen twaalf maanden heeft verricht volgens gebruiken en regels uit de sportwereld. U moet dus denken aan bijvoorbeeld voetbal, badminton, fitness, toerfietsen en schaken, maar niet aan tuinieren, puzzelen of fietsen naar de bakker. Sporten die u tijdens uw vakanties heeft beoefend, tellen wel mee; sporten tijdens lessen lichamelijke opvoeding op school niet.

1. Welke sport of sporten heeft u in de afgelopen twaalf maanden beoefend?

☐ aerobics/steps/spinning (groepslessen)	☐ schaatsen (28)
☐ op muziek (1)	☐ schaken (29)
☐ atletiek (2)	☐ schietsport (30)
☐ badminton (3)	☐ skeelers/skaten (31)
☐ basketbal (4)	☐ skiën/langlaufen/snowboarden (32)
☐ biljart/poolbiljart/snooker (5)	☐ squash (33)
☐ bowling (6)	☐ tafeltennis (34)
☐ bridge (7)	☐ tennis (35)
☐ dammen (8)	☐ vecht- en verdedigingssporten (excl.
☐ danssport (9)	☐ judo) (36)
☐ darts (10)	☐ veldvoetbal (37)
☐ duiksport (11)	☐ volleybal (38)
☐ fitness cardio/kracht (12)	☐ wandelsport (39)
☐ golf (13)	☐ waterpolo (40)
☐ gymnastiek/turnen (14)	☐ wielrennen/mountainbiken/ toerfietsen (41)
☐ handbal (15)	☐ zaalvoetbal (42)
☐ hardlopen/joggen/trimmen (16)	☐ zeilen/ surfen (43)
☐ hockey (17)	☐ zwemsport (excl. waterpolo) (44)
☐ honkbal/softbal (18)	☐ andere sport, namelijk (45)
☐ jeu de boules (19)	
☐ judo (20)	
☐ kano (21)	
☐ klimsport/bergwandelen (22)	
☐ korfbal (23)	
☐ midgetgolf (24)	
☐ motorsport (25)	
☐ paardensport (26)	
☐ roeien (27)	

geen sport (46)
--> ga door met vraag 11

2. Hoeveel keer heeft u in de afgelopen twaalf maanden in totaal gesport?

- 1-11 keer
 12-59 keer
 60-119 keer
 120 keer of meer

De volgende vragen gaan over de sporten die u hebt aangekruist bij vraag 1.

3. Welke van deze sporten heeft u de afgelopen twaalf maanden het meest beoefend?

Vul maximaal drie sporten in. Doe dit door het nummer te noteren dat in bovenstaande lijst bij de betreffende sport(en) is aangegeven. Begin met de vaakst beoefende sport.

Sport 1	Sport 2	Sport 3
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

4. Hoeveel keer heeft u deze sport in de afgelopen twaalf maanden beoefend?

Sport 1	Sport 2	Sport 3
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

5. Beoefende u deze sport in de afgelopen twaalf maanden...

Per sport meer antwoorden mogelijk	Sport 1	Sport 2	Sport 3
als lid van een sportvereniging	☐	☐	☐
als abonnee/lid/cursist van een fitnesscentrum of andere commerciële sportaanbieder	☐	☐	☐
in het kader van bedrijfssport	☐	☐	☐
via het sociaal-cultureel werk, sportbuurtwerk of welzijnswerk	☐	☐	☐
tijdens een georganiseerde sportvakantie	☐	☐	☐
als deelnemer aan een georganiseerd sportevenement in groepsverband, georganiseerd door uzelf, familie, vrienden en/of kennissen	☐	☐	☐
alleen, ongeorganiseerd	☐	☐	☐
anders, namelijk:	☐	☐	☐
<input type="text"/>			

6. Heeft u in de afgelopen twaalf maanden deelgenomen aan...

Per sport meer antwoorden mogelijk	Sport 1	Sport 2	Sport 3
lessen/cursussen	☐	☐	☐
trainingen	☐	☐	☐
competitie	☐	☐	☐
toernooien/sportevenementen	☐	☐	☐
geen van bovenstaande	☐	☐	☐

7. Waar heeft u deze sport(en) in de afgelopen twaalf maanden beoefend? En was dit binnen uw eigen gemeente en/of ergens anders?

Per sport meer antwoorden mogelijk	Sport 1		Sport 2		Sport 3	
	eigen gemeente	elders	eigen gemeente	elders	eigen gemeente	elders
Officiële <u>binnensport</u> accommodatie zoals sporthal, gymnastieklokaal, fitnesscentrum/sportschool, overdekt of combi-zwembad, ijshal/ijsbaan (binnen), tennisbaan (binnen), klimhal, karthal etc.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Officiële <u>buitensport</u> accommodaties zoals voetbalveld, hockeyveld, tennisbaan (buiten), openluchtwzembad, ijsbaan (buiten/half overdekt), manege etc.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sportvoorziening de openbare ruimte zoals hafpipe, basketbalpleintje, trapveldje/voetbalkooi (met goals) etc.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andersoortige voorziening zoals park, bos, bergen, strand, meer, openbare weg, buurthuis, wijkcentrum, café, huis/tuin etc.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Bent u tevreden over de sportvoorziening(en) waarvan u gebruik maakt?

	Sport 1	Sport 2	Sport 3
ja	☐	☐	☐
nee	☐	☐	☐

9. Indien u bij vraag 8 'nee' hebt ingevuld, over welke sportvoorziening(en) bent u dan niet tevreden en waarom?

10. Bent u op het ogenblik lid van één of meer sportverenigingen?

- ja
- nee

11. Bent u ooit lid geweest van een sportvereniging en daar vanaf gegaan?

- ja
- nee --> ga naar vraag 13

12. Waarom bent u gestopt bij die sportvereniging? (Als er meer verenigingen zijn waarvan u ooit lid bent geweest, beantwoord dan de vraag voor de club waar u het laatste lid van bent geweest. Meer antwoorden zijn mogelijk)

- ik was er niet goed in
- de sport was te duur
- de afstand naar de sportclub was te groot
- ik werd gepest/gediscrimineerd
- ik wilde liever een andere sport doen
- ik had er geen tijd meer voor
- ik vond de coach/trainer niet leuk
- ik zat niet meer bij mijn vrienden/vriendinnen in het team
- andere reden, namelijk:

13. Ziet u zichzelf als sporter?

- nee, in het geheel niet
- nee, nauwelijks
- enigszins
- ja, tamelijk
- ja, zonder meer

14. Waarom doet u niet (meer) aan sport?

- niet van toepassing, want ik doe nog wel aan sport
- geen tijd
- te duur
- ik heb meer plezier in andere hobby's
- ik vind sporten niet (meer) leuk
- ik heb last van blessures
- ik ben niet zo goed in sport
- ik heb problemen met mijn gezondheid
- ik schaam mij voor mijn lichaam
- ik word gepest als ik sport
- de gemeente heeft te weinig sportaanbod
- de sportvereniging is te ver weg (slechte bereikbaarheid)
- ik voel me niet veilig in en rondom de sportaccommodaties
- ik mag niet van mijn ouders/verzorgers
- anders, namelijk:

15. Vindt u dat er in uw wijk voldoende plekken zijn om te sporten, voor mensen die dit graag zouden willen?

- ja, (ruim) voldoende
- niet voldoende, niet onvoldoende
- nee, (ruim) onvoldoende
- weet niet / niet van toepassing

16. Welke sportvoorzieningen mist u in uw wijk?

17. Vindt u dat er in Dordrecht in het algemeen voldoende binnensportvoorzieningen zijn, voor mensen die graag sporten?

- ja, (ruim) voldoende
- niet voldoende, niet onvoldoende
- nee, (ruim) onvoldoende
- weet niet / niet van toepassing

18. Vindt u dat er in Dordrecht in het algemeen voldoende buitensportvoorzieningen zijn, voor mensen die graag sporten?

- ja, (ruim) voldoende
- niet voldoende, niet onvoldoende
- nee, (ruim) onvoldoende
- weet niet / niet van toepassing

19. Welke (binnen/buiten)sportvoorzieningen mist u in de stad?

20. Bent u bekend met de naschoolse sportactiviteiten van Bureau Sportstimulering in uw wijk? (bijvoorbeeld cursussen, clinics, schoolsporttoernooien)

- ja
 nee - -> ga naar vraag 22
 nee, die worden bij ons in de wijk niet georganiseerd --> ga naar vraag 22

21. Hoe tevreden bent u over de naschoolse sportactiviteiten van Bureau Sportstimulering in uw wijk?

	erg tevreden	tevreden	niet tevreden, niet ontevreden	ontevreden	erg ontevreden	weet niet/n.v.t.
aantal activiteiten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kwaliteit activiteiten	☐	☐	☐	☐	☐	☐

De volgende vragen gaan over lichaamsbeweging. De eerste vraag gaat over matig intensief bewegen: lichaamsbeweging die net zo spannend is als stevig doorlopen of fietsen.

22. Hoeveel dagen per week hebt u tenminste 30 minuten per dag zulke lichaamsbeweging?

In de zomer: dagen per week

In de winter: dagen per week

De volgende vraag gaat over inspannende lichaamsbeweging waarvan je merkbaar sneller gaat ademen, zoals stevig wandelen of fietsen, tuinieren, sporten en andere activiteiten op school/werk, in het huishouden of in je vrije tijd.

23. Hoeveel dagen per week hebt u tenminste 20 minuten per dag in uw vrije tijd zulke zware lichaamsbeweging die lang genoeg duurt om bezweet te raken?

In de zomer: dagen per week

In de winter: dagen per week

De vragen hierna gaan over vrijwilligerswerk in de sportvereniging. Met vrijwilligerswerk wordt bedoeld dat iemand zich onbetaald en uit vrije keuze inzet voor de sport. Vrijwilligers ontvangen voor hun werk geen salaris, maar krijgen soms wel een kleine vergoeding.

24. Bent u, uw vader en/of uw moeder als vrijwilliger actief binnen een sportvereniging?

	zeer actief	enigszins actief	niet of nauwelijks actief	niet van toepassing/weet niet
ikzelf	☐	☐	☐	☐
mijn vader	☐	☐	☐	☐
mijn moeder	☐	☐	☐	☐

25. Doet u aan de volgende vormen van vrijwilligerswerk?

	ja	nee
rijden van kinderen naar wedstrijden	☐	☐
actief lid in het bestuur van een sportvereniging	☐	☐
geven van trainingen / coachen	☐	☐
overige taken, zoals kantinedienst en uitvoeren van onderhoud	☐	☐

Graag zouden wij u nog een aantal algemene vragen willen stellen.

26. Hoe lang bent u?

--	--	--

 cm

27. Hoeveel weegt u ongeveer?

--	--	--

 kg

28. Hebt u een beperking of chronische aandoening?

- ja, een lichamelijke beperking
- ja, een auditieve beperking (doof, slechthorend)
- ja, een visuele beperking (blind, slechtziend)
- ja, een verstandelijke beperking
- ja, een chronische aandoening (cara, hart- en vaatziekten, artrose, diabetes, cva, reuma, rugaandoeningen etc.)
- nee

HARTELIJK DANK VOOR UW MEDEWERKING!

Bijlage 3 Methodologische verantwoording

Boskompas

De Boskompas hebben we uitgezet onder kinderen van 4 t/m 8 jaar, 9 t/m 12 jaar en jongeren van 13 t/m 17 jaar. Voor de enquêtes onder de twee jongste groepen hebben we de medewerking gekregen van vijftien basisscholen, verspreid over alle elf Dordtse wijken. Voor de enquête onder kinderen van 4 t/m 8 jaar hebben we ouders/verzorgers gevraagd de vragen samen met hun kind te beantwoorden. De kinderen in deze leeftijdsgroep kregen hiervoor via school een brief (met eigen gebruikersnaam en wachtwoord) mee naar huis. Zij konden thuis op internet de vragen beantwoorden. De 9 t/m 12 jarigen hebben de enquête zelf op school via internet beantwoord. Op eigen verzoek zijn er bij een viertal scholen bij deze leeftijdsgroep schriftelijke vragenlijsten afgenomen in plaats van via internet.

Voor het onderzoek onder 13 t/m 17 jarigen hebben we een aselechte steekproef getrokken van 1.400 jongeren uit het GBA, gestratificeerd naar wijk. Zij hebben eind juni schriftelijk het verzoek gekregen (ook) via internet de enquête in te vullen. Bij het trekken van de steekproef is extra rekening gehouden met een voldoende vertegenwoordiging van allochtone jongeren voor de meting in het kader van 'Meedoen Allochtone Jeugd door Sport'.

Tabel 1 Responsoverzicht Boskompas naar leeftijd

	<i>n uitgezette vragenlijsten</i>	<i>n respons</i>	<i>%</i>
4 t/m 12 jaar	4.627	1.226	26
13 t/m 17 jaar	1.418	342	24

Omnibusonderzoek

De afdeling Burgerzaken van de gemeente Dordrecht heeft per wijk uit het bevolkingsbestand een aselechte steekproef getrokken van 3.875 personen van 18 jaar en ouder (bewoners van verzorgings- en verpleeghuizen uitgezonderd). Deze Dordtenaren hebben van ons in mei 2008 een schriftelijke enquête gekregen met het verzoek deze in te vullen en te retourneren. Om de respons te bevorderen, hebben we tweemaal gerappelleerd; de eerste keer met een herinneringskaart, de tweede keer met het volledige pakket (vragenlijst, brief en retourenvelop). Ook zijn er in Dordt-West enquêteurs langs de deuren gegaan. In totaal hebben 1.261 respondenten aan het onderzoek deelgenomen. Een respons van 33% (tabel 2).

Tabel 2 Responsoverzicht Omnibusonderzoek naar wijk

	<i>n uitgezette vragenlijsten</i>	<i>n respons</i>	<i>%</i>
Dordrecht	3.875	1.261	33

Representativiteit

Aan de hand van de persoonskenmerken geslacht, leeftijd, etniciteit en gebied hebben we de uiteindelijke netto steekproef - de respons - herwogen naar de werkelijke situatie in Dordrecht. We kunnen dan ook zeggen dat het onderzoek representatief is voor de gehele Dordtse bevolking van 4 jaar en ouder.

Nauwkeurigheid

In steekproefonderzoek heb je te maken met een zekere onnauwkeurigheid. Bij herhaling van het onderzoek kan de waarde met een bepaalde marge afwijken van het percentage dat wij gemeten hebben. Deze marges noemen we statistische betrouwbaarheidsmarges. Wij gebruiken een betrouwbaarheidsmarge van 95%. De betekenis hiervan is, dat wanneer we de meting zouden herhalen, we met 95% zekerheid kunnen zeggen dat de werkelijke waarde zich binnen de betrouwbaarheidsmarge zal bevinden. Een betrouwbaarheidsmarge (dus: de onnauwkeurigheid) is kleiner naarmate de steekproef groter is, maar verschilt ook met het gemeten percentage: percentages van rond de 50% hebben absoluut gezien de grootste onnauwkeurigheid. Hoe verder het percentage van de 50% af zit, hoe kleiner de onnauwkeurigheid.

Tabel 3 geeft voor in steekproeven of delen daarvan gemeten percentages de betrouwbaarheidsmarges voor een meting van 50% en ter illustratie ook voor een meting van 10- of 90%.

Tabel 3 De 95%-betrouwbaarheidsmarges van gemeten percentages

bij een (deel-)steekproefomvang van:	is 10% eigenlijk:	is 50% eigenlijk:	is 90% eigenlijk
50	10% ± 8%	50% ± 14%	90% ± 8%
100	10% ± 6%	50% ± 9%	90% ± 6%
300	10% ± 3%	50% ± 6%	90% ± 3%
1.000	10% ± 2%	50% ± 3%	90% ± 1%

Aan de Boskompas hebben in totaal ruim 300 respondenten deelgenomen. Wanneer 50% van hen zegt in de Binnenstad te wonen, moet dit gelezen worden als 44% à 56% (± 6%). Met 95% zekerheid bevindt de werkelijke waarde zich tussen 44% en 55%. Oftewel: als we het hetzelfde onderzoek 100 keer zouden herhalen, zou in 95 gevallen de waarde tussen 44% en 56% liggen en in vijf gevallen niet.

Vergelijkingen

Om te toetsen of verschillen in percentages of gemiddelden veroorzaakt zijn door het toevalskarakter van de steekproef of dat er werkelijk een verschil is, maken we gebruik van statistische toetsen. Wij rapporteren alleen echte (significante) verschillen.

Bijlage 4 Aanvullende tabellen hoofdstuk 2

Tabel 1 Sportdeelname Dordtse jeugd (4-17 jaar) (%), 2008

	% dat sport ^a	gemiddeld aantal sporten per persoon ^a
Dordtse jeugd	86	6,3
jongens	87	6,7
meisjes	85	5,9
autochtoon	91	6,2
allochtoon	76	6,4

^a in de afgelopen 12 maanden

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 2 Sportfrequentie Dordtse bevolking, uitgesplitst naar wijk (%)^a

	0 keer	1-11 keer	12-59 keer	60-119 keer	120 keer of meer	gem.
Dordrecht	30	12	22	18	18	3,4
Binnenstad	26	11	21	18	24	3,7
Noordflank	34	10	25	18	13	2,6
Oud- en Nieuw-Krispijn	36	11	24	17	12	3,1
Reeland	22	14	21	16	26	3,8
Staart	36	13	19	20	13	2,6
Wielwijk	38	15	19	17	10	3,4
Crabbehof/Zuidhoven	38	19	18	13	13	2,8
Sterrenburg	32	12	27	10	20	3,6
Dubbeldam	25	4	24	22	25	3,7
Stadspolders	14	12	22	25	28	4,1

^a in de afgelopen 12 maanden

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 3 Sportfrequentie Dordtse jeugd (4-17 jaar) (%)^a

	0 keer	1-11 keer	12-59 keer	60-119 keer	120 keer of meer
Dordtse jeugd	7	7	22	25	39
jongens	7	6	18	24	45
meisjes	6	9	25	27	34
autochtoon	4	5	21	26	45
allochtoon	11	13	24	24	28

^a in de afgelopen 12 maanden

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 4 Zelfbeeld Dordtse bevolking, uitgesplitst naar wijk (%)

	geheel niet	nauwelijks	enigszins	tamelijk	zonder meer
Dordrecht	27	18	23	19	13
Binnenstad	22	21	24	15	17
Noordflank	28	19	30	13	10
Oud- en Nieuw-Krispijn	28	20	24	16	12
Reeland	26	14	23	25	13
Staart	32	23	26	11	8
Wielwijk	38	17	15	21	9
Crabbehof/Zuidhoven	34	17	24	16	10
Sterrenburg	21	26	23	17	13
Dubbeldam	20	15	23	23	20
Stadspolders	19	15	24	25	18

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 5 Zelfbeeld Dordtse jeugd (4-17 jaar): zie je jezelf als sporter? (%)

	geheel niet	nauwelijks	enigszins	tamelijk	zonder meer
Dordtse jeugd	8	8	20	32	32
jongens	6	7	16	32	39
meisjes	11	9	24	31	25
autochtoon	7	7	21	31	34
allochtoon	11	9	18	31	30

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 6 Top-10 meest beoefende sporten in Dordrecht

	man	vrouw	autochtoon	allochtoon	4-12 jaar
sport 1	veldvoetbal	fitness	fitness	veldvoetbal	veldvoetbal
sport 2	fitness	zwemsport	zwemsport	fitness	zwemsport
sport 3	hardlopen	aerobics	veldvoetbal	zwemsport	gymnastiek
sport 4	wielrennen	danssport	wielrennen	hardlopen	danssport
sport 5	zwemsport	hardlopen	hardlopen	aerobics	tennis
sport 6	wandelsport	wandelsport	aerobics	vechtsport	skeeleren
sport 7	tennis	gymnastiek	wandelsport	gymnastiek	korfbal
sport 8	zaalvoetbal	veldvoetbal,	tennis	wandelsport	judo
sport 9	vechtsport	wielrennen	danssport	zaalvoetbal	hockey
sport 10	biljart	tennis	gymnastiek	danssport	vechtsport

Tabel 6 Vervolg (1)

	13-17 jaar	18-34 jaar	35-54 jaar	55-64 jaar	65 jaar e.o.
sport 1	veldvoetbal	fitness	fitness	fitness	fitness
sport 2	hardlopen	hardlopen	hardlopen	wandelsport	bridge
sport 3	zwemsport	zwemsport	wielrennen	wielrennen	wielrennen
sport 4	danssport	aerobics	aerobics	hardlopen	zwemsport
sport 5	hockey	veldvoetbal	wandelsport	aerobics	biljart
sport 6	basketbal	wielrennen	zwemsport	tennis	wandelsport
sport 7	zaalvoetbal	zaalvoetbal	tennis	zwemsport	gymnastiek
sport 8	fitness	wandelsport	veldvoetbal	bridge	aerobics
sport 9	honkbal/softbal	squash	danssport	veldvoetbal	tennis
sport 10	gymnastiek	danssport	korfbal en vechtsport	biljart	danssport

Tabel 6 Vervolg (2)

	Binnenstad	Noordflank	Oud- en Nieuw-Krispijn	Reeland	Staart
sport 1	fitness	fitness	fitness	fitness	fitness
sport 2	hardlopen	hardlopen	veldvoetbal	hardlopen	wandelsport
sport 3	wielrennen	bridge	zwemsport	veldvoetbal	aerobics
sport 4	veldvoetbal	tennis	aerobics	zwemsport	zwemsport
sport 5	tennis	wielrennen	wielrennen	wielrennen	danssport, veldvoetbal
sport 6	aerobics	aerobics	hardlopen	danssport	veldvoetbal
sport 7	zwemsport	zwemsport,	danssport	wandelsport	wielrennen
sport 8	wandelsport	veldvoetbal	vechtsport,	zaalvoetbal	biljart
sport 9	roeien	danssport	wandelsport	tennis	hardlopen
sport 10	bridge	skiën	gymnastiek	aerobics	gymnastiek

Tabel 6 Vervolg (3)

	Wielwijk	Crabbehof/ Zuidhoven	Sterrenburg	Dubbeldam	Stadspolders
sport 1	zwemsport	fitness	zwemsport	fitness	veldvoetbal
sport 2	fitness	veldvoetbal	fitness	veldvoetbal	fitness
sport 3	veldvoetbal	zwemsport	veldvoetbal	aerobics	zwemsport
sport 4	wandelsport	zaalvoetbal	wandelsport	wandelsport	tennis
sport 5	wielrennen	vechtsport	wielrennen	hardlopen	wielrennen
sport 6	aerobics	hardlopen,	gymnastiek	zwemsport	gymnastiek
sport 7	tennis	wandelsport	danssport	tennis	aerobics, danssport
sport 8	hardlopen	aerobics	aerobics	gymnastiek	danssport
sport 9	korfbal	wielrennen	(tafel)tennis,	wielrennen	hardlopen
sport 10	zaalvoetbal	squash	korfbal, roeien	danssport	wandelsport

Tabel 6 Vervolg (4)

	geen beperking	beperking
sport 1	fitness	fitness
sport 2	veldvoetbal	zwemsport
sport 3	zwemsport	wandelsport
sport 4	hardlopen	wielrennen
sport 5	wielrennen	aerobics
sport 6	aerobics	veldvoetbal
sport 7	tennis	biljart
sport 8	wandelsport	bridge
sport 9	danssport	hardlopen
sport 10	gymnastiek	gymnastiek

Tabel 7 Sportverband waarin Dordtse bevolking sport, uitgesplitst naar wijk (%)^a

	vereniging	commerciële aanbieder	ongeorganiseerd	anders georganiseerd
Dordrecht	32	17	32	11
Binnenstad	37	21	35	8
Noordflank	27	23	38	9
Oud- en Nieuw-Krispijn	25	14	30	10
Reeland	38	21	40	16
Staart	25	23	25	8
Wielwijk	26	14	33	12
Crabbehof/Zuidhoven	23	16	26	14
Sterrenburg	29	13	37	12
Dubbeldam	45	20	36	9
Stadspolders	47	13	28	13

^a in de afgelopen 12 maanden

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 8 Sportverband waarin Dordtse jeugd (4-17 jaar) sport (%), 2008^a

	vereniging	commerciële aanbieder	ongeorganiseerd	anders georganiseerd
Dordtse jeugd	66	5	12	9
jongens	68	6	11	9
meisjes	65	5	12	9
4-12 jaar	68	7	16	13
13-17 jaar	64	1	2	-
autochtoon	76	4	11	8
allochtoon	52	9	13	13

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 9 Sportverband waarin Dordtse bevolking sport (% van sporters)

	vereniging	commerciële aanbieder	ongeorganiseerd	anders georganiseerd
Dordtse bevolking	53	28	48	17
man	57	23	49	18
vrouw	50	32	47	15
4-8 jaar	70	3	11	8
9-12 jaar	81	10	20	17
13-15 jaar	73	1	2	-
16-18 jaar	55	9	32	19
19-23 jaar	46	40	76	35
24-34 jaar	46	45	66	26
35-45 jaar	47	29	61	14
46-54 jaar	42	42	58	18
55-64 jaar	46	35	67	18
> 64 jaar	41	23	46	15
autochtoon	55	28	49	16
allochtoon	49	27	46	18
autochtoon 4 t/m 23 jaar	73	11	27	11
allochtoon 4 t/m 23 jaar	64	15	21	20
geen beperking	57	27	47	17
beperking	39	29	52	16
Binnenstad	57	33	55	13
Noordflank	43	39	61	16
Oud- en Nieuw-Krispijn	47	26	51	16
Reeland	54	30	52	23
Staart	46	34	44	9
Wielwijk	53	29	54	25
Crabbehof/Zuidhoven	44	30	49	24
Sterrenburg	46	22	47	17
Dubbeldam	65	28	50	13
Stadspolders	64	18	31	15

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 10 Sportverband waarin jeugd (4-17 jaar) sport (% van sporters)

	vereniging	commerciële aanbieder	ongeorganiseerd	anders georganiseerd
Dordtse jeugd	77	6	12	10
jongens	80	6	12	10
meisjes	75	6	13	10
autochtoon	83	4	12	8
allochtoon	65	10	15	14
Binnenstad	76	4	8	4
Noordflank	.	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	52	7	17	12
Reeland	77	9	22	16
Staart	80	3	3	3
Wielwijk	61	18	23	30
Crabbehof/Zuidhoven	74	11	12	12
Sterrenburg	76	5	10	11
Dubbeldam	87	8	24	14
Stadspolders	87	1	2	2

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 11 Sportdeelname aan...van de Dordtse bevolking, uitgesplitst naar wijk (%)^a

	lessen, cursussen en trainingen	competitie en toernooien
Dordrecht	26	14
Binnenstad	31	16
Noordflank	19	14
Oud- en Nieuw-Krispijn	22	12
Reeland	30	14
Staart	18	13
Wielwijk	21	12
Crabbehof/Zuidhoven	21	14
Sterrenburg	26	15
Dubbeldam	35	19
Stadspolders	32	13

^a in de afgelopen 12 maanden

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 12 Sportdeelname aan... van Dordtse jeugd (4-17 jaar) (%), 2008

	lessen, cursussen en trainingen	competitie en toernooien
Dordtse jeugd	50	11
man	47	16
vrouw	53	11
autochtoon	53	12
allochtoon	45	18

Tabel 13 Sportdeelname aan...van de Dordtse bevolking, uitgesplitst naar wijk (% van sporters)

	lessen, cursussen en trainingen	competitie en toernooien
Dordtse bevolking	42	24
man	40	31
vrouw	44	16
4-8 jaar	68	8
9-12 jaar	58	25
13-15 jaar	47	1
16-18 jaar	50	17
19-23 jaar	41	33
24-34 jaar	44	25
35-45 jaar	41	27
46-54 jaar	39	26
55-64 jaar	31	27
> 64 jaar	22	26
autochtoon	41	24
allochtoon	45	23
autochtoon 4 t/m 23 jaar	53	16
allochtoon 4 t/m 23 jaar	54	26
geen beperking	45	25
beperking	31	19
Binnenstad	48	26
Noordflank	31	27
Oud- en Nieuw-Krispijn	39	21
Reeland	44	21
Staart	33	26
Wielwijk	44	24
Crabbehof/Zuidhoven	41	27
Sterrenburg	42	24
Dubbeldam	51	29
Stadspolders	42	18

Tabel 14 Sportdeelname aan...van de Dordtse jeugd (4-17 jaar) (% van sporters)

	lessen, cursussen en trainingen	competitie en toernooien
Dordtse jeugd	56	15
jongens	53	18
meisjes	60	12
autochtoon	57	13
allochtoon	55	21
Binnenstad	59	9
Noordflank	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	49	19
Reeland	56	18
Staart	53	3
Wielwijk	59	31
Crabbehof/Zuidhoven	66	18
Sterrenburg	55	14
Dubbeldam	65	31
Stadspolders	51	3

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 15 Sportaccommodaties of -voorzieningen waar Dordtse bevolking sport, uitgesplitst naar wijk (%)

	officieel binnen	officieel buiten	in openbare ruimte	andersoortig
Dordrecht	45	23	11	34
Binnenstad	47	27	13	43
Noordflank	43	14	3	36
Oud- en Nieuw-Krispijn	35	17	8	25
Reeland	54	26	13	43
Staart	44	10	6	24
Wielwijk	38	23	8	32
Crabbehof/Zuidhoven	39	20	8	21
Sterrenburg	45	21	12	38
Dubbeldam	52	29	14	42
Stadspolders	56	35	22	46

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 16 Sportaccommodatie of -voorziening waar Dordtse jeugd (4-17 jaar) (%), 2008

	officiële binnen- sportvoorziening		officiële buiten- sportvoorziening		sportvoorziening in openbare ruimte		andersoortige voorziening	
	gemeente	elders	gemeente	elders	gemeente	elders	gemeente	elders
Dordtse jeugd	55	22	42	21	34	19	40	23
jongens	53	25	43	24	37	22	43	26
meisjes	58	19	41	18	31	16	38	21
autochtoon	61	23	45	23	38	19	45	24
allochtoon	48	21	39	19	29	19	32	23

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 17 Sportaccommodaties of -voorzieningen waar Dordtse bevolking sport (% van sporters)

	officieel binnen	officieel buiten	in openbare ruimte	andersoortig
Dordtse bevolking	70	36	18	54
man	67	41	20	58
vrouw	73	30	15	50
4-8 jaar	78	53	35	44
9-12 jaar	72	57	47	53
13-15 jaar	72	59	57	68
16-18 jaar	63	56	42	58
19-23 jaar	86	27	11	58
24-34 jaar	69	28	6	51
35-45 jaar	63	34	9	61
46-54 jaar	73	32	2	55
55-64 jaar	70	27	7	58
> 64 jaar	62	12	3	33
autochtoon	71	35	16	54
allochtoon	67	39	25	52
autochtoon 4 t/m 23 jaar	75	50	39	57
allochtoon 4 t/m 23 jaar	72	56	46	55
geen beperking	71	39	19	56
beperking	65	23	11	46
Binnenstad	69	43	20	65
Noordflank	71	20	6	61
Oud- en Nieuw-Krispijn	62	29	14	42
Reeland	71	37	18	57
Staart	73	20	11	39
Wielwijk	74	46	15	59
Crabbehof/Zuidhoven	68	35	16	43
Sterrenburg	65	28	18	57
Dubbeldam	75	42	20	58
Stadspolders	75	47	30	58

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 18 Sportaccommodaties of -voorzieningen waar Dordtse jeugd sport (4-17 jaar) (% van sporters)

	officieel binnen	officieel buiten	in openbare ruimte	andersoortig
Dordtse jeugd	73	56	49	57
jongens	72	58	53	60
meisjes	76	56	44	53
autochtoon	75	57	49	58
allochtoon	71	55	48	54
Binnenstad	8	82	59	59
Noordflank	.	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	15	62	51	45
Reeland	22	67	49	43
Staart	3	57	55	65
Wielwijk	23	71	52	48
Crabbehof/Zuidhoven	17	74	60	46
Sterrenburg	12	77	55	46
Dubbeldam	28	82	64	52
Stadspolders	2	74	58	50

Tabel 19 Beweegredenen van Dordtse jeugd om te sporten (%)

	het is leuk	ik ben er goed in	mijn vriendjes doen ook mee	mijn ouders willen graag dat ik sport
Dordtse jeugd	91	51	25	29
jongens	90	58	29	28
meisjes	92	45	22	30
4-12 jaar	92	55	31	38
13-17 jaar	88	47	16	15
autochtoon	92	50	24	28
allochtoon	89	56	28	33
Binnenstad	86	56	28	28
Noordflank	.	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	90	53	24	35
Reeland	90	55	30	31
Staart	81	60	26	16
Wielwijk	94	70	21	34
Crabbehof/Zuidhoven	92	42	19	35
Sterrenburg	94	60	23	26
Dubbeldam	93	68	41	40
Stadspolders	93	36	18	22

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 20 Redenen voor niet-sportdeelname (% van niet-sporters)

	man	vrouw	autochtoon	allochtoon	4-8jaar
geen tijd	29	31	30	30	12
meer plezier andere hobby's	23	20	24	16	13
vind sporten niet (meer) leuk	5	9	8	5	1
last van blessures	8	8	8	7	-
niet zo goed in sport	2	6	3	6	3
problemen met gezondheid	18	18	17	20	1
schaam mezelf voor lichaam	-	2	1	1	-
wordt gepest als ik sport	0	0	0	0	1
school te weinig sportaanbod	0	0	0	0	7
ongunstige tijden	0	0	0	0	7
sportvereniging te ver weg	1	2	2	1	7
voel me niet veilig	0	1	0	1	1
te duur	9	13	10	14	8
mag niet van ouders/verzorgers	1	0	0	1	5
gemeente te weinig aanbod	0	3	1	4	3
anders	15	15	16	12	29

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 20 Vervolg (1)

	9-12 jaar	13-15 jaar	16-18 jaar	19-23 jaar	24-34 jaar	35-45 jaar
geen tijd	15	15	53	49	51	45
meer plezier andere hobby's	24	35	6	15	21	20
vind sporten niet (meer) leuk	11	19	16	9	12	6
last van blessures	4	2	-	6	4	10
niet zo goed in sport	11	15	4	6	3	5
problemen met gezondheid	1	-	2	-	6	13
schaam mezelf voor lichaam	4	13	-	4	-	1
wordt gepest als ik sport	7	4	-	-	-	-
school te weinig sportaanbod	1	2	4	-	-	-
ongunstige tijden	2	17	-	-	-	-
sportvereniging te ver weg	4	9	-	3	2	1
voel me niet veilig	2	5	-	-	-	2
te duur	5	15	9	13	23	18
mag niet van ouders/ verzorgers	1	5	-	-	1	-
gemeente te weinig aanbod	1	6	8	5	4	-
anders	13	12	9	20	18	13

Tabel 20 Vervolg (2)

	46-54 jaar	55-64 jaar	> 64 jaar	geen beperking	beperking
geen tijd	32	28	5	39	16
meer plezier andere hobby's	27	24	19	25	16
vind sporten niet (meer) leuk	8	6	3	8	6
last van blessures	16	7	6	5	12
niet zo goed in sport	3	5	2	4	3
problemen met gezondheid	18	33	25	4	38
schaam mezelf voor lichaam	-	1	-	1	1
wordt gepest als ik sport	-	-	-	0	0
school te weinig sportaanbod	-	-	-	0	0
ongunstige tijden	-	-	-	1	0
sportvereniging te ver weg	2	1	-	2	1
voel me niet veilig	-	1	-	1	-
te duur	14	7	2	11	11
mag niet van ouders/verzorgers	-	-	1	1	0
gemeente te weinig aanbod	3	-	-	2	1
anders	9	8	22	16	13

Tabel 20 Vervolg (3)

	Binnenstad	Noordflank	Oud-/ Nieuw Krispijn	Reeland	Staart
geen tijd	24	34	30	34	46
meer plezier andere hobby's	27	24	18	28	20
vind sporten niet (meer) leuk	12	8	4	7	7
last van blessures	2	4	11	6	8
niet zo goed in sport	2	2	6	1	7
problemen met gezondheid	21	18	17	15	9
schaam mezelf voor lichaam	2	-	-	2	5
wordt gepest als ik sport	-	0	-	-	-
school te weinig sportaanbod	-	-	0	-	-
ongunstige tijden	-	-	0	-	-
sportvereniging te ver weg	2	-	1	-	1
voel me niet veilig	-	-	1	2	-
te duur	4	9	18	11	19
mag niet van ouders/verzorgers	-	-	0	0	4
gemeente te weinig aanbod	1	-	2	3	2
anders	15	13	10	17	10

Tabel 20 Vervolg (4)

	Wielwijk	Crabbehof/ Zuidhoven	Sterrenburg	Dubbeldam	Stadspolders
geen tijd	31	23	29	23	30
meer plezier andere hobby's	17	18	15	27	31
vind sporten niet (meer) leuk	7	6	7	7	15
last van blessures	7	9	10	7	9
niet zo goed in sport	2	3	4	6	6
problemen met gezondheid	16	18	22	28	17
schaam mezelf voor lichaam	0	0	1	-	1
wordt gepest als ik sport	-	0	1	-	1
school te weinig sportaanbod	0	1	1	0	-
ongunstige tijden	1	1	2	0	-
sportvereniging te ver weg	3	2	1	5	-
voel me niet veilig	-	1	-	-	0
te duur	11	10	3	10	7
mag niet van ouders/verzorgers	-	0	0	0	0
gemeente te weinig aanbod	4	2	1	-	-
anders	17	18	21	15	17

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 21 Redenen voor niet-sportdeelname Dordtse jeugd (% van niet-sporters)

	jongens	meisjes	autochtoon	allochtoon
<i>geen tijd</i>	14	14	16	13
<i>meer plezier andere hobby's</i>	17	25	24	20
<i>vind sporten niet (meer) leuk</i>	9	14	10	12
<i>last van blessures</i>	4	1	1	3
<i>niet zo goed in sport</i>	4	13	10	8
<i>problemen met gezondheid</i>	-	2	-	2
<i>schaam mezelf voor lichaam</i>	1	6	4	3
<i>wordt gepest als ik sport</i>	2	5	6	2
<i>school te weinig sportaanbod</i>	2	5	6	2
<i>ongunstige tijden</i>	7	5	10	2
<i>sportvereniging te ver weg</i>	5	5	7	4
<i>voel me niet veilig</i>	3	1	3	2
<i>te duur</i>	6	11	9	9
<i>mag niet van ouders/verzorgers</i>	3	2	2	3
<i>gemeente te weinig aanbod</i>	1	7	4	4
<i>anders</i>	17	18	20	14

Tabel 21 Vervolg (1)

	Binnenstad	Noordflank	Oud-/ Nieuw- Krispijn	Reeland	Staart
<i>geen tijd</i>	4	.	8	27	15
<i>meer plezier andere hobby's</i>	11	.	22	19	13
<i>vind sporten niet (meer) leuk</i>	13	.	7	5	-
<i>last van blessures</i>	7	.	2	-	-
<i>niet zo goed in sport</i>	-	.	11	21	12
<i>problemen met gezondheid</i>	5	.	-	-	-
<i>schaam mezelf voor lichaam</i>	11	.	-	-	12
<i>wordt gepest als ik sport</i>	-	.	-	-	-
<i>school te weinig sportaanbod</i>	-	.	5	-	-
<i>ongunstige tijden</i>	-	.	3	-	-
<i>sportvereniging te ver weg</i>	-	.	5	-	22
<i>voel me niet veilig</i>	-	.	3	-	-
<i>te duur</i>	5	.	12	-	22
<i>mag niet van ouders/verzorgers</i>	-	.	4	5	-
<i>gemeente te weinig aanbod</i>	11	.	5	-	-
<i>anders</i>	23	.	6	43	-

Tabel 21 Vervolg (2)

	Wielwijk	Crabbehof/ Zuidhoven	Sterrenburg	Dubbeldam	Stadspolders
<i>geen tijd</i>	7	14	25	18	11
<i>meer plezier andere hobby's</i>	20	13	19	44	35
<i>vind sporten niet (meer) leuk</i>	5	2	13	46	30
<i>last van blessures</i>	4	-	6	-	-
<i>niet zo goed in sport</i>	5	9	8	17	4
<i>problemen met gezondheid</i>	-	2	-	-	2
<i>schaam mezelf voor lichaam</i>	5	2	5	-	7
<i>wordt gepest als ik sport</i>	-	2	9	-	7
<i>school te weinig sportaanbod</i>	4	6	6	9	-
<i>ongunstige tijden</i>	12	9	15	9	-
<i>sportvereniging te ver weg</i>	4	5	14	9	-
<i>voel me niet veilig</i>	-	6	-	-	3
<i>te duur</i>	11	15	11	-	3
<i>mag niet van ouders/verzorgers</i>	-	2	3	10	3
<i>gemeente te weinig aanbod</i>	-	4	10	-	-
<i>anders</i>	25	17	20	17	14

Tabel 22 Animo van Dordtse jeugd om (weer) te gaan sporten (%)

	ja	nee	weet niet
Dordtse jeugd	73	6	21
jongens	74	6	20
meisjes	72	6	22
4-12 jaar	77	4	19
13-17 jaar	66	11	23
autochtoon	75	5	20
allochtoon	71	8	21
Binnenstad	79	5	16
Noordflank	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	75	3	22
Reeland	69	9	22
Staart	72	4	24
Wielwijk	69	4	27
Crabbehof/Zuidhoven	61	4	36
Sterrenburg	80	7	13
Dubbeldam	60	25	15
Stadspolders	76	6	18

Tabel 23 Belangrijke redenen om (weer) te gaan sporten Dordtse jeugd (%)

	jongens	meisjes	4-12 jaar	13-17 jaar
het leuk is om te doen	74	74	82	61
in conditie/op gewicht te blijven	49	60	46	67
gespied te worden	44	16	35	24
op advies van huisarts/fysiotherapeut	7	8	10	5
advies van anderen	15	16	16	15
met vriendenfamilie samen te zijn	13	16	15	15
nieuwe mensen te ontmoeten	27	35	36	25
ergens bij te horen	19	12	21	9
het een uitdaging of iets nieuws is	20	17	17	21
ik goed ben in sporten	40	29	38	30
aan anderen laten zien wat ik kan	30	13	24	17
populair te zijn bij ander geslacht	8	2	6	3
te strijden tegen anderen	23	9	17	13
me niet te vervelen	36	41	44	33
stress en spanning te verminderen	25	24	26	23

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 23 Vervolg (1)

	autochtoon	allochtoon	Binnenstad	Noordflank
het leuk is om te doen	73	76	70	.
in conditie/op gewicht te blijven	53	59	65	.
gespied te worden	30	31	41	.
op advies van huisarts/fysiotherapeut	7	10	8	.
advies van anderen	17	13	10	.
met vriendenfamilie samen te zijn	16	13	18	.
nieuwe mensen te ontmoeten	28	37	37	.
ergens bij te horen	14	19	11	.
het een uitdaging of iets nieuws is	16	24	30	.
ik goed ben in sporten	33	36	45	.
aan anderen laten zien wat ik kan	17	28	26	.
populair te zijn bij ander geslacht	4	6	10	.
te strijden tegen anderen	15	16	25	.
me niet te vervelen	33	50	36	.
stress en spanning te verminderen	20	34	27	.

Tabel 23 Vervolg (2)

	Oud-/Nieuw-Krispijn	Reeland	Staart	Wielwijk	Crabbehof/Zuidhoven
het leuk is om te doen	81	76	68	87	79
in conditie/op gewicht te blijven	72	45	38	74	69
gespied te worden	31	23	29	23	41
op advies van huisarts/fysiotherapeut	6	8	-	23	9
advies van anderen	18	18	4	30	15
met vriendenfamilie samen te zijn	17	10	17	26	13
nieuwe mensen te ontmoeten	38	23	37	39	41
ergens bij te horen	26	15	16	33	6
het een uitdaging of iets nieuws is	15	10	21	32	32
ik goed ben in sporten	42	29	31	57	37
aan anderen laten zien wat ik kan	27	14	27	37	24
populair te zijn bij ander geslacht	11	-	-	-	2
te strijden tegen anderen	20	6	32	17	14
me niet te vervelen	53	27	25	65	48
stress en spanning te verminderen	29	14	15	67	37

Tabel 23 Vervolg (3)

	Sterrenburg	Dubbeldam	Stadspolders
het leuk is om te doen	83	61	69
in conditie/op gewicht te blijven	69	68	35
gespied te worden	38	24	22
op advies van huisarts/fysiotherapeut	21	6	5
advies van anderen	29	33	9
met vriendenfamilie samen te zijn	21	23	9
nieuwe mensen te ontmoeten	50	21	19
ergens bij te horen	24	11	9
het een uitdaging of iets nieuws is	29	16	11
ik goed ben in sporten	32	22	34
aan anderen laten zien wat ik kan	24	8	16
populair te zijn bij ander geslacht	13	3	1
te strijden tegen anderen	19	14	11
me niet te vervelen	48	26	33
stress en spanning te verminderen	39	11	16

Tabel 24 Lidmaatschap sportvereniging (momenteel en/of het verleden), uitgesplitst naar wijk (%)

	momenteel lid (% van sporters)	ooit lid geweest maar ook opgezegd (% van Dordtse bevolking)
Dordrecht	47	58
Binnenstad	58	66
Noordflank	40	66
Oud- en Nieuw-Krispijn	42	55
Reeland	43	65
Staart	44	60
Wielwijk	39	53
Crabbehof/Zuidhoven	42	48
Sterrenburg	43	57
Dubbeldam	60	56
Stadspolders	56	61

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 25 Lidmaatschap sportvereniging Dordtse jeugd (momenteel en/of het verleden)(%)

	momenteel lid (% van sporters)	ooit lid geweest maar ook opgezegd (% van Dordtse jongeren)
Dordtse jeugd	68	63
jongens	71	59
meisjes	65	68
autochtoon	73	64
allochtoon	57	63

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 26 Redenen voor opzeggen lidmaatschap bij sportvereniging(en) (% van ex-leden)

	man	vrouw	autochtoon	allochtoon	4-8 jaar
was er niet goed in	1	1	1	1	6
te duur	6	11	9	6	5
afstand naar sportclub te groot	1	4	2	3	5
werd gepest / gediscrimineerd	0	0	0	0	5
liever een andere sport	1	4	3	3	37
geen tijd meer	20	26	26	14	8
coach / trainer niet leuk	2	0	1	0	11
niet meer bij vriend(inn)en	2	1	2	0	5
anders	22	22	24	18	31

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 26 Vervolg (1)

	9-12 jaar	13-15 jaar	16-18 jaar	19-23 jaar	24-34 jaar	35-45 jaar
was er niet goed in	8	8	1	3	5	1
te duur	5	3	2	21	23	15
afstand naar sportclub te groot	6	5	4	5	14	6
werd gepest / gediscrimineerd	4	4	8	-	1	-
liever een andere sport	45	45	39	18	12	18
geen tijd meer	11	32	38	40	50	46
coach / trainer niet leuk	15	11	4	9	4	1
niet meer bij vriend(inn)en	7	7	13	5	4	2
anders	35	27	36	30	25	25

Tabel 26 Vervolg (2)

	46-54 jaar	55-64 jaar	> 64 jaar	geen beperking	beperking
was er niet goed in	5	4	3	1	1
te duur	8	10	3	10	6
afstand naar sportclub te groot	4	5	2	3	1
werd gepest / gediscrimineerd	-	-	-	0	0
liever een andere sport	16	13	3	4	1
geen tijd meer	45	37	24	29	14
coach / trainer niet leuk	1	1	-	2	-
niet meer bij vriend(inn)en	1	3	-	1	1
anders	23	22	48	18	27

Tabel 26 Vervolg (3)

	Binnenstad	Noordflank	Oud-/Nieuw-Krispijn	Reeland	Staart
was er niet goed in	2	2	1	2	0
te duur	8	4	8	3	17
afstand naar sportclub te groot	3	-	2	-	11
werd gepest / gediscrimineerd	2	0	-	-	-
liever een andere sport	2	-	2	4	3
geen tijd meer	26	26	18	30	34
coach / trainer niet leuk	0	4	1	1	-
niet meer bij vriend(inn)en	2	-	0	1	-
anders	21	22	17	19	19

Tabel 26 Vervolg (4)

	Wielwijk	Crabbehof/Zuidhoven	Sterrenburg	Dubbeldam	Stadspolders
was er niet goed in	-	-	0	2	3
te duur	6	16	3	5	7
afstand naar sportclub te groot	-	3	-	0	5
werd gepest / gediscrimineerd	-	-	-	-	1
liever een andere sport	3	3	4	5	4
geen tijd meer	27	18	15	16	24
coach / trainer niet leuk	-	1	-	1	4
niet meer bij vriend(inn)en	2	2	1	3	3
anders	21	28	37	20	19

Tabel 27 Redenen voor opzeggen lidmaatschap bij sportvereniging(en) Dordtse jeugd (%)

	jongens	meisjes	autochtoon	allochtoon
was er niet goed in	7	8	8	6
te duur	3	5	3	7
afstand naar sportclub te groot	5	6	4	8
werd gepest / gediscrimineerd	5	3	5	2
liever een andere sport	39	50	49	36
geen tijd meer	17	21	18	22
coach / trainer niet leuk	9	16	14	12
niet meer bij vriend(inn)en	7	7	8	6
anders	32	31	32	30

Tabel 27 Vervolg (1)

	Binnenstad	Noordflank	Oud- /Nieuw- Krispijn	Reeland	Staart
was er niet goed in	5	.	5	17	8
te duur	6	.	1	9	6
afstand naar sportclub te groot	4	.	4	3	8
werd gepest / gediscrimineerd	3	.	4	7	-
liever een andere sport	51	.	38	48	30
geen tijd meer	23	.	20	21	36
coach / trainer niet leuk	5	.	9	16	19
niet meer bij vriend(inn)en	2	.	9	6	7
anders	29	.	25	37	31

Tabel 27 Vervolg (2)

	Wielwijk	Crabbhof/ Zuidhoven	Sterrenburg	Dubbeldam	Stadspolders
was er niet goed in	7	5	3	7	8
te duur	9	4	2	3	4
afstand naar sportclub te groot	13	11	4	3	5
werd gepest / gediscrimineerd	4	-	6	5	3
liever een andere sport	38	27	37	44	56
geen tijd meer	18	14	22	16	17
coach / trainer niet leuk	7	10	13	17	16
niet meer bij vriend(inn)en	4	10	7	7	10
anders	26	36	36	36	29

Tabel 28 Actief als vrijwilliger binnen een sportvereniging, zelf (%)

	zeer	enigszins	niet of nauwelijks
Dordtse bevolking	19	20	61
man	23	20	57
vrouw	16	19	65
4-8 jaar	19	11	70
9-12 jaar	52	28	20
13-15 jaar	24	29	48
16-18 jaar	20	23	57
19-23 jaar	11	20	69
24-34 jaar	9	18	74
35-45 jaar	15	20	66
46-54 jaar	16	17	67
55-64 jaar	10	13	78
> 64 jaar	18	19	62
autochtoon	19	20	61
allochtoon	21	19	60
geen beperking	21	22	58
wel beperking	14	13	73

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 28 Vervolg

	zeer	enigszins	niet of nauwelijks
Binnenstad	10	18	72
Noordflank	20	13	68
Oud- en Nieuw-Krispijn	21	16	63
Reeland	12	16	72
Staart	14	29	57
Wielwijk	21	14	65
Crabbehof/Zuidhoven	16	29	55
Sterrenburg	21	19	60
Dubbeldam	23	31	46
Stadspolders	31	20	49

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 29 Actief als vrijwilliger binnen een sportvereniging, zelf (% van lid van een sportvereniging)

	zeer	enigszins	niet of nauwelijks
Dordtse bevolking	29	27	45
man	31	27	42
vrouw	26	27	48
4-8 jaar	24	14	62
9-12 jaar	55	26	20
13-15 jaar	25	32	43
16-18 jaar	39	28	33
19-23 jaar	8	29	63
24-34 jaar	11	28	62
35-45 jaar	31	33	36
46-54 jaar	26	26	49
55-64 jaar	16	17	67
> 64 jaar	27	36	38
autochtoon	29	28	44
allochtoon	29	23	48
autochtoon 4 t/m 23 jaar	37	29	35
allochtoon 4 t/m 23 jaar	40	21	39
geen beperking	29	28	43
wel beperking	26	20	54
Binnenstad	13	22	66
Noordflank	24	25	51
Oud- en Nieuw-Krispijn	38	20	43
Reeland	23	23	53
Staart	18	31	51
Wielwijk	31	20	49
Crabbehof/Zuidhoven	26	42	32
Sterrenburg	34	31	36
Dubbeldam	27	39	34
Stadspolders	42	21	37

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 30 Actief als vrijwilliger binnen een sportvereniging Dordtse jeugd, zelf (%)

	zeer	enigszins	niet of nauwelijks
Dordtse jeugd	38	26	36
jongens	39	25	37
meisjes	38	28	34
autochtoon	36	27	36
allochtoon	41	26	33
Binnenstad	23	17	60
Noordflank	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	38	29	32
Reeland	42	26	32
Staart	40	30	30
Wielwijk	33	28	39
Crabbehof/Zuidhoven	28	28	44
Sterrenburg	33	28	39
Dubbeldam	38	31	31
Stadspolders	48	27	25

Tabel 31 Actief als vrijwilliger binnen een sportvereniging Dordtse jeugd, mijn vader (%)

	zeer	enigszins	niet of nauwelijks
Dordtse jeugd	29	32	40
jongens	26	36	38
meisjes	30	28	42
autochtoon	30	33	37
allochtoon	25	29	46
Binnenstad	28	21	52
Noordflank	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	19	27	54
Reeland	42	32	26
Staart	29	29	43
Wielwijk	25	19	56
Crabbehof/Zuidhoven	17	28	56
Sterrenburg	29	29	42
Dubbeldam	30	43	27
Stadspolders	27	37	37

Tabel 32 Actief als vrijwilliger binnen een sportvereniging Dordtse jeugd, mijn moeder (%)

	zeer	enigszins	niet of nauwelijks
Dordtse jeugd	20	31	49
jongens	19	28	53
meisjes	21	33	45
4-12 jaar	22	32	46
13-17 jaar	16	28	56
autochtoon	21	32	46
allochtoon	16	27	57
Binnenstad	13	20	67
Noordflank	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	16	28	56
Reeland	32	21	46
Staart	29	29	43
Wielwijk	7	29	64
Crabbehof/Zuidhoven	11	26	63
Sterrenburg	13	30	57
Dubbeldam	26	38	36
Stadspolders	22	38	41

Tabel 33 Vormen van vrijwilligerswerk (%)

	rijden kinderen sportwedstrijden	actief als bestuurslid	trainingen of coach	overige taken
Dordtse bevolking	10	4	6	10
man	10	7	9	12
vrouw	10	2	4	9
19-23 jaar	4	4	10	11
24-34 jaar	3	4	5	10
35-45 jaar	22	5	9	14
46-54 jaar	19	6	9	12
55-64 jaar	4	3	3	7
> 64 jaar	2	3	1	7
autochtoon	12	4	8	12
allochtoon	4	4	3	5
geen beperking	11	5	8	13
wel beperking	8	2	2	5

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 33 Vervolg

	<i>rijden kinderen sportwedstrijden</i>	<i>actief als bestuurslid</i>	<i>trainingen of coach</i>	<i>overige taken</i>
Binnenstad	6	5	5	14
Noordflank	3	5	7	11
Oud- en Nieuw-Krispijn	8	4	6	8
Reeland	15	3	6	5
Staart	6	3	4	11
Wielwijk	10	3	6	10
Crabbehof/Zuidhoven	6	5	5	8
Sterrenburg	7	5	5	7
Dubbeldam	21	4	10	23
Stadspolders	17	5	10	7

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 34 Vormen van vrijwilligerswerk (% van lid van een sportvereniging)

	<i>rijden kinderen sportwedstrijden</i>	<i>actief als bestuurslid</i>	<i>trainingen of coach</i>	<i>overige taken</i>
Dordtse bevolking	16	10	16	24
man	18	15	23	28
vrouw	15	4	7	21
19-23 jaar	8	14	13	28
24-34 jaar	6	8	14	23
35-45 jaar	38	8	26	40
46-54 jaar	32	15	25	23
55-64 jaar	6	9	6	18
> 64 jaar	3	9	3	18
autochtoon	19	10	18	27
allochtoon	7	9	8	13
- 4 t/m 23 autochtoon	10	17	24	26
- 4 t/m 23 allochtoon	-	-	-	17
geen beperking	18	12	18	28
wel beperking	11	4	7	11
Binnenstad	6	9	8	27
Noordflank	10	14	18	27
Oud- en Nieuw-Krispijn	10	11	17	19
Reeland	25	4	15	13
Staart	10	11	3	28
Wielwijk	27	14	32	28
Crabbehof/Zuidhoven	7	14	9	20
Sterrenburg	5	11	18	24
Dubbeldam	36	6	18	43
Stadspolders	27	13	27	11

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Bijlage 5 Aanvullende tabellen hoofdstuk 3

Tabel 35 Lidmaatschap verenigingen en organisaties Dordtse jeugd (%)

	sport	zang, muziek, toneel	natuur of milieu	scouting	knutselclub	kerk of moskee	geen
Dordtse jeugd	64	13	6	2	3	8	17
jongens	68	8	5	3	2	6	17
meisjes	61	18	6	1	4	10	17
4-12 jaar	67	13	7	2	4	9	15
13-17 jaar	58	13	3	2	-	8	22
autochtoon	72	14	8	2	3	6	13
allochtoon	51	10	2	2	3	12	27
Binnenstad	65	24	3	-	5	9	16
Oud- en Nieuw-Krispijn	50	5	4	1	1	18	26
Reeland	63	18	10	4	5	11	13
Staart	49	-	7	-	2	2	26
Wielwijk	49	10	4	4	7	4	25
Crabbehof/Zuidhoven	49	4	1	1	0	3	36
Sterrenburg	62	12	11	2	4	10	20
Dubbeldam	85	15	9	4	3	3	7
Stadspolders	75	14	5	2	2	7	11

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 36 Vrijwilligerswerk Dordtse jeugd, uitgesplitst naar wijk (%)

	%
Binnenstad	15
Oud- en Nieuw-Krispijn	28
Reeland	31
Staart	27
Wielwijk	16
Crabbehof/Zuidhoven	17
Sterrenburg	24
Dubbeldam	27
Stadspolders	28

Tabel 37 Animo voor naschoolse activiteiten Dordtse jeugd (% ja)

	sporten	praten/spelletjes doen	computer, internetten	iets doen	huiswerk maken	anders
Dordtse jeugd	58	59	44	46	17	7
jongens	59	55	50	37	15	7
meisjes	57	64	39	56	19	8
4-12 jaar	63	66	48	53	20	9
13-17 jaar	49	45	36	32	11	3
autochtoon	58	58	42	46	14	8
allochtoon	60	63	50	49	22	7
Binnenstad	62	52	37	44	14	3
Oud- en Nieuw-Krispijn	58	62	54	51	22	9
Reeland	58	65	47	50	16	7
Staart	50	61	60	43	16	2
Wielwijk	54	55	33	57	21	3
Crabbehof/Zuidhoven	56	66	43	54	15	10
Sterrenburg	65	65	45	52	23	8
Dubbeldam	54	53	41	44	11	9
Stadspolders	62	60	46	40	18	7

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 38 Deelname aan activiteiten na schooltijd Dordtse jeugd (%)

	buurt- activiteiten	naschoolse/ buiten- schoolse opvang	Kennismaking sactiviteiten (sport) verenigingen	Verlengde Schooldag	geen
Dordtse jeugd	15	14	13	8	81
jongens	16	14	14	7	80
meisjes	14	14	13	8	82
4-12 jaar	21	23	20	11	77
13-17 jaar	6	0	4	3	88
autochtoon	12	13	13	4	80
allochtoon	22	16	15	19	82
Binnenstad	4	6	10	1	83
Oud- en Nieuw-Krispijn	21	14	17	29	85
Reeland	21	12	9	2	84
Staart	9	5	2	3	84
Wielwijk	41	23	35	37	89
Crabbehof/Zuidhoven	28	14	19	18	93
Sterrenburg	12	23	13	6	86
Dubbeldam	5	12	16	-	92
Stadspolders	13	15	12	1	67

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 39 Tevredenheid sportvoorziening(en) Dordtse bevolking (%)

	tevreden	ontevreden
Dordtse bevolking	91	9
man	92	9
vrouw	91	9
autochtoon	91	9
allochtoon	90	10
18-34 jaar	91	9
35-54 jaar	90	10
55-64 jaar	93	7
> 64 jaar	91	9
geen beperking	92	8
wel beperking	89	11

Tabel 40 Beoordeling hoeveelheid sportplekken in wijk (%)

	(ruim) voldoende	neutraal	(ruim) onvoldoende
Dordtse bevolking	48	25	27
man	44	26	30
vrouw	51	25	24
autochtoon	49	27	24
allochtoon	43	20	37
18-34 jaar	47	28	25
35-54 jaar	45	26	29
55-64 jaar	52	21	27
> 64 jaar	51	25	24
geen beperking	47	27	27
wel beperking	50	22	28

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 41 Beoordeling hoeveelheid binnensportvoorzieningen in Dordrecht (%)

	(ruim) voldoende	neutraal	(ruim) onvoldoende
Dordtse bevolking	65	25	10
man	61	28	11
vrouw	68	23	9
autochtoon	66	24	10
allochtoon	59	31	10
18-34 jaar	66	23	11
35-54 jaar	65	26	10
55-64 jaar	64	28	8
> 64 jaar	63	25	12
geen beperking	66	23	10
wel beperking	61	30	10

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 42 Beoordeling hoeveelheid buitensportvoorzieningen in Dordrecht (%)

	(ruim) voldoende	neutraal	(ruim) onvoldoende
Dordtse bevolking	73	21	6
man	72	20	8
vrouw	73	22	5
autochtoon	75	21	5
allochtoon	68	22	11
18-34 jaar	67	24	9
35-54 jaar	75	19	5
55-64 jaar	73	23	4
> 64 jaar	77	17	6
geen beperking	74	20	6
wel beperking	71	23	6

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 43 Beoordeling kwaliteit naschoolse sportactiviteiten van Sportstimulering in de wijk (%)

	(erg) tevreden	neutraal	(erg) ontevreden
Dordtse bevolking	58	39	4
man	58	42	-
vrouw	57	37	6
autochtoon	62	37	1
allochtoon	41	46	13
18-34 jaar	53	37	11
35-54 jaar	60	38	2
55-64 jaar	55	45	-
> 64 jaar	61	39	-
Binnenstad	39	61	-
Noordflank	75	25	-
Oud- en Nieuw-Krispijn	67	25	8
Reeland	57	43	-
Staart	34	66	-
Wielwijk	36	64	-
Crabbehof/Zuidhoven	62	27	11
Sterrenburg	41	59	-
Dubbeldam	77	24	-
Stadspolders	54	46	-
geen beperking	67	31	2
wel beperking	42	52	7

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 44 Beoordeling aantal naschoolse sportactiviteiten van Sportstimulering in de wijk (%)

	(erg) tevreden	neutraal	(erg) ontevreden
<i>Dordtse bevolking</i>	69	28	3
<i>man</i>	72	25	3
<i>vrouw</i>	66	31	3
<i>autochtoon</i>	69	27	4
<i>allochtoon</i>	68	32	-
<i>18-34 jaar</i>	69	26	5
<i>35-54 jaar</i>	68	29	3
<i>55-64 jaar</i>	65	35	-
<i>> 64 jaar</i>	85	15	-
<i>Binnenstad</i>	59	41	-
<i>Noordflank</i>	89	11	-
<i>Oud- en Nieuw-Krispijn</i>	79	21	-
<i>Reeland</i>	64	36	-
<i>Staart</i>	66	35	-
<i>Wielwijk</i>	74	26	-
<i>Crabbehof/Zuidhoven</i>	62	27	11
<i>Sterrenburg</i>	66	16	18
<i>Dubbeldam</i>	49	51	-
<i>Stadspolders</i>	56	37	7
<i>geen beperking</i>	71	24	5
<i>wel beperking</i>	64	36	-

Bijlage 6 Aanvullende tabellen hoofdstuk 4

Tabel 45 Beoordeling gezondheid Dordtse jeugd, uitgesplitst naar wijk (%)

	heel goed	goed	gaat wel	niet zo best/slecht
Dordrecht	34	53	12	1
Binnenstad	41	46	14	-
Noordflank	.	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	38	43	17	2
Reeland	40	49	8	2
Staart	28	44	23	5
Wielwijk	26	53	21	-
Crabbehof/Zuidhoven	27	59	14	0
Sterrenburg	36	49	14	1
Dubbeldam	34	58	8	-
Stadspolders	35	56	8	1

Tabel 46 Zich fit en gezond voelen Dordtse jeugd, uitgesplitst naar wijk (%)

	helemaal	nogal	gemiddeld	bijna niet	helemaal niet
Dordrecht	46	30	20	3	1
Binnenstad	43	35	18	3	1
Oud- en Nieuw-Krispijn	46	32	19	2	1
Reeland	47	28	19	4	2
Staart	44	14	35	6	2
Wielwijk	52	31	15	2	1
Crabbehof/Zuidhoven	45	24	25	2	4
Sterrenburg	48	25	20	5	2
Dubbeldam	44	34	20	3	-
Stadspolders	49	29	19	2	1

Tabel 47 Zich vol energie voelen Dordtse jeugd, uitgesplitst naar wijk (%)

	altijd	redelijk vaak	soms	zelden	nooit
Dordrecht	32	46	18	2	1
Binnenstad	25	55	15	5	-
Oud- en Nieuw-Krispijn	34	47	17	2	1
Reeland	28	49	19	1	3
Staart	37	18	40	5	-
Wielwijk	37	39	20	4	-
Crabbehof/Zuidhoven	47	37	12	2	2
Sterrenburg	33	50	15	2	1
Dubbeldam	29	55	15	1	-
Stadspolders	33	46	19	2	0

Tabel 48 Frequentie van ontbijten Dordtse jeugd, uitgesplitst naar wijk (%)

	0x	1-2x	3-4x	5-6x	7x	gemiddeld aantal dagen
Dordrecht	4	2	5	6	83	6,3
Binnenstad	5	1	7	8	80	6,3
Oud- en Nieuw-Krispijn	5	3	7	9	76	6,1
Reeland	4	2	2	6	85	6,4
Staart	14	4	7	-	75	5,6
Wielwijk	8	5	6	6	75	5,9
Crabbehof/Zuidhoven	10	4	8	5	72	5,7
Sterrenburg	2	1	7	8	83	6,5
Dubbeldam	1	4	2	3	90	6,6
Stadspolders	2	1	3	6	89	6,6

Tabel 49 Frequentie van fruit eten Dordtse jeugd, uitgesplitst naar wijk (%)

	0x	1-2x	3-4x	5-6x	7x	gemiddeld aantal dagen
Dordrecht	8	9	21	19	43	5,0
Binnenstad	10	9	18	27	36	4,7
Oud- en Nieuw-Krispijn	11	7	21	16	45	4,9
Reeland	5	8	22	20	45	5,2
Staart	16	22	17	6	38	3,9
Wielwijk	7	8	30	18	38	4,8
Crabbehof/Zuidhoven	15	13	20	16	36	4,2
Sterrenburg	3	8	20	19	51	5,4
Dubbeldam	5	8	24	18	45	5,1
Stadspolders	6	9	19	21	45	5,1

Tabel 50 Frequentie van groente eten Dordtse jeugd, uitgesplitst naar wijk (%)

	0x	1-2x	3-4x	5-6x	7x	gemiddeld aantal dagen
Dordrecht	3	5	21	36	35	5,3
Binnenstad	3	4	12	34	47	5,7
Oud- en Nieuw-Krispijn	5	11	22	31	31	4,9
Reeland	4	4	20	32	40	5,4
Staart	7	13	20	25	35	4,7
Wielwijk	4	8	29	18	40	5,0
Crabbehof/Zuidhoven	5	5	22	31	38	5,2
Sterrenburg	4	3	19	34	40	5,4
Dubbeldam	0	2	21	43	35	5,5
Stadspolders	1	3	23	45	28	5,4

Tabel 51 Matig intensief bewegen, aantal dagen per week, uitgesplitst naar wijk (%)

	0x	1-4x	5-6x	7x	gemiddeld aantal dagen
Dordrecht	10	55	32	4	3,4
Binnenstad	11	49	39	2	3,5
Noordflank	12	59	28	1	3,0
Oud- en Nieuw-Krispijn	10	60	29	2	3,2
Reeland	11	43	42	5	3,7
Staart	11	61	27	2	3,1
Wielwijk	14	54	28	4	3,3
Crabbehof/Zuidhoven	13	55	27	5	3,2
Sterrenburg	8	51	36	5	3,7
Dubbeldam	9	49	36	6	3,6
Stadspolders	4	62	27	7	3,5

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 52 Matig intensief bewegen Dordtse jeugd, aantal dagen per week (%)

	0x	1-4x	5-6x	7x	gemiddeld aantal dagen
Dordtse jeugd	5	46	32	18	4,1
jongens	4	43	33	20	4,3
meisjes	5	48	31	16	3,9
autochtoon	3	45	33	19	4,2
allochtoon	7	46	30	18	4,0

Tabel 53 Zware lichaamsbeweging, aantal dagen per week, uitgesplitst naar wijk (%)

	0x	1-2x	3-5x	6-7x	gemiddeld aantal dagen
Dordrecht	21	40	30	9	2,2
Binnenstad	21	34	37	9	2,3
Noordflank	27	39	26	8	1,9
Oud- en Nieuw-Krispijn	20	41	30	9	2,2
Reeland	18	41	30	11	2,4
Staart	22	44	24	9	2,0
Wielwijk	33	32	23	12	2,0
Crabbehof/Zuidhoven	30	39	26	5	1,8
Sterrenburg	20	41	29	10	2,2
Dubbeldam	15	43	33	9	2,4
Stadspolders	14	43	35	9	2,4

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 54 Zware lichaamsbeweging Dordtse jeugd, aantal dagen per week (%)

	0x	1-2x	3-5x	6-7x	gem.
Dordtse jeugd	11	27	46	16	3,1
jongens	10	21	49	20	3,4
meisjes	13	33	43	10	2,7
autochtoon	9	28	49	14	3,1
allochtoon	16	26	39	19	3,0

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 55 In bezit van zwemdiploma of zwemdiploma of zwemdiploma (%)

	ja	nee, maar zit op zwemles	nee, maar heb schoolzwemmen	nee, geen van beide
Dordtse jeugd	78	7	5	11
jongens	76	8	5	12
meisjes	81	6	4	10
4-12 jaar	73	10	6	12
13-17 jaar	90	1	2	7
autochtoon	87	6	2	6
allochtoon	61	10	9	21
Binnenstad	85	10	1	5
Noordflank	.	.	.	.
Oud- en Nieuw-Krispijn	66	9	13	15
Reeland	77	6	4	14
Staart	72	-	8	20
Wielwijk	57	11	6	26
Crabbehof/Zuidhoven	55	11	7	28
Sterrenburg	71	10	4	15
Dubbeldam	95	3	1	1
Stadspolders	91	5	1	3

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 56 Lopen of fietsend naar school, aantal dagen per week (%)

	0x	1x	2x	3x	4x	5x	gem.
Dordtse jeugd	8	1	3	4	5	79	4,4
jongens	9	2	3	4	4	79	4,3
meisjes	7	1	3	4	6	79	4,4
4-12 jaar	9	2	4	5	7	73	4,2
13-17 jaar	4	1	1	1	2	91	4,7
autochtoon	6	2	3	4	6	80	4,4
allochtoon	10	1	4	5	4	77	4,2
Binnenstad	5	4	2	4	2	84	4,5
Oud- en Nieuw-Krispijn	10	2	4	7	4	72	4,1
Reeland	8	-	3	6	8	76	4,3
Staart	11	-	2	3	10	75	4,3
Wielwijk	9	3	5	-	6	78	4,3
Crabbehof/Zuidhoven	12	2	3	2	5	77	4,2
Sterrenburg	9	-	2	3	2	85	4,4
Dubbeldam	7	4	3	2	10	75	4,3
Stadspolders	3	-	3	5	4	86	4,6

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 57 Duur van fietsen of lopen naar school (heen en terug) per dag (%)

	< 10 min	10-20 min	20-30 min	30-60 min	> 60 min
Dordtse jeugd	38	29	16	13	3
jongens	40	29	15	13	3
meisjes	38	28	17	14	4
4-12 jaar	48	28	12	8	4
13-17 jaar	18	29	24	25	4
autochtoon	37	28	17	15	3
allochtoon	43	29	13	11	5
Binnenstad	29	23	20	23	5
Oud- en Nieuw-Krispijn	47	25	12	9	7
Reeland	38	27	25	7	4
Staart	8	27	18	42	5
Wielwijk	41	30	11	13	6
Crabbehof/Zuidhoven	43	30	12	14	1
Sterrenburg	44	28	15	9	3
Dubbeldam	23	36	20	18	2
Stadspolders	45	28	14	10	3

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 58 Sporten op school, aantal keren per week (%)

	0x	1x	2x	3x	4x	5x	gem.
Dordtse jeugd	3	37	51	6	1	3	1,7
jongens	4	37	49	7	1	3	1,7
meisjes	3	38	53	4	1	2	1,7
4-12 jaar	3	39	52	3	1	3	1,7
13-17 jaar	2	34	50	12	0	2	1,8
autochtoon	3	42	47	5	0	3	1,7
allochtoon	4	28	58	6	1	3	1,8
Binnenstad	1	36	51	12	1	-	1,8
Oud- en Nieuw-Krispijn	2	22	61	8	1	6	2,0
Reeland	3	27	65	4	-	2	1,8
Staart	8	42	38	12	-	-	1,5
Wielwijk	3	27	58	5	2	5	1,9
Crabbehof/Zuidhoven	7	31	57	3	1	-	1,6
Sterrenburg	2	19	73	4	1	1	1,9
Dubbeldam	3	25	65	6	-	2	1,8
Stadspolders	3	71	18	4	0	4	1,4

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 59 Beoordeling gymles op school, uitgesplitst naar wijk (%)

	heel erg leuk	leuk	niet zo leuk	helemaal niet leuk
Binnenstad	33	48	15	5
Oud- en Nieuw-Krispijn	44	43	7	5
Reeland	38	41	17	4
Staart	47	34	14	5
Wielwijk	54	39	5	2
Crabbehof/Zuidhoven	38	53	7	1
Sterrenburg	44	45	9	2
Dubbeldam	37	48	11	4
Stadspolders	42	46	9	3

Tabel 60 Sporten bij een vereniging (buiten school), aantal dagen per week (%)

	0x	1x	2x	3x	4x	5x	6x	7x	gem.
Dordtse jeugd	18	20	21	20	9	4	2	6	2,3
jongens	15	16	19	23	11	5	2	9	2,6
meisjes	21	23	22	17	8	3	2	3	2,0
4-12 jaar	14	23	22	20	9	4	2	7	2,4
13-17 jaar	26	13	19	21	10	4	3	4	2,2
autochtoon	14	18	22	23	10	5	2	5	2,4
allochtoon	25	23	17	14	7	3	3	8	2,2
Binnenstad	21	21	25	20	6	5	2	1	2,0
Oud- en Nieuw-Krispijn	20	22	17	13	11	2	3	12	2,5
Reeland	21	16	17	25	11	4	2	5	2,3
Staart	33	22	16	4	6	6	-	13	2,1
Wielwijk	29	26	13	17	7	1	1	7	1,9
Crabbehof/Zuidhoven	34	20	17	17	4	2	1	5	1,7
Sterrenburg	20	23	20	16	10	2	3	7	2,3
Dubbeldam	10	14	24	22	14	8	3	5	2,8
Stadspolders	10	17	25	25	10	6	2	6	2,6

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Tabel 61 Duur sporten bij een vereniging (buiten school) per keer (%)

	< 30 min	30-60 min	1-2 uur	2-3 uur	> 3 uur
Dordtse jeugd	3	26	52	10	9
jongens	2	25	55	10	9
meisjes	4	28	50	9	9
4-12 jaar	4	31	48	9	8
13-17 jaar	2	13	65	11	10
autochtoon	2	24	56	9	8
allochtoon	5	30	44	10	10
Binnenstad	2	17	61	17	3
Oud- en Nieuw-Krispijn	6	36	41	7	11
Reeland	3	24	57	11	5
Staart	4	25	60	7	4
Wielwijk	5	33	42	7	14
Crabbehof/Zuidhoven	5	37	43	6	8
Sterrenburg	2	27	52	11	8
Dubbeldam	3	21	64	5	8
Stadspolders	2	22	54	12	11

Toelichting: significante verschillen zijn vetgedrukt

Publicaties van het Onderzoekcentrum Drechtsteden

Economie, arbeidsmarkt en onderwijs

Passantenenquête Kernwinkelgebied	2007
Onderwijsmonitor Dordrecht 2006-2007	2007
Overgang basisonderwijs - voortgezet onderwijs	2007
Opinie Dordtse School en Loopbaancentrum	2007
Inkomensmonitor Dordt-West 3 ^e meting	2007
Tabellenboek Bedrijvenregister Dordrecht 2005	2006
Jongerenonderzoek Route 23	2006
Monitor Route 23 Dordrecht en Drechtsteden 2005 en 2006	2006
Laaggeletterdheid in Dordrecht	2006
Evaluatie vrijdagmiddagmarkt	2005
Kiezen voor beroepsonderwijs	2005
Koopgedrag, koopstromen en het functioneren van het aanbod in de sector dagelijkse artikelen	2005
Monitor Binnenstad Dordrecht 2004	2005
Monitor Lokaal Onderwijs Dordrecht 2004/2005	2005
Horecabezoek en beoordeling van de Dordtse horeca door de Dordtse bevolking anno 2004	2004
Monitor vraagrijde arbeidsmarkt havengebonden cluster Rijnmond	2004

Sociale zaken en welzijn

Factsheet Antillianen	2007
Ban yuda otro – Antilliaans moederschap in Dordrecht	2007
Ouderenmonitor 2006	2007
0-Meting SMS-Kinderfonds	2006
Factsheet Sociale Staat van Dordrecht 2005	2006
Integratiemonitor Dordrecht 2005	2006
Wijkpanel Veilig opgroeien in de Staart	2006
Realisatie- en exploitatiemogelijkheden hostelvoorziening	2006
Huiswerkbegeleiding bij Dordtse zelforganisaties	2006
Evaluatie kwaliteitsimpuls Stadspolder	2006
Jongeren en huiswerk	2005
Opinie buurtwerk	2005
Wijkpanel Staart Veilig	2005
Monitor Sociaal Programma Oud-Krispijn Zuid-3	2004
Onze buurt aan zet, tussenevaluatie	2004
Vrijwilligerswerk in Dordrecht 2003	2004

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Verhuisonderzoek Drechtsteden 2005 en 2006	2007
Bewonersoordeel openbaar groen	2007
Woonmonitor Drechtsteden 2006	2006
Enquête onderzoek Woonkeus en woonruimte-verdelingsstelsel	2006
Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater Goeree-Overflakkee	2006
Behoeftte aanleunwoningen Sterrenburg	2005
Woonmonitor Dordrecht 2005	2005
Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater Krimpenerwaard	2004

Verkeer en milieu

Evaluatie Wijkverkeersplannen	2006
Milieumonitor Dordrecht 2005	2006
Evaluatie Verkeersplan Binnenstad	2006
Evaluatie proef mini-container papier	2005
Evaluatie hondenbeleid	2004
Gebruik toegangssysteem ondergrondse containers	2004
Milieumonitor Dordrecht 2003	2004

Toerisme, sport, recreatie en cultuur

Bereik en waardering RTV Dordrecht - herhalingsmeting	2006
Evaluatie Internationaal Poppentheater Festival 2005	2005
Cultuurbereik 2005	2005
Dordtenaren over recreatie in het buitengebied	2004
Evaluatie Dordt in Stoom	2004
Evaluatie Rhythm & Blues Festival	2004
Gebruikers en deelnemers over gemeentelijke sportvoorzieningen	2004
Meningspeiling theatervoorziening in Dordrecht	2004

Openbare orde en veiligheid

Leefbaarheid en veiligheid in Dordrecht	2007
De burger over de buurtagent	2007
Evaluatie stadswachten in de wijken	2007
Leefbaarheid en veiligheid Zwijndrecht 2005	2006
Leefbaarheid en veiligheid in de Drechtsteden 2005	2006
Leefbaarheid en veiligheid Oud-Beijerland 2006	2006
Veiligheidsbeleving op school 2006	2006
Leefbaarheid en veiligheid in Dordrecht 2005	2005
Evaluatie Stadswachten in de wijken	2005
Leefbaarheid en veiligheid in Sliedrecht 2005	2005
Leefbaarheid en veiligheid in Alblasserdam	2005

Management en kwaliteit dienstverlening

Klanttevredenheidsonderzoek Wijklijn	2007
Meningspeiling SCD	2007
Monitor klantentoordeel ISD – SHV 0-meting	2007
Monitor klantentoordeel ISD 0-meting	2006
Monitor klantentoordeel ISD – WVG 0-meting	2006
Klanttevredenheidsonderzoek DrechtHopper	2006
Relatie casemanagers en reïntegratiebedrijven: aanzet tot een monitor	2006
Klanttevredenheidsonderzoek Monumenten	2006
Klanttevredenheidsonderzoek Parkeren 2006	2006
Prognose plechtigheden op de Essenhof in Dordrecht 2005-2020	2006
Bekendheid, gebruik en tevredenheid website en E-loket	2006
Bekendheid en wensen Ondernemersloket	2005
Evaluatie waarderingsgesprekken	2005
Klanttevredenheidsonderzoek Onderwijs en Welzijn	2004
Klanttevredenheidsonderzoek Personenalarmering	2004
Klanttevredenheidsonderzoek Stafdiensten	2004

Bestuur

Imago Oud-Krispijn	2006
Staat van de stad en regio 2005	2006
Bekend maakt beminde Monitor Beeld van Dordrecht	2005
Het meetbaar maken van beleidsdoelstellingen uit de programmabegroting 2005 gem. Papendrecht	2005
Inventarisatie WMO Drechtsteden	2005
Wijkpanel Staart Imago	2005
Dit is Dordt	2004
Vertrouwen in het bestuur en oordeel over raadscommunicatie	2004
Bezoekersonderzoek Dag van Dordt	2003
Evaluatie Dualisme 1e fase	2003

Bevolking

Bevolkingsprognose per wijk gemeente Dordrecht 2004-2020	2004
Feiten, belevingen en trends Papendrecht	2003
Integrale leerlingenprognose gemeente Dordrecht 2002-2018	2003
Huishoudenprognose 1998-2010	1998

Bovenstaande lijst bevat een selectie van publicaties van het OCD

Algemeen

Dordt op z'n droogst	jaarlijks
Staat van de wijken	meerjarig
Tabellenboek Bedrijvenregister Dordrecht	jaarlijks

Meer cijfers en trends kunt u vinden op onze website www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl

Informatie/bestellen:

(078) 639 89 69
Onderzoekcentrum Drechtsteden
Postbus 619 - 3300 AP DORDRECHT
OCD@drechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl

